

Nyírbátor Város Képviselő-testületének
42/2024.(IV.24.)
önkormányzati határozata

A 2023-2028-as időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról

A Képviselő-testület

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. törvény 31.§ (4) bekezdése alapján Nyírbátor Város Önkormányzata 42/2023.(III.29.) önkormányzati határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) 2024 áprilisában elvégzett felülvizsgálatát és módosítását a melléklet szerint elfogadja;
- felkéri és felhatalmazza a polgármestert, hogy a felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program (2023-2028) közzétételéről gondoskodjon.

K.m.f.

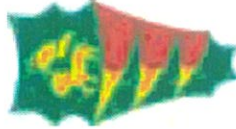
Máté Antal
polgármester

Badics Ildikó
jegyző

Helyi
Eszélyenyenlőségi
Program

Nyírbátor Város Önkormányzata

Tartalom

Helyi Esélyenyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	15
Célok.....	15
A Helyi Esélyenyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	18
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyenyenlősége.....	27
4. A gyermekek helyzete, esélyenyenlősége, gyermekszegénység.....	82
5. A nők helyzete, esélyenyenlősége.....	131
6. Az idősek helyzete, esélyenyenlősége.....	143
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyenyenlősége.....	162
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	173
9. A helyi esélyenyenlőségi program nyilvánosság.....	177
A Helyi Esélyenyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	179
1. A HEP IT részletei.....	179
A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása.....	179
Jövőképfünk.....	180
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális).....	181
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyenyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	192
3. Megvalósítás.....	192
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	197
3.2 A megvalósítás folyamata.....	197
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	199
3.4 Nyilvánosság.....	200
3.6 Érvényesítés, módosítás.....	201
4. Elfogadás módja és dátuma.....	202

2023-2028

2024. év áprilisi felülvizsgálat egységes szerkezetben

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjainhoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerinti átírójele alapján.** Nyírbátor Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban fogzati az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyszelvény az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. törvény 31.§ (4) bekezdése értelmében:

„A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésében meghatározott helyzet esetleges megváltoztatását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyszelvényt és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.” A helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálatra 2024 áprilisában került sor. A felülvizsgálat során módosított, kiegészített szövegrészek „Célir” betűtípussal és két színnel kerültek kiemelésre.

A település bemutatása

Több mint 7 évszázados történelmének legfényesebb időszaka a Gut-Ke-ed nemzetséghez tartozó Báthori családhoz köthető. A települést 1329-ben pallosfokkal és teljes városi kiváltsággal ruházta fel a király. A XIV-XV. században Bátor már jelentős iparral és kereskedelemmel rendelkező mezővárosnak fejlődött. A XV. század végén és a XVI. század elején épült az a két késő gótkus templom és kolostor, amely műemléki együttes ma is meghatározza a város arculatát. Nyírbátor a Báthori család egészén (613-ig birtokolta, Báthori Gábor erdélyi fejedelem haláláig, amely birtokigazgatási központja és egyben temetkezési helye lett. Ezután a város történelmét egymást váltó főjedelmek-Báthorikak, Behlennék, Rákócziak és Karólyiak írták.

A XVII-XVIII. században mind a vármegye, mind a központi hatalom többször tett kísérletet arra, hogy a város kiváltságait megnyirbálja. 1736-ban elvesztí a pallosjogát, majd az 1872-es közigazgatási átszervezéskor a város rangjától is megfosztották.

A település XX. századi történetét a vezetőinek és lakóinak kiantó és szívós munkája jellemezte, aminek következtében ismét megindult a fellendülés. A XX. végén jelentős iparfejlesztés ment végbe és a mezőgazdaság többszöri átalakítása teljesen átstrukturálta a hagyományos bátori társadalmat. Nyírbátor a Nyírség egyik kereskedelmi, kulturális központjává lett, majd járási székhelyvé nőtte ki magát. 1973 április 29-én ismét városi rangot kapott. Ezzel új szakasz kezdődött a település életében.

¹ Kollítségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatásfejlesztési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Erosított Nyírbátor igazgatási, gazdasági, oktatási és kulturális vonzása a térségben. A nagyüzemi mezőgazdaság, a különböző ipari kisz-ek, a letelepült gyáregységek új munkalehetőségeket teremtettek, amelyek a népesség növekedésével jártak. Új városrészek nőttek ki, óvodák, iskolák, egészségügyi intézmények épültek megélték a kulturális élet. A Zenei Napok rendezvényei egyre ismertebbé, a hozzá kötődő zenei táborok és alkotótáborok pedig egyre népszerűbbé váltak. Az 1990-es szabid választásokot követően az önkormányzati rendszer kiépítésével, majd az unós csatlakozással újabb változások következtek. A pályázati lehetőségekkel élve és az Ipari park megvalósítással, majd benépesítésével Nyírbátor gazdasága gyors fejlődésnek indult és mára meghatározó gazdasági szereplője lett a megyének. 2013-tól ismét járási székhely lett, melynek területle 695,94 km², népessége 43 557 fő, népsűrűsége pedig 63 fő/km² volt abban az évben. Járási székhelyként (3 város és 17 község tartozik hozzá), és Országgyűlési Választókerületi Központként (33 település, közülük 6 városra kiterjedően), valamint gazdasági és munkaerő-piaci központként kiterjedt vonzaskörzettel rendelkezik, regionális szerepköre meghatározó. A város egyes funkcióinak köszönhetően saját népességével lényegesen nagyobb lakosságot lát el. Mint járási centrum erős közigazgatási, egészségügyi, oktatási, szociális és foglalkoztatási funkciókkal bír. Kulturális és turisztikai értékei alapján kiegészítő, komplementer szerepet tölt be Debrecen és Nyíregyháza környezetében. Évszázados műemlékei ma is a város meghatározó értékei, a jelen és a jövő kulturális, turisztikai életének színterei. Nyírbátor legjelentősebb rendezvényei több évtizedes múltra tekintenek vissza.

A lakosság lehetőségeinek bővítése érdekében az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet nemzetközi, testvérvárosi kapcsolataira, ápolja, erősíti azokat, elsősorban a kultúra, az oktatás, turizmus, gazdaság és a sport területén. Testvérvárosok:

Testvérváros	Ország
Nagykároly (Cariel)	Románia
Nagyszőlös (Vinogradiv)	Ukraina
Huszt	Ukraina
Rawa Mazowiecka	Lengyelország
Szilágysomlyó (Simleu Silvaniei)	Románia

Közelkedés – Megközelíthetőség

Nyírbátor Magyarország Észak-keleti sarkában fekszik. A román, az ukrán és a szlovák határ közelében. A fővárostól 257 km, a vármegyeszékhely Nyíregyházától 37 km a távolság. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye térszerkezetében a Nyíregyházától, a fő közlekedési útvonalaktól, illetve a határátelérőhelyektől való távolság az egyik legfontosabb, a térszerkezetet és a funkciók térbeli eloszlását alakító tényező.

Nyírbátor a térségi jelentőségű, 69,3 km hosszú, az országos törzshálózárai pályák részét képező 110-es számú, Debrecen (Apatin) – Mátészalka vasútvonalon fekszik, amely Hald-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben délnyugat-északkeleti irányban haladva tárja fel a településeket. A vasúttárolomáshoz csatlakozik a 113-as számú, Nyíregyháza – Nagykálló – Nyírbátor/Mátészalka – Felhőgyarmat – Zajta 80,4 km hosszú vasútvonal is, amely Nyíregyházától indulva keleti, északkeleti irányban tárja fel a megyét, kapcsolatot biztosítva a vármegyeszékhelyel.

A városi érintő helyközi autóbusz szolgáltatást túlnyomó többségben a Szabolcs Volán Zrt. látja el. Nyírbátor központja, az Ipari Park, a közszolgáltatási intézmények, a vasútállomás és a fűdő is közvetlenül megközelíthető a környező kisebb településekről.

A város a vármegye teljes középészt részéről közvetlen járatral elérhető. A vármegyeszékhely Nyíregyháza féle napi 43 induló járatral (menetidő 01:7–01:30 között), a regionális központ Debrecen féle napi 4 közvetlen járatral (menetidő 01:08–01:34 között) rendelkezik.

Demográfia

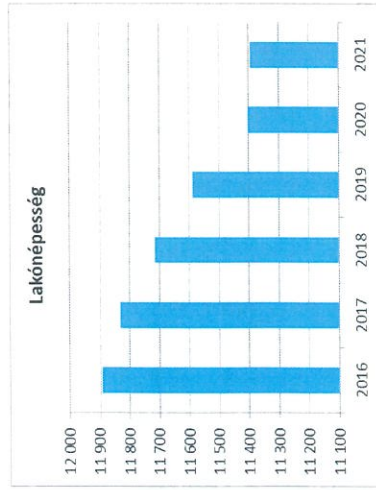
Népesség

A demográfiai viszonyokat vizsgálva elmondható, hogy Nyírbátor népességfejlődése az utóbbi években, a vizsgált időszak alatt – 2016 és 2021 között - továbbra is csökkenő tendenciát mutat. A szelektív migráció elsősorban a fiatal, képzettebb munkavállalói korú rétegekben jellemző. Ennek tényét a munkavállalói korú népesség folyamatos csökkenése is alátámasztja.

Míg 2016 és 2020 között évről - évre 60-184 fő között csökkent a lakónépesség száma, addig 2020-ról 2021-re a esőkkenés mértéke minimális volt.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	11 891	bázis év
2017	11 831	99,50%
2018	11 715	99,02%
2019	11 587	98,91%
2020	11 403	98,41%
2021	11 395	99,93%

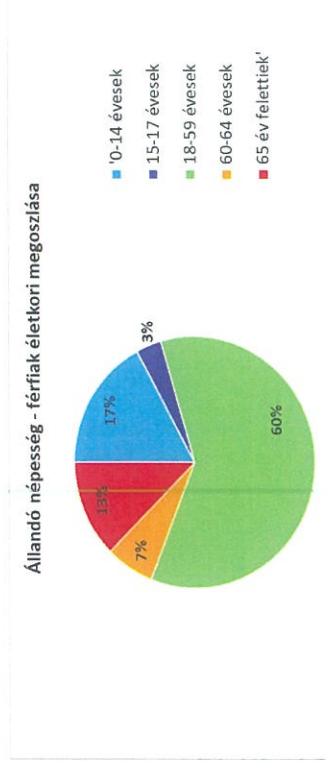
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát vizsgálva megállapítható, hogy összességében a nők száma magasabb. Három korcsoportban azonban, a 0-14 évesek, 15-17 évesek és a 18-59 évesek esetében a férfiak száma mutat többet. A 15-17 éves korcsoportban a legkisebb a különbség a férfiak és nők száma között.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő		Összesen (TS 003)	Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők		Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 839	6 250	12 089	48,30%	51,70%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			381	3,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 001	960	1 961	8,28%	7,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	197	193	390	1,63%	1,60%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 529	3 397	6 926	29,19%	28,10%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	382	512	894	3,16%	4,24%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	730	1 188	1 918	6,04%	9,83%

Forrás: TeIR, KSH-START

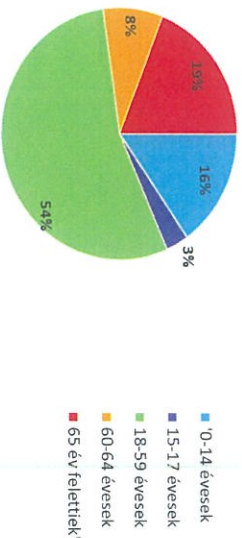
Ha megvizsgáljuk a lakónépesség számát, a nők és férfiak arányát mutató diagramokat, akkor látható, hogy:

- ✓ 0-14 év között mindössze 1 % a különbség, a férfiak javára
- ✓ 15-17 év között a férfiak és nők százalékos aránya megegyezik
- ✓ 18-59 év között 6%-kal több a férfiak száma

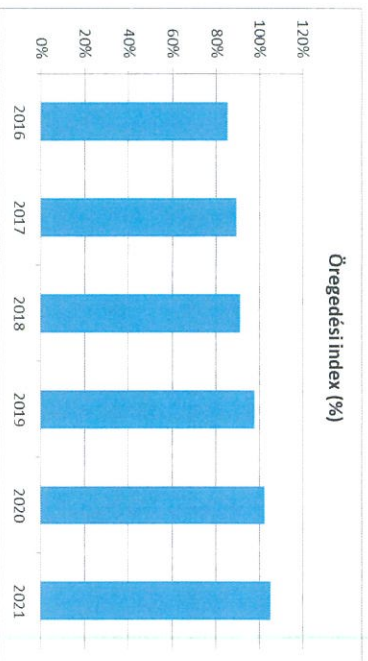
- ✓ 60-64 év között már a nők vannak többen, számuk 1%-kal magasabb a férfiak számánál
- ✓ 65 év feletti jelentős a különbség a nők javára, számuk 6%-kal mutatt többet a férfiak számánál

Allandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 708	2 003	85,27%
2017	1 767	1 977	89,38%
2018	1 816	1 990	91,26%
2019	1 918	1 961	97,81%
2020	1 967	1 916	102,66%
2021	2 015	1 916	105,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

7

Az öregedési index a népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma, amely egyben jövőbeni tendenciákat is előre vetít. Azí mutatja meg, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest, vagyis 100 fő 14 év alattira jutó 65 év felettek számát jelenti. Az öregedési index praktikus mutatószám, mert időben, térben könnyen összehasonlíthatóan fejezi ki a népességben történő változást. A fenti táblázatból és a grafikonból látható, hogy Nyírbátorban az öregedési index növekszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-21,88
2017	-3,88
2018	-9,09
2019	-10,30
2020	-15,83
2021	1,40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számának esőkkenésében szerepet játszik az elvándorlás. Az elvándorlók száma 2016 és 2020 között, változó mértékben, de meghaladta az odavándorlók számát. 2021-ben viszont megfordult ez a tendencia és az odavándorlások száma nagyobb volt, mint az elvándorlásoké. Megfigyelhető a környező kistérségektől történő beköltözés is, de a magasabb képzetű fiatalok számára még mindig nagy vonzerőt jelent Nyíregyháza és Debrecen. A belföldi elvándorlás mellett továbbra is sokan keresnek munkát és jobb megélhetési külföldön.

8

rádióreklámokon keresztül is kívánjuk népszerűsíteni programunkat és városunkat. A Médiaworks Hungary Zrt. 2 x 2 hetes kampányában a Kelet-Magyarország napilapjában, a KMO facebook oldalon, A Szabolcs online (SZON) hírportálon, a SZON facebook-on cikkeket, hirdetések jelentek meg Nyírbátorról és a Legyel Te is NYÍRBÁTORI programról.

Az élve születések száma, ha kis mértékben is, de 2016-ban meghaladta a halálozások számát. A következő években, 2017 és 2021 között, a halálozások száma bizonyult magasabbnak. Kiugróan magas volt az elhalálozás 2020-ban, a koronavírus járvány idején (5.sz. táblázat).

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözeteinek 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	0,42
2017	-0,67
2018	-1,53
2019	-1,54
2020	-2,87
2021	-1,84

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések és halálozások különbözeteinek 1000 lakosra vetített száma (fő)

Gazdasági jellemzők

Nyírbátor Város Önkormányzata fontos feladatának tűzte ki a város népességének növelését, város iránt érdeklődők, letelepedni szándékozók komplex tájékoztatását, fejlesztését. Ennek érdekében indította el, 2022. májusában a **Legyel Te is NYÍRBÁTORI** elnevezésű programot, melynek hosszú távú célja a lakosságszám növekedése. A program sikeressége érdekében megszolgáltuk a városunkban működő nagycégeket - Coloplast, Serioplast, Umilever, Diehl, MSK, Rosenberger, Farnol, Tranzit-Ker, Bátor-Trade - melyek nyilatkozatok támogató szándékukról. Ezáltal a hatékony együttműködés lehetőségeit kihasználva együtt dolgozhatunk, fejlődhetünk, egy innovatív közösséget alakíthatunk.

A programon keresztül szörföljük meg a városunk iránt érdeklődőket, akik felé közvetítjük a Nyírbátorban elérhető szolgáltatásokat, lehetőségeket, melyek megkönyíthatik letelepedéssel kapcsolatos döntésüket.

Tájékoztatást adunk:

- a nyírbátori munkahelyek nyitott pozícióiról,
  - lakáspiacra elérhető eladó és bérelhető ingatlanokról,
  - a nevelési-oktatási intézményeinkről - a bölcsődétől az egyetemi képzésig,
  - a szociális ellátórendszerünk szolgáltatásairól,
  - önkormányzat által nyújtott támogatásokról,
  - sportolási, szabadidős, kikapcsolódási lehetőségekről.
- A program 5 alappillére épül – *munkahely, lakhatás, oktatás, szabadidő és gondoskodás* – melyeken keresztül az érdeklődők átfogó képet kapnak a város nyújtotta szolgáltatásokról, lehetőségekről, támogatásokról. Az érdeklődők a már működő regisztrációs felületen keresztül, kérhetnek tőlünk tájékoztatást, segítséget. Az adatbázisunkba felveszük a szolgáltatást kínáló partnereinket, jelentkezőket és az érdeklődőket is. Az adatokat folyamatos frissítése érdekében a hirdetőikkel, kapcsolattartóikkal fenntartott élő kommunikáció is nagy segítségünkre van, így naprakész tájékoztatást tudunk nyújtani. Folyamatosan figyeljük és nyomon követjük a cégek weboldalát, facebook oldalát, a munkaerő-közvetítők hirdetéseit, és az állás hirdető online felületeket is. Programunk megismertetése, népszerűsítése és a fiatalok megszerzése érdekében jelen vagyunk a nyírbátori városi rendezvényeken, határon átnyúló (román-magyar) közös pályázat keretében megrendezésre kerülő állásbörzéken (Nyírbátorban és Nagykarolyban). Részletünk kiállítóként Debrecenben a Campus fesztiválon, valamint szeptembertől a környező egyetemi városokban (Nyíregyháza, Miskolc, Debrecen) megrendezett állásbörzéken. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Iparkamara által elsősorban középiskolások részére szervezett állásbörzén (Nyíregyháza, Mátészalka és Csenger) egy-egy középiskolában is bemutatkozunk. Novemberben az általános iskolások részére nyújtunk pályaválasztási tájékoztatót (életpályamodell) bemutattva azokat a műszaki- és egyéb szakmákat, melyek Nyírbátorban a szakképzésben elsajátíthatóak és helyben álláslehetőség is adott az elhelyezkedésre. A közösségi média lehetőségeit is kihasználjuk, így a facebook, instagram, twitter, tiktok megosztásainkon keresztül juttatjuk el az információkat az érdeklődőkhöz, valamint szórólapjaink a város különböző pontjain megtalálhatóak. A honlapunk beindítását követően óriásplakátokon, egyéb reklámfelületeken és a vármegyei, illetve országos

Nyírbátor Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye egyik decentruma, a vármegye gazdasági életének alakításában jelentős szerepe van. A város gazdasági központja a 2005-ben létrehozott Ipari Park, ami 471 szántó földet foglal le. Az Ipari Park Szabolcs vármegye egyik legjelentősebb iparterülete. 77,9 hektáros területnek több mint 96%-a bérelt, a 25, itt működő vállalkozás összes foglalkoztatottjának száma közelít a 7000 főhez. A nyírbátori munkavállalók mellett, 179 más településtől 4650 munkavállaló jár ide dolgozni naponta. 2021-ben az Ipari Parkban egy 2,4 km hosszú földút, valamint egy 20 állásos központi buszmegálló került kialakításra. A Coloplast Hungary Kft.-vel, az Unilever Magyarország Kft.-vel 2015-ben stratégiai megállapodást kötött Magyarország kormánya.

A város másik gazdasági centruma a Déli Iparterület.

Szinten fontos szerepet tölt be a város gazdasági életében a helyi vállalkozó szférának is működési helyszínét kínáló Inkubátorház és Szolgáltató Központ, amely nagy kihatással van a város gazdasági fejlődésére. A központi területen az Inkubátorház és Szolgáltató Központ 2011-es átadásával, és a 2019-ben elindult helyi Egyetemi Közöségi Központtal létrehozásával jelentős mértékben bővült. A Központok célja, hogy a térségben rejlő innovációs lehetőségeket működő vállalkozások, illetve termékek fejlessze, üzleti alapokra helyezze, valamint az Ipari Parkban működő, újonnan betelepülő kezdő vagy új fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állását elősegítse. A Nyírbátori Inkubátorház és Szolgáltató Központ a szolgáltatások széles skáláját kínálja a vállalkozóknak:

- az ingatellhelyiségek, műhelyek, tárgyalók, rendezvénytermek, valamint az irodatechnikai, telekommunikációs berendezések igénybevitelével a vállalkozó nagy beruházási költségeket takarít meg;

Egy város gazdasági helyzetét alapvetően meghatározzák a helyben működő vállalkozások erőforrásai, gazdasági társasági formái, a vállalkozások regisztrált vállalkozások száma folyamatos emelkedési mutató, a működő vállalkozások száma közel 1200, melynek 1/3-a kereskedelmi vállalkozás.

A város gazdaságának dinamikus növekvő ágazata a **turizmus**, amelynek legnagyobb vonzerőjét a gyógy- és termálvíz, valamint a város történelmi és kulturális értékei jelentik.

A Nyírbátorban folyó termelés, a növekvő gazdaság és a bővülő kereskedelmi és vendéglátó-ipari forgalom jelentős adóbevételeket biztosít az önkormányzat számára: az iparüzési adó összege évről-évre emelkedik.

6. számú táblázat – Az önkormányzat adóerőképessége

év	az önkormányzat iparüzési adóerőképessége	adóerőképesség
2016	687.909.500 - Ft	55.090 – Ft/Fő
2017	774.694.190 - Ft	62.723 - Ft/Fő
2018	932.616.335 - Ft	76.144 - Ft/Fő
2019	1.043.959.188 - Ft	85.577 - Ft/Fő
2020	1.111.109.037 - Ft	91.911 - Ft/Fő
2021	1.226.991.981 - Ft	102.961 - Ft/Fő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A város gazdasága további dinamikus fejlődésnek érdekében szükséges az önkormányzat tulajdonában lévő Ipari Park bővítése és infrastrukturális fejlesztése. Az önkormányzat a 2022. évben kötött támogatási szerződést TÖP keretében az Inkubátorház bővítésére és ennek megvalósításra elkezdődött.

Infrastruktúra

A városi közutthalalozat centrális szerkezeti. Legfontosabb, és ezzel együtt legforgalmasabb úthálózati elemei a 471. sz. főút, a 4911. j. út valamint a 4915. j. út városi szakasza. Ezek közül mindegyik 2x1 sávú kialakítású, egyes csomópontokban 2 sávú jármű-összefolyóval, illetve helyenként parkolószávokkal. 2x2 sávú kialakítású egyedi a Szabadság téren található. A településszélközti kapcsolatot is főként ezek az utak biztosítják, amelyek csomópontja a városközpontban található. Közúti szempontból a város minden része jól megközelíthető, nincsenek feláratlan városi területek. A település belterületén 50,3 km önkormányzati fenntartású út található, ebből 41 km szilárd burkolatú, a belterületi kiépítettség 82%.

A gépkocsik elhelyezése a városközpontban számos parkolóban lehetséges. A vasúttalomszon, illetve a mellette elhelyezkedő autóbusz állomáson ugyanakkor csak korlátozott parkolási infrastruktúra áll rendelkezésre. A központi kicsit távolabb, a Tesco hipermarket, a Bátorfi Várkastély, illetve a gyógyfürdő mellett nagy befogadóképességű parkolók találhatók. A városban található gépjárművek számanak növekedése arra késztette az önkormányzatot, hogy az elmúlt években a parkolási problémák kezelésére, újabb parkolási lehetőségeket alakított ki: a Fáy lakótelepen, a Váci lakótelepen. Emellett egyes nagyobb forgalmat vonzó létesítmények (közintézmények, piac, nagyobb foglalkoztatók) környezetben ugyancsak problémát okozhat a jövőben a gépkocsik elhelyezése. A város egész területén ingyenes a parkolás.

Nyírbátorban a járdahálózat kiépítettsége magas, a lakott területek utcáinak nagy része rendelkezik szilárd burkolattal és legalább egyoldali járdával. Ugyanakkor a belvárosi, folyamatosan fejlődő területek és a külsőbb városrészek kiépítettség szempontjából eltérőek, utóbbiakon a járdák kiépítettsége és színvonala (műszaki jellemzői, állapota, vagy éppen megléte) vegyes képet mutat. Míg 2016-ban az önkormányzat kiépített járdáinak hossza 44 km volt, addig 2021-ben elérte az 55,8 km hosszúságot. Az utóbbi években 5,943 kilométerrel bővült az önkormányzati kerékpárút, közös egyalag- és kerékpárút hossza, így jelenleg 8 062 km. A városban több szakaszon lehet elkülönített kerékpárúton közlekedni, számos intézmény és helyszínen elérhető így. De vannak még olyan városrészek, amelyek nem elérhetőek kerékpárral.

Nyírbátor ivóvízellátása felszín alatti vizekből történik. 2021-ben az összesen 70,6 km hosszúságú közüzemi ivóvízvezeték-hálózat 4644 lakás ellátását biztosítja.

A közüzemi ivóvíz-hálózat hossza 2021-ben 58,1 km és az ebbe bekapcsolt lakások száma 4250. Az elmúlt évek adatai azt mutatják, hogy Nyírbátor közüzemi szolgáltatásokkal való ellátottsága országos és vármegyei összehasonlításban kiléptékelően kedvező.

Az önkormányzat a belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer rekonstrukciójára folyamatos gondot fordít, ennek ellenére az északi városrész egyes részén a felszíni vízlevezetés elemi teljes mértékben hiányoznak.

A Nyírbátorban található gyógy- és termálvíz gyógyászati hasznosítása a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő területén történik. A talphőmérséklet 63,5°C, a kiumértelt víz hőforra 50°C, míg a hasznosított víz hőforra 36°C. A gyógyvíz ásványianyag-tartalma jelentős: nátrium-hidrogén karbonát, klorid, jód, bróm, fluor.

A település villamosenergia-ellátását MVM Zrt. Részvénytársaság biztosítja. A villamos energiaellátást a város teljes területén kiépítettség már a nyolcvanas években, a hálózati táktávolság magasság: az összes villamosenergia-fogyasztó száma 2021-ben 5921, ebből a háztartási villamosenergia-fogyasztók száma 5219.

A város közigazgatási területén végzi az MVM Zrt. Részvénytársaság végzi a gázszolgáltatási tevékenységet. A település 95%-ában elérhető a gázellátás, a városi gázszolgáltatás hálózata hossza 2021-ben 98,6 km volt, az összes gázfogyasztó száma 4057.

A Nyírbátori Városfejlesztő és Működtető Kft. által biztosított távhőellátás a lakásállomány szempontjából elhanyagolható, a KSH 2021. évi adatai szerint 121 lakás kapcsolódott a távhőhálózatra. A város területén a hulladékkezelési közszolgáltatást az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft., az országgyűrtől hulladékok kezelését a Nyiregyháza-Oros gyűjtőintézmény. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 100%, a szelektív hulladékgyűjtés kiépítettsége 85%-os.

Köszönetnyilvánítások

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatát látja el a szociális alapszolgáltatásokat, szakellátást, a gyermekjóléti alapszolgálatokat és feladatai közé tartozik a védőnői szolgálat és a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődei ellátás is. Az intézmény a székhelyén kívüli (4300 Nyírbátor, Vár u. 1.), még öt telephelyén nyújtja a szolgáltatásokat:

1. Napsugár Bölcsőde (4300 Nyírbátor, Zrínyi u. 48.);
2. Éjleli Menedékhely (4300 Nyírbátor, Boeska u.8.);
3. Védőnői Szolgálat (4300 Nyírbátor, Szentvér u. 28.);
4. Idősek Benntlakásos Otthona (4300 Nyírbátor, Fáy András u.17/D);
5. Settlement Ház (4300 Nyírbátor, József Attila u.25.).

A város kulturális életének központja és fő szervezője a 2023.március 1-jétől integrált kulturális intézményként működő Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár. Az intézmény székhelye Nyírbátor, Szabadság tér 24.szám alatt található és emellett még 4 telephelyen látja el feladatait:

1. Művelődési Ház (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 8.);

Az Ybl- és Kossuth-díjas építész, Bán Ferenc tervezte épület 2006. április 20-án nyitotta meg kapuit a közönség előtt. Az intézmény helyét biztosít több helyi civil szervezetnek. A 400 fős színházteremben az ősz-től tavasz végéig tartó színházi évadban nagyszertű színházi előadások zajlanak. A felhőt bérlet öt előadást tartalmaz, amelyben a vigiátékon, a zenés vigiátékon, az operetten át a drámaig több műfaj kap helyet. Az évad során két-három bérleten kívüli előadás is várja a színházkedvelő közönséget. A gyermekekörlet négy szórakoztató előadást kínál a nyírbátori és a kistérség óvodásai és diákjai részére. A 600 fő befogadásig bővíthető teremben évente több alkalommal rendeznek ültetett nézőteret koncerteket a hazai közönség által legkedveltebb előadók közreműködésével. A hatalmas vetítővászon leengedésével a terem filmvetítések helyszíné is, így a mozi kedvelőit is szolgálja.

A mobilis színházterem egybenyitva a tágas, esodás panorámájú aulaival bálók rendezésére is alkalmas. A Művelődési Központ városi ünnepegek, különböző témájú kiállítások, vármegyei, regionális és országos találkozók és egyéb szórakoztató programok közösségi színtere is.

2. Alkotóház (4300 Nyírbátor, Szentvér u.7.);

Az Alkotóház több nyírbátori művészeti együttes próbáinak ad otthont. Emellett a Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola népiánc oktatása, kézműves foglalkozásai, valamint hangversenyek is itt zajlanak. 2023-tól az épület - kisebb felújításokat követően - Városi Galériaként fog működni.

3. Ifjúsági és Családi Kuckó (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 3.);

2017-ben nyitotta meg kapuit az Ifjúsági és Családi Kuckó a gyerekek, fiatalok és a családok előtt, hogy tartalmas programokkal, újfajta közösségi és szórakoztató tevékenységekkel, élményekkel gazdagítsa Nyírbátort, valamint a városiakok életét. A Kuckó tagnyilvántartási rendszerrel működik, amely folyamatosan bővül. Több mint 600 regisztrált tagja van. Havonta egy alkalommal zenecvi, zenebólesi, Csiribiri torna, dramatikus játék- és versenyalkalmak (biliárd, darts, Xbox) várják a látogatókat. Ezeken kívül Tanevzáró és Tanevnyitó party, játszóházak, családi rendezvények, borzék, Halloween rendezvény, őszi forgatag, Mikulás rendezvény, bábelőadás, rendező tanórák, nyelvi foglalkozások kínálhatnak kikapcsolódást.

4. Községi ház (4300 Nyírbátor, József Attila u.23/b).

A Községi ház az Északi városrészben található. A roma nemzetiségűek felhőt- és gyermekprogramjainak, fórumoknak, képzéseknek, egyházi alkalmaknak ad helyet.

A székhely intézményként működő Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár könyvtári részlege gazdag könyvtármánnyal rendelkezik, változatos programokat és szolgáltatásokat kínál az olvasóközönségének. A Könyvtár hasznos alapterülete 614 m². Az intézményben fellelhető

dokumentumok száma 2022-ben 85.496 db. Olvasóinak száma 2055 fő. Egész évben különféle gyermekprogramokkal, könyvtári órákkal, írő – olvasó találkozókkel, vetélkedőkkel várják az olvasni szerető közönséget. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete az 51/2013. (VI.17.) számú határozatával Települési Értéktár létrehozásáról döntött. A települési értékek azonosításával, a Települési Értéktár létrehozásával és annak gondozásával, valamint a Vármegyei Értéktárba történő megküldésével a Könyvtárat bízta meg. A Települési Értéktár a Nyírbátor területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény.

A nyírbátori Könyvtár a város kulturálközvetítő, információadó közgyűjteménye. Feladatainak tekintve a város és vonzaskörzete lakosai számára biztosítani a könyvtári szolgáltatásokat. Hozzájárul az irni-olvasni tudás fejlesztéséhez, segíti a felnövekvő nemzedék olvasóvá nevelését, az oktatás különböző szintjein kiegészíti a tanulókat igényeit. A lakosság számára biztosítani kívánja az életen át tartó tanulást, segítséget kíván nyújtani a közhasznú és egyéb információk megszerzéséhez, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltéséhez.

A Képviselő-testület a 109/2022. (XI.30.) számú határozatával döntött az önkormányzati feladatellátás átszervezéséről, így 2023.március 1-jét hatállyal létrehozta a Nyírbátori Vagyonkezelő és Szolgáltató Intézményt (székhelye: 4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7.). Az intézmény ellátja a lakásgazdálkodással, a nem lakás céljára szolgáló helyiségek gazdálkodásával, a városi piac, az inkubátorház üzemeltetésével és a városüzemeltetéssel kapcsolatos feladatokat. Telephelyei:

1. Inkubátorház (4300 Nyírbátor, Ipari park u. 8.)
2. Multifunkciós Községi Tér (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 7.)
3. Piac (4300 Nyírbátor, Váci u. 11.)
4. Városi Sporttelep (4300 Nyírbátor, 2968/2 hrsz., 2968/3 hrsz.)
5. Városüzemeltési telep (4300 Nyírbátor, József A u. 25.)

Az átszervezést követően a távhőtermelés és a távhőszolgáltatással kapcsolatos feladatokat a Nyírbátori Városfejlesztő és Működtető Kft. végzi.

A Nyírbátori Sport és Turisztikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye:4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7.) célja: a kézilabda sport működtetése mind a versenysport mind az utánpótlás nevelés területén. A nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő, a Sárkány Apartman és Kemping és a gyógyászati kezelő üzemeltetése. Nyírbátor idegenforgalom, turizmus feladatainak ellátása, városmarketing.

Nyírbátorban a lakosság egészségügyi alapellátása 5 háziorvosi, 3 gyermekorvosi, 4 fogászati és 1 gyermekfogászati körzetben biztosított.

A Szatmár-Beregi Kórház és Gyógyfürdő Nonprofit Kft. Nyírbátori Szakrendelője (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 1.) az elmúlt évek folyamatos fejlesztéseinek köszönhetően, egy emelt szintű szakrendelővé vált, amely az egészség megőrzésének, a betegségek megelőzésének, gyors diagnosztizálásának és gyógyításának kistérségi központja lett. Az ambuláns járóbeteg-ellátás átfogó módon biztosított a szűréstől a kistérségi szintű szakellátáson keresztül a rehabilitációt segítő otthonapótlásig.

A gyógyító munkához jól kapcsolódik a Sárkány Wellness és Gyógyfürdőben működő gyógyászati kezelő részleg, ahol a magas ásványi anyag tartalmú, minősített gyógyvizet várja a gyógyulni vágyókat.

A *közfeladatot ellátó szerv által nyújtott vagy kérésre nyújtott finanszírozott közszolgáltatások:*

- ✓ Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtéséről, szállításáról, tárolásáról, kezeléséről
- ✓ Települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás
- ✓ A temetőkről és a temetkezés rendjéről
- ✓ Lakásrendelget
- ✓ Távhibarendelget

Az Önkormányzat a Fenntartóia a Nyírbátori Kerekterdű Óvodának. Az óvoda egy székely- és két tagintézményből áll. Nyírbátorban 5 nevelési – oktatási intézményben folyóik általános iskolai képzés: Bathory Anna Református Általános Iskola és Óvoda; Bathory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium; Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye; Nyírbátori Éltos Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium; Nyírbátori Magyar- Angol Kétanyelvű Általános Iskola; A Szantár Alapfokú Művészeti Iskola Nyírbátori Tagintézményében folyik a művészeti oktatás. A városban 3 intézményben történik közéjskolai oktatás: A Mátészalkai Szakképzési Centrum Behlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium; a Bathory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium, és az Éltos Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium.

2020/2021-es tanévben kezdte meg működését Nyírbátorban a Közösségi Fejlesztési Képzési Központ, hogy olyan tehetséges helyi fiatalok számára biztosítson lehetőséget a felsőoktatásban való részvételre, akik az ország hátrányos helyzetű régiójában élnek, ezzel erősítve a helyi gazdaságot és csökkentve az elvándorlást. Első évben Két szakon indult el a hallgatók képzése: mérnökinformatikus és vidékfejlesztési agrármenők. A 2021/2022-es tanévben az egyetemi képzés már több szakon folytatódott: mérnökinformatikus, vidékfejlesztési agrármenők, élelmiszerménők, mezőgazdasági menők.

Értékünk, kultetésünk

Nyírbátor Város Önkormányzata a Képviselet-testület és szervei döntésein keresztül fejti ki előzettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokbar meghatározott kötelező feladatok ellátásán túl a város nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társaságokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, egyesülettel és alapítványokkal közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőséget a társadalmi élet minden területén.

Nyírbátor Város Önkormányzata az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során lehetőségrehez képest minden megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekeit civil szereplőkkel is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is, hiszen az esélyegyenlőség mindenki számára fontos érték kell, legyen. A nyírbátoriak büszké az épített és a természeti környezetükre, a történelmi és kulturális örökségükre, hagyományaikra.

Az itt élők befogadók. A különböző vallások, generációk mindig békében élnek együtt. Az egymás értékeinek elismerésével, a közös teljesítményükkel hozták létre a mai Nyírbátort.

Nyírbátor Város Önkormányzata ezután is biztosítani kívánja minden polgárt számára, nemzetiségre, fajra, vallásra, nemre, életkorra, családi állapotra és fogyatékosságra való tekintet nélkül, az egyenlő bánásmódot és az esélyegyenlőségre való jogot. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a megyszegységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, az életkörülmények javítására, az esélyegyenlőségük biztosítására.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

- Nyírbátor település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
  - a közösségi tevékenységekhez történő egyenlő hozzáférés célját,
  - a diszkriminációmentelenséget,
  - szegregációmentelenséget.

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együtműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tanterületi).
- A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelése szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szállítás szinten a települések közötti együtműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelenkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorúlnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetjelentésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szinten célként határozzuk meg annak az együtműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Olyan intézkedések, módszerek kialakítása a cél, melyek:

- segítik a hátrányok csökkentését, vagy annak teljes megszüntését eredményezik,
- támogatják a meglévő intézkedéseket, illetve igényfelmérés alapján új programok, intézkedések bevezetését segítik elő az esélyegyenlőség nevében.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alappillére, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azaz, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmatlására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információátvitelben is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyegyenlőségi feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletét,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 32/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mbtv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szj.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FtI.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A Képviselő-testület az esélyegyenlőségi célcsoportok számára az alábbi főbb szabályozásokkal igyekszik hozzájárulni a jogaik és érdekeik érvényesítéséhez. A HEP figyelembe veszi Nyírbátor Város Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat:

- **7/2014. (III.27.)** önkormányzati rendelete a gyermekékeztetésért fizetendő térítési díjak megállapításáról
- **1/2015. (I.28.)** önkormányzati rendelete a Nyírbátor Károlyról és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről, támogatásokról
- **7/2015. (II.25.)** önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről
- **8/2015. (II.25.)** önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért fizetendő térítési díjak megállapításáról
- **29/2015. (X.28.)** önkormányzati rendelete a távolszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény egyes rendelkezéseinek Nyírbátor Város területén történő végrehajtásáról
- **32/2015. (XI.30.)** önkormányzati rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról
- **34/2015 (XII.17.)** önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételeéről és a fizetendő térítési díjról

- **3/2016. (II.24.)** önkormányzati rendelete Helyi civil szervezetek önkormányzati támogatásának rendjéről

- **28/2016. (X. 26.)** önkormányzati rendelete a Nyírbátor Károlyról és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről

- **35/2016. (XI.30.)** önkormányzati rendelete a Nyírbátor város településfejlesztési koncepciójával, **5/2017. (II.20.)** önkormányzati rendelete a településrendezési eszközök, valamint településképi integrált településfejlesztési stratégiájával és a településrendezési eszközök, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet készítésével, módosításával kapcsolatos partnerségi egyeztetési szabályzatról

- **29/2017. (XI.29.)** önkormányzati rendelete a közműves ivóvízhálózatához és szennyvízelvezető hálózathoz történő utólagos csatlakozás műszaki és pénzügyi feltételeiről, valamint az utólagos csatlakozásért fizetendő hozzájárulás mértékéről

- **2/2020. (I.29.)** önkormányzati rendelete az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályairól
- **19/2020. (VI.08)** önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és a közterületek tisztán tartásáról

- **23/2020. (IX.30.)** önkormányzati rendelete a lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükre vonatkozó helyi szabályokról
- **2/2021.(I.28.)** önkormányzati rendelet a Nyírbátori szociális – diákösztöndíjakról

- **16/2021. (VI.30.)** önkormányzati rendelet a települést támogatásról
- **19/2021. (VII.25.)** önkormányzati rendelete a közművelődésről

- **20/2021. (IX.29.)** önkormányzati rendelet az üzletek éjszakai nyitvatartásának rendjéről
- **21/2021. (IX.29.)** önkormányzati rendelet a zaj elleni védelem helyi szabályairól

2. Stratégiai környezeti bemutatása

A felzárkózás politikai alapdokumentumaként Magyarország Kormány 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéséként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTTS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek,” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024): A Nemzeti Ifjúsági Stratégia tizenöt éves időtávban fogalmaz meg az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos társadalmi célokat és az ezekhez kapcsolódó állami koordinációt igénylő feladatokat. A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kiszorítás megakadályozását, az uniós által deklarált célok átvetését, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését. A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekváltáshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032): A Nemzeti Stratégia szükségességet élt először az indokolja, hogy csökkentsék a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelmesebben azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek értekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. A szegény gyermek nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtti lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódhatnak be a társadalom nagy rendszerébe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán hozzájárulhatnak a közös megélhetéshez.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021), mely 6 prioritást határoz meg olyan területeken, ahol a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megvalósításra születtek. Ezek a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a női és a férfi közötti egészség szempontjainak figyelembevétele; a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása, a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén; az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megvalósítása; a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszórításának támogatása; a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikáinak stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása.

Idősgügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Századunk egyik legpozitívabb eredménye a szülétszám várható életidő tartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker - és egyben a legnagyobb kihívás is. Az Idősgügyi Nemzeti Stratégia hosszú távú célkitűzése 2034-ig kerüljön megfogalmazásra. Ebben az anyagban a csalékvés irányára, az életrend célállapot, valamint a célállapot eléréséhez szükséges fejlesztendő területek kerülnek meghatározásra. A célkitűzés megvalósítása két ütemben történik: 2010-2022-ig, majd 2023-2034-ig. Így a megvalósítás üteme követni tudja az ország gazdasági fejlődését, alkalmazkodva a társadalom- és gazdaságpolitikához, lehetőséget biztosítva a mindenkori kormányok arra, hogy az aktuális gazdasági-társadalmi környezet viszonyulva határozza meg a fejlesztéshez szükséges beavatkozási feladatokat.

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025) Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a foglalkoztatás emberkeletlenőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenképp a foglalkoztatás személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fót.), valamint a Foglalkoztatásról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fót.), valamint a Foglalkoztatásról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fót.) törvényvel ratifikált - ENSZ-Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságtól az Európai foglalkoztatási stratégia 2010-2020. megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye. A 2015-2025. évekre szóló Országos Foglalkoztatási Program célja ennek megfelelően az előttünk álló évek szakmapolitikai irányainak meghatározása, valamint az ágazati és az állami szinten kívüli együttműködések főbb pontjainak kijelölése.

Nyírbátor Város Önkormányzata a következő nyertes pályázatok megvalósításával is törekszik a társadalmi különbségek csökkentésére, a lakosság felzárkóztatására, különös tekintettel az esélyegyenlőségi célcsoportokra:

Pályázat címe	Pályázat azonosítója	Elnyert támogatás
Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő fejlesztése	TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00049	203 835 000 Ft
Nyírbátor Város Turizmusfejlesztése	TOP_PLUSZ-1.3-21-SB1-2022-00023	530 479 250 Ft
Nyírbátor Város Gazdaságfejlesztése	TOP_PLUSZ-1.1-21-SB1-2022-00006	749 545 835 Ft
Szociális célú városrehabilitáció	TOP_PLUSZ-1.2-21-SB1-2022-00003	199 646 106 Ft
Nyírbátorban	TOP_PLUSZ-3.3-2-21-SB1-2022-00019	328 768 543 Ft
Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának fejlesztése	TOP_PLUSZ-1.2-3-21-SB1-2022-00057	199 665 895 Ft
Nyírbátor Tancsics Mihály utca felújítása, a Bethlen Gábor és Deák Ferenc utca kiépítése	TOP_PLUSZ-3.3-1-21-SB1-2022-00037	198 807 667 Ft
Nyírbátor Város Szociális Városrehabilitációja	TOP_PLUSZ-3.1-21-SB1-2022-00002	187 367 914 Ft
Élhető Nyírbátor	TOP_PLUSZ-1.2-1-21-SB1-2022-00036	699 277 911 Ft
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyírbátorban	TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00042	450 164 286 Ft
Nyírbátor Nyírinkek Tagvoda belső felújítása	TOP_PLUSZ-3.3-1-21-SB1-2022-00037	198 807 667 Ft
Nyírbátor Inkubátorház és Szolgáltató központ bővítése	TOP-1.1-2-16-SB1-2017-00001	
Munkásszállás kialakítása Nyírbátorban	MUNKÁSSZÁLLÁS-VI /2021	477 440 000 Ft

A jelenleg megvalósuló projektek részletei:
Ezek a pályázatok a Széchenyi Terv Plusz program 2021-2027-es időszakának keretében valósulnak meg. A kedvezményezett Nyírbátor Város Önkormányzata.

➤ **Nyírbátor Sárkány Wellness és Gyógyfürdő fejlesztés (azonosítója: TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00049)**

Nyírbátor Város Önkormányzata uniós forrásból támogatást nyert energetikai korszerűsítés megvalósítására.

A fejlesztés keretében 490 kW-os napellenes kiserőmű épül meg a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő energiaellátása érdekében. A pályázaton szemléletformáló tevékenység is megvalósul.

Támogatás összege: 203 835 000 Ft

➤ **Nyírbátor Város Turizmusfejlesztése (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.3-21-SB1-2022-00023)**

A pályázaton Nyírbátor Város Önkormányzata a Nyírbátor Sárkány Wellness és Gyógyfürdő (Nyírbátor, Fűrdő u. 1.) épületét kívánja fejleszteni az alábbiak szerint:

- épület bővítése
- külső medence gépészeti fejlesztése
- szabadtéri játszótér kiépítése (vizes elemekkel)
- játszótér telepítése

A pályázati felhívás alapján a célcsoport: a nyírbátor lakosok, a városba látogató turisták.
Pályázati összeg: 530 479 250 Ft

➢ **Nyírbátor Város Gazdaságfejlesztése (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.1.1-21-SB1-2022-00006)**
Konzorciumi partner: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal
 Nyírbátor Város Önkormányzata uniós forrásból támogatást nyert helyi gazdaságfejlesztés megvalósítására. A beruházás Nyírbátor Ipari Parkjában jön létre, mely a város északi részén helyezkedik el. A beruházás keretében belül a 078 hrsz.-ú József Attila utca folytatása kerül kiépítésre 405 fm hosszban, aszfalt burkolattal. Továbbá a 093 hrsz.-ú Coloplast út folytatását fogjuk kiépíteni 225 fm hosszban, szintén aszfalt burkolattal. Mindkét utca esetében megvalósul a közvilágítás kiépítése és megalódozik a csapadékvíz elvezetése.
 Az útrétegek mellett az Ipari Parkban egy post-harvest épület létesül válogatógéppel beépítésével.
Támogatás összege: 749 545 835 Ft

➢ **Szociális célú városrehabilitáció Nyírbátorban (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.2.2-21-SB1-2022-00003)**

Nyírbátor Város Önkormányzata uniós forrásból támogatást nyert szociális városrehabilitációs tevékenységek megvalósítására. A projekt keretében belül a szegregátumban egy szilárd útburkolattal nem rendelkező utca, a Csokonai utca –Béke - és József Attila utca közötti szakasz kap aszfalt burkolatot, ezzel hozzájárulva a szegregátumban élők integrációjához és életkörülményeik javításához.
 A szegregátumban további 2 db térfelügyelőkamerát telepítése fog megtörténni, továbbá a pályázaton 4 db laptop kerül beszerzésre.

A beruházás megvalósítása során egy közösségi kert is kialakításra kerül az akcióterületen.
 A szegregátumban élők közkedvelt helyszíne a vasútállomással szemben lévő „park”, így ezen terület fejlesztésével a szegregátumban kívül tudnának időt eltölteni rendezett környezetben.
 Továbbá a szegregátumban, illetve a szegregátumban kívül felújításra kerül egy-egy önkormányzati tulajdonú bérházak. Az integrált területen felújított ingatlanba egy jelenleg szegregátumban élő család fog beköltözni.
Támogatás összege: 199 646 106 Ft

➢ **Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatások fejlesztése (azonosítója: TOP_PLUSZ-3.3.2-21-SB1-2022-00019)**

A projekt során a Nyírbátor, Vár u. 1. szám alatti önkormányzati tulajdonú épület felújítására kerül sor, valamint e mellette található 2 melléképület is felújítása is meg fog történni. Az udvaron új kerítés kerül kialakításra, és a jogszabálynak megfelelő számú parkoló épül, valamint eszközbeszerzés történik.
Támogatás összege: 328 768 543 Ft

➢ **Nyírbátor Táncsics Mihály utca felújítása, a Bethlen Gábor és Deák Ferenc utca kiépítése (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.2.3-21-SB1-2022-00057)**

Nyírbátor Város Önkormányzata uniós forrásból támogatást nyert az egyik önkormányzati gyűjtőtű kiépítésére. A pályázat keretében belül Nyírbátor városa két egymás folytatását képező gyűjtőtűt, azaz a Bethlen Gábor és Deák Ferenc utcát fogja szilárd burkolattal, okos zebrával, buszmegállóval és kerékpáros nyommal ellátni, illetve az út melletti területet, zöldfelületeit is rendezni kívánja. Mindezek mellett felújítja a Táncsics Mihály utca meglévő aszfalt útburkolatának egy részét is a rossz állapota miatt.
Támogatás összege: 199 665 895 Ft

➢ **Nyírbátor Város Szociális Városrehabilitációja (azonosítója: TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00002)**

Konzorciumi partner: Nyírbátor Város Szociális Szolgálat

Pályázati összeg: 187 367 914 Ft
 Nyírbátor Város Önkormányzata támogatást nyert szociális városrehabilitációs tevékenységek megvalósítására uniós forrásból. A támogatás célja, hogy a nyírbátori szegregátumban és szegregációval veszélyeztetett területen élők az élet minden területén felárkózzanak, mentális és fizikális fejlődésen menjenek keresztül a programnak köszönhetően. A tevékenységek megvalósításai azt a célt szolgálják, hogy megállítsák a további társadalmi leszakadást a szegregátumban. A pályázat keretében Biztos Kezdet Gyerekház működtetését is vállalja az önkormányzat, a Nyírbátor, József Attila u. 25. szám alatti, 100%-ban önkormányzati tulajdonú épületben.

A célcsoport tagjai minden tevékenység megvalósítása alkalmával az akcióterületen élő személyek.
 A Pályázatban Nyírbátor Város Önkormányzata és Nyírbátor Város Szociális Szolgálati közösen a munkát lát el. A pályázatban a kedvezményezett vállalja számos program megvalósítását, lebonyolítását, eszközök beszerzését.

A projekt indikátorai:

Megvalósítandó programok száma: 9

Társadalmi akciókban résztvevők száma: 150 fő (férfi)

Társadalmi akciókban résztvevők száma: 350 fő (nő)

A pályázati felhívás alapján a célcsoport: a nyírbátori szegregátumban élő személyek.

Megvalósítandó tevékenységek:

Személyesedési akciók szervezése	BK kísértkezés
Utcakép szépités, virágosítás	Védőnői tanácsadás, egészségügyi tájékoztató programok, szűrő vizsgálatok szervezése
Tudásátadó összejövetelek szervezése	Gyógypedagógus foglalkoztatása (megbízási szerződéssel) (számlás)
Családi nap szervezése	Pszichológus foglalkoztatása (megbízási szerződéssel) (számlás)
TOP PLUSZ Szociális Városrehabilitáció pályázathoz érzékenyítő programok szervezése	Szükségletalapú szakember megbízási szerződéssel (számlás)
TOP PLUSZ Szociális Városrehabilitáció pályázathoz elfogadtató programok szervezése	Családi nap szervezése, Foglalkoztatási lehetőségek felmérése, felderítése
Vállalkozói fórumok szervezése foglalkoztatónak, érzékenyítő programok szervezése	Közösségi kert szükséges anyagok beszerzése, közösségi kert öntözrendszer kialakítása

Nyírbátor - Szegregátumban adatai

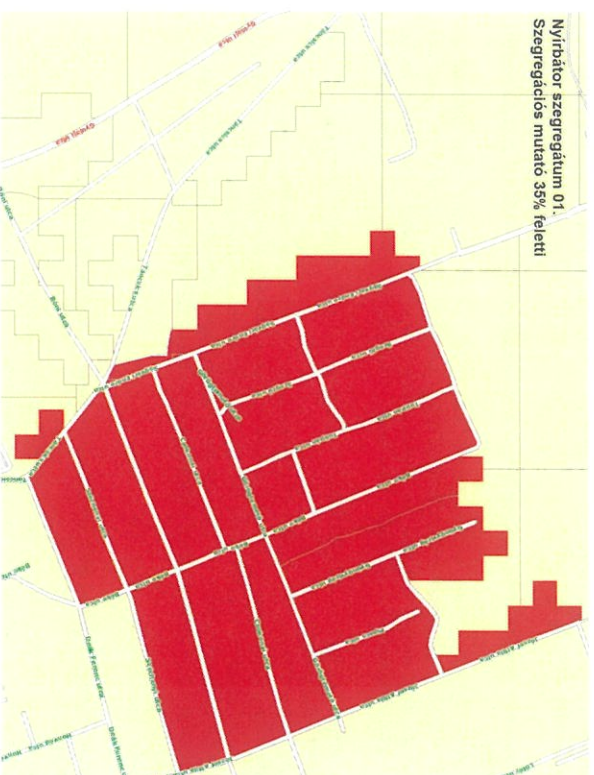
A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt

Forrás: 2011. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Nyírbátor összesen	
	1. szegregátum (Bethlen G. u. - Táncsics u. (nyugati oldal is Széchenyi és Bethlen G. u. között) - Ságvári E. u. mindkét oldala - névtelen u. - Béke u., Gyöngyvirdg u., Pipacs u. mindkét oldala - József A. u. páros oldala - Széchenyi u. - Deák F. u. - Béke u.)	2. szegregátum (Nyírfu u. nyugati oldala a (névtelen u.-tól a Tavasz u.-ig) - Tavasz utca déli oldala (a Nyírfu u.-tól a névtelen u.-ig) - a Tavasz utca mindkét oldalát a névtelen u.-tól)
Lakónépesség száma	12719	51
Lakónépesség belüli 0-14 évesek aránya	17,6	25,5
Lakónépesség belüli 15-59 évesek aránya	64,6	70,6
Lakónépesség belüli 60-X évesek aránya	17,8	3,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belüli	24,6	61,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,0	7,4
Lakásállomány (db)	4727	12
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	7,0	8,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belüli	47,6	58,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belüli	20,0	41,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben	48,9	41,7
Foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya	39,3	42,9
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	12683	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	35,7	66,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belüli	56,9	54,9

Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	18,8	59,0	34,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	10,0	26,5	13,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségjelű lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	33,7	8,3
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,1	16,6	0,0

A szociális városrehabilitációs projektek akcióterületét a szegregátum által érintett területek, illetve a József Attila utca 1487/18 hrsz-ú területe és a József Attila utca páratlan oldala alkotja.”

➤ **Élhető Nyírbátor (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.2.1-21-SB1-2022-00036) Konzorciumi partner: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal Támogatás összege: 699 277 911 Ft**

Nyírbátor nyugati lakóterületén, két helyszínen szükséges beavatkozni. Az egyik helyszín a Zrínyi u.-Szőröd u. – Debreceeni u. környéke, ahol a csapadékvíz egy része zárt elvezető rendszer segítségével egy helyi szikkasztó záportározóba kerül bevezetésre, csökkentve ezzel a meglévő rendszer terheltségét. A másik helyszín a Homokkert utca, ahol az elvezető rendszer átalakítására kerül sor a vízek gyorsabb elvezetésére, illetve itt is kiaknázásra kerül egy villámzáportározó rendszer. Ezzel megakadályozható lesz, hogy a lakossági ingatlanokban további károk keletkezzenek az elöntések miatt.

Cél: Belvíz és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településrésztervezési terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Meg kell említeni azokat a dokumentumokat, koncepciókat, melyek konkrét terveket is meghatároznak saját területre vonatkoztatva. A már meglévő, illetve tervezett stratégiákkal összhangban kerül megalkotásra a HEP.

- Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015-ben készült el, melynek része az Antiszegregációs Program.
- Nyírbátor Város Önkormányzata 2019-2024 időszakra vonatkozó gazdasági programja. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatokat biztosítást, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági program, fejlesztési terv - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- Nyírbátor Város Önkormányzata Településrendezési Terve
- Nyírbátor Város Helyi Építési Szabályzata
- Nyírbátor Város Településfejlesztési koncepciója egy hosszú távra szóló dokumentum, amely kijelöli a város elterjedő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan és a vonatkozó előírásoknak megfelelően három fő fejezetre tagolódik: 1. meghatározza a város, Nyírbátor gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó jövőképet; 2. megfogalmazza a jövőkép eléréséhez szükséges átfogó és részleteket; 3. összefoglalja a további tervezési feladatokat kiinduló adatait.

- Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója A koncepció elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszámban rögzített) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek. Ugyanakkor az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükséges teszt, hogy a koncepcióban az önkormányzat gyermekjóléti intézményekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- **Dél-Nyírségi Víziközmű Beruházási Társulás**
Az önkéntes társulás a 2008 februárjában alakult Dél - Nyírségi Víziközmű Beruházási Társulás (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7., Asz: 15762661-2-15, törzskönyvi szám: 762669) jogutódjaként jött létre, a hat (Nyírbátor, Nyírvasvári, Nyíregyháza, Encsentes, Piríse, Nyírbétek) település szennyvíz elvezetésének és tisztításának megoldását szolgáló közműberuházás lebonyolítására. A társult önkormányzatok a társulás útján az Mőtív 13. § (1) bekezdésének 11. pontjában foglalt helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés és -ártalmatlanítás (csatornaszolgáltatás), valamint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott, a helyi víziközműtemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó - a vízgazdálkodás országos koncepciójával és a jóváhagyott nemzeti programokkal összhangolt tervek kialakítása és végrehajtása, továbbá 4. § (2) bekezdés b) pontjában szabályozott szennyvízelvezetés önkormányzati közszolgáltatásra irányuló közfeladatát látja el.

A Nyírbátor, Fáy és Munkácsy utcákkal határolt lakótelepi zöldfelületet megújulnak. Tekintettel arra, hogy a fejlesztési kívánt terület 5558 m², így ezzel a beruházással jelentősen nőne a terület biodiverzitása, a zöldfelület növényállománya. Megtörténik a zöldfelület használatához szükséges közlekedési felületek, közvilágítás kialakítása is. A csapadékvíz hasznosításához, szikkasztásához szükséges berendezések lesznek ide telepítve.

Cél: Település általános környezeti állapotának javítása, lakosság helyben tartása, települési klíma javítása, csapadékvíz hasznosítás a gazdaságos fenntarthatóságához.

A város központjában lévő nem hasznosított közterületet – az úgynevezett Bankudvar – újulna meg a célcsoport igényeihez szabott funkciókkal ellátva, bevonva ezzel a város vérkeringésébe. A területen ingyenes parkolók és az ehhez szükséges infrastruktúra alakulna ki, zöldnövényzettel, utcabútorokkal. A városközpontban meglévő parkolási problémák így jelentősen csökkennének.

A parkolót parkolóteltelítettség jelzővel fogják ellátni a parkolás megkönnyítése érdekében.

Cél: Település általános környezeti állapotának javítása, lakosság helyben tartása.

- **Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyírbátorban (azonosítója: TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00042)**

Konzorciumi partner: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal

Pályázati összeg: 450 164 286 Ft

Nyírbátor Város Önkormányzata támogatást nyert energetikai korszerűsítés megvalósítására uniós forrásból. Az elnyert támogatásból a projekt keretében megvalósul a nyírbátori idősek Bentlakásos Otthona energetikai korszerűsítése az épületek energiateljesítmény-központi fejlesztésével, külső határoló szerkezetek korszerűsítésével, fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezés cseréjével, háztartási méretű kiserőmű (HMKÉ) fotovoltaikus rendszer kialakításával és levegő-víz-hőszivattyú telepítésével, továbbá megvalósul a Polgármesteri Hivatal energiateljesítmény-központi fejlesztése külső határoló szerkezetek korszerűsítésével.

- **Nyírbátori Nyitnikék tagövoda belső felújítása (azonosítója: TOP_PLUSZ-3.3.1-21-SB1-2022-00037)**

Támogatás összege: 198 807 667 Ft

Nyírbátor Város Önkormányzata 198,81 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatásban részesült. A fejlesztés keretei között a Nyírbátori Kerekasztal Óvoda Nyitnikék tagövodájának belső felújítására, az elavult berendezési bútorok, illetve a játszótéri elemek cseréjére kerül sor.

A HEP-kben lekepeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készített egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

• **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás**

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Települési Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás az alapítással egyidejűleg készült alapító okiratban felsorolt helyi önkormányzatok részvételével, a 2006. március 6-án kelt alapító okirattal jött létre, az 1997. évi CXCV. tv. 16. §-a alapján. 2013 évben a jogszabályi változásoknak megfelelően újja alakult önkéntes társulássá. Tagjai a vármegye önkormányzatai. A Társulás célja a Társulás működési területén átfogó, térségi, regionális hulladék-gazdálkodási rendszer megvalósítása, mely magában foglalja a szilárd települési hulladék gyűjtését, válogatását, újrahasonosítást, a válogatási maradványanyagok korszerű, az EU szabályozásnak megfelelően történő való elhelyezését; az ehhez kapcsolódó technikai és technológiai rendszerek kialakítását, az eszközök beszerzését, a szükséges beruházások megvalósítását, az illegális hulladéklerakók felszámolását, a felhagyott hulladéklerakók reaktivációs munkáit. A Társulás arra törekszik, hogy magas színvonalú hulladékkezelési szolgáltatásokat biztosítson a megyében élők számára.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adataihányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisából, valamint a helyben rendelkezésünkre álló nyilvánlatásokból, az intézmények által nyújtott adataiszolgáltatásokból gyűjtöttük össze. Felhasználásra kerültek az ágazati beszámolókat, megállapításait és az egyes ágazatokban dolgozó szakemberek tapasztalatait is. Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerezés még nehézkes. Az adatok gyűjtése elsősorban a mélyszegénységben és a szegregáltumban élők életkörülményeiről, fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volt problémás. Több helyen van adatahiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre.

A különböző forrásokból szerzett, ugyanazon területet érintő adatok több esetben eltérési mutatnak

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű fogalom, a XX. században jelent meg. Az a jelenséget értjük alatta, amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem társzik annak lebecsültségé, hogy helyzetéből önmóval, kitűső beavatkozás, segítség nélkül ki tudja törni. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (kétszobhiteken: TÁMOP) „*Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért*” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Ezzel: „*„Azok a közösségek, amelyek mélyszegénységbe szilárdulnak a nagyon alacsony iskolai szintűség és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóhelyi térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficienciák és a hátrányos társadalmi helyzet tízra tehetővé válnak nagyon nagy valószínűséggel jellemzők.*”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országától függően más és más. Így Európában szegénységnek számítanak a median jövedelmének 60%-ánál kevesebből élők. Miskit használt fogalom a létminimum, amely egy szegény, de elfogadható életmódot jelent. 2022-ben az egy főre eső létminimum összege a saját lakásban élők esetében netó 130 ezer forint körül volt. Az emelt kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35%-át teszi ki, közülük 850 000 gyermek.

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatatlanságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érméletük egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségekben a szülétek várható élettartam is lényegesen alacsonyabb.

Hazinkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysséggel, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bővebb fogalom. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része cigány származású. „A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysséggel. Ez nem más, mint az éhizak és szociális dimenzió összemossága, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykértársaként” való jellegű. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigánysság és a mélyszegénység két olyan határozó, melynek van ugyan közös nevezője, ám a kétő nem feltétlenül egyezik meg. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az öket nem lehetetlen, hogy a cigányok diete a mélyszegénységétől függetlenül is sokkal inkább tehető az öket érintő diszkrimináció rejteit és nyit dimenzióinak a kíméletlen érvényesítésé miatt.” (Csorfi-Csapó-Orsós 2012)

A KSH adatai szerint 2020-ban a relatív jövedelmi szegénységi arány 12,7% volt Magyarországon. A súlyos anyagi deprivációban élők aránya 8,3%, a nagyon alacsony munkamenztizású háztartásban élők aránya 5,5%, míg a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitételek aránya 18,2% volt.

Súlyos anyagi deprivációban (valamitől való megfosztottságban) az szenved, aki az alábbiak közül legalább negy dolgot nem engedhet meg magának:

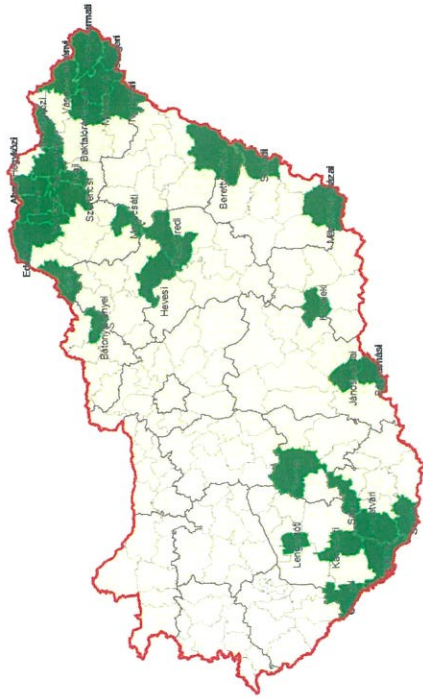
- számiák kiírztése időben
- otthona melegen tartása
- vállatlanul felmerülő kiadások fedezése
- hús, hal vagy vegetáriánus megfelelőjű rendszeres fogyasztása
- övone egy egyhetes nyaralás, nem az otthonában
- televízió
- mosógép
- személygépkocsi
- telefon

A szegénységi kockázatok különbözően sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőkét. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatatlanságbeli deficiitokban mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közti a rendszerváltsást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságai miatt -, a jöletli ellátások által kezelti nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfélelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érméletük egészségi állapotában is jelentkezik. De vizsgálni lehetne a szenvedélybetegségeket, az alkoholfizmus, a drog megjelenségek szerepét is.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”, a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a jáltsai lakókörnyezet (a szegények több mint fele közösségekben él) Ez az állapot az érméletük nagyon megbeleyezi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel össztérlegő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területéről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbibabban LHH kistérség) területével.

LHH kistérségek Magyarországon napjainkban (forrás: <http://www.nfu.hu>)

Ezen térségek leginkább az ország északi-keleti részében találhatók, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében Sajó és a Bodrogköz közötti területen, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúl bizonyos részei, úgy, mint az Ormánság, vagy Tolna megyében a Tamási kistérség. A jövedelmi egyenlőtlenségek földrajzi szempontból is léteznek: a KSH szerint Budapesten a legmagasabb a családok vagyona és a legalacsonyabb pedig az Észak-Magyarországon élőké. Egy átlagos budapesti háztartás több mint háromszor vagyonosabb, mint egy észak-magyarországi.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzete

A népesség etnikai összetételét tekintve jelentős a cigány kisebbség aránya. Az önkormányzat a Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű lakosok integrációjára, társadalmi beilleszkedésének elősegítésére, lakókörnyezetük rendbetételére, képzésükre, foglalkoztatásukra, felzárkoztatásukra. Európai Unió támogatásával megvalósult az érintett északi városrész rehabilitációja (utak burkolása, terek, zöldfelületek létrehozása, közösségi ház építése). Emellett TIOP és TAMOP programok (felzárkoztatás, képzés, munkaerő piaci integráció, hagyományörzés, identitás megőrzés) kerültek megvalósításra, vagy vannak folyamatban.

A rendszerváltás óta végbement változások jelentős hatással voltak a lakosság széles rétegeinek életkörülményeire. Új, illetve addig rejtett szociális problémák (például hajléktalanság, munkanélküliség, lébizonnyalanság, szenvedélybetegségek) jelentek meg egyre gyakrabban, miközben tért nyert a társadalmi individualizálódás és megnőtt az egyszemélyes háztartások aránya. A jövedelmek erőteljes differenciálódása és a családi kapcsolatok hiánya, illetve lazulása folyóan egyre többen szociális gondoskodásra. A leghátrányosabb helyzetbe az idősök, a hosszabb ideje munkanélküliek, az alacsony jövedelmű gyermekek családok, az egészségkárosodott, csökkent munkaképességű személyek kerültek. Az elmúlt húsz évben folyamatosan bővült a szociális támogatásra szorulóok száma. A kedvezőtlen gazdasági viszonyok között végbemenő demográfiai folyamatok, a népesség korösszetételének megváltozása, a lakosság öregedése és az alacsony termékenység mellett meg nyilvánuló alacsony foglalkoztatás, magas inaktivitás miatt a csökkenő erőforrásokból kell a

mindinkább növekvő igényeket kielégíteni. Ha a jelenlegi tendenciák megmaradnak, az elartottak száma 2030-tól meghaladhatja a munkavállaló korosztály létszámát. Magyarországon a lakosság szociális biztonságának legfőbb elemei a foglalkoztatást segítő, illetve a munkanélküli-ellátások, a társadalombiztosítás, a családtámogatások és a szociális, valamint gyermekvédelmi támogatások és szolgáltatások rendszere. A rendszerváltást követően jelentősen felduzzadt a különféle jövedeli juttatásokból élők köre, ami nagy kihívás elé állítja a szociális ellátórendszerek hosszú távú fenntarthatóságát. A munkaképes korú lakosság közel harmada vesz igénybe valamilyen – munkanélküli-, anyasági vagy rokkantsági, illetve korai nyugdíjellátást. A rászorultság alapján igénybe vehető segélyek a települési önkormányzatokon keresztül jutnak el az alacsony jövedelemmel rendelkezőkhez, szegényekhez. (Forrás: KSH)

A szegénység számos társadalmi tényezőtől függ. A szegénységi mutatót az Európai Unió egységes rendszerére alapján számolják ki, amely három részindikátort foglalt magában:

- a relatív jövedelmi szegénységi arányt,
- a súlyos anyagi deprivációban érintettek arányát és a
- nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők eloszlását.

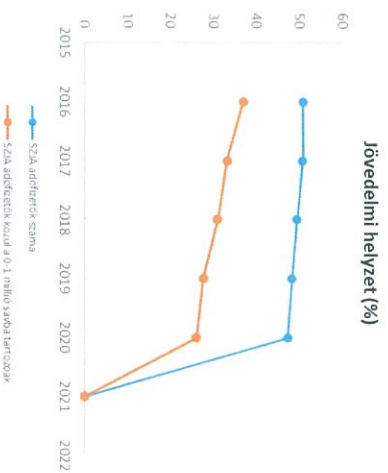
A relatív jövedelmi szegénység azokat az embereket érinti, akiknek a jövedelme nem éri el a meghatározott szegénységi küszöböt, ami jelenleg a mediánjövedelem 60%-a. A mutató attól relatív, hogy azt mutatja meg, hogy az egyén a társadalom többi tagjához képest mekkora jövedelemmel bír. A súlyos anyagi depriváció abban az esetben érvenyes egy emberre, vagy háztartásra, ha annak nélkülöznie kell bizonyos alapvetőnek elfogadott javakat és szolgáltatásokat. Ilyen például az, ha egy háztartás nem engedheti meg magának az évi egyhetes utazást, nem rendelkezik gépkocsival, vagy nem tudja megfelelően fűteni a lakását. Ha a kilenc meghatározott feltételből négy teljesül, akkor az érintett személy súlyosan depriváltnak számít. A nagyon alacsony munkaintenzitás pedig más néven munkaszegénység. Ez a mutató abból indul ki, hogy a háztartások legfőbb bevételi forrása a munkából származó jövedelem, ezért annak a hiánya és a háztartás tagjainak a munkaerőpiacon elfoglalt pozíciója befolyásolja a jövedelmüket. Abban az esetben állapítható meg a munkaszegénység, ha a háztartás munkaképes korú tagjai a lehetséges munkaidejüknek kevesebb, mint 20%-át töltik tényleges munkavégzéssel. A szegénységgel, a deprivációval, a társadalmi kirekesztéssel leginkább veszélyeztetettek a 18-24 év közöttiek, a Kelet-Magyarországon élők és a roma népesség.

A 3.1 számú - jövedelmi helyzet - táblázat alapján megállapítható, hogy 2016 és 2020 között folyamatosan csökkent az állandó népesség körében az SZJA adófizetők százalékos aránya. Ebben az időszakban az SZJA fizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók százalékos aránya szintén lett kevesebb 10,99 %-kal.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet				
Év	Az SZJA adófizetők száma		Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók	
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)	az állandó népesség %-ában (TS 060)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	50,98		36,94	
2017	50,86		33,12	
2018	49,56		30,88	
2019	48,43		27,55	
2020	47,94		25,95	
2021	n.a.		n.a.	

Forrás: TelR, KSH IStar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FtL) és a Mtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összegezzük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete:

Az esélyegyenlőség kulcselemei a foglalkoztatottság és a munkavégzés, mert ezek jelentősen hozzájárulnak a lakosság gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. A népességünk kialakulásának és konzerválódásának egyik fő oka a munkajövedelem hiánya. Az átlagnál is kedvezőtlenebb a romák, de főleg a roma nők munkaerő-piaci helyzete, aminek fő oka a cigányság tradicionálisabb családstruktúrájában és a gyerekek magas számában keresendő. Az alábbi táblázatok jól szemléltetik a városunkra jellemző foglalkoztatottságot, bemutatva az elmúlt évek változásait nemek és korosztályok szerinti bontásban.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	9,79	7,68	8,74%
2017	9,47	8,92	9,20%
2018	10,25	9,96	10,11%
2019	10,08	11,04	10,56%
2020	10,64	11,35	11,00%
2021	10,17	11,13	10,65%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

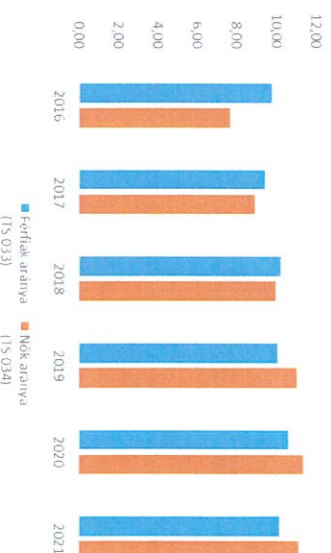
A munkanélküliségi ráta: a munkanélkülieknek a gazdaságilag aktívakhoz viszonyított aránya. Gazdaságilag aktívak a foglalkoztatottak és a munkanélküliek együtt. (KSH)

A nyilvántartott álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart. (Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)

A 3.2.1 sz. táblázatból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében, a férfiak és a nők esetében is növekedést mutat 2016-2020 között. A férfiaknál kisebb az emelkedés mértéke, a nőknél magasabb 2016-tól egészen 2018-ig a férfiak aránya magasabb volt a nőkénel. Ez 2019-től megváltozott, hiszen attól az évtől a nyilvántartott álláskereső nők aránya lett több, 2020-tól 2021-re már csökkent a nyilvántartott álláskeresők aránya mindkét nem esetében.

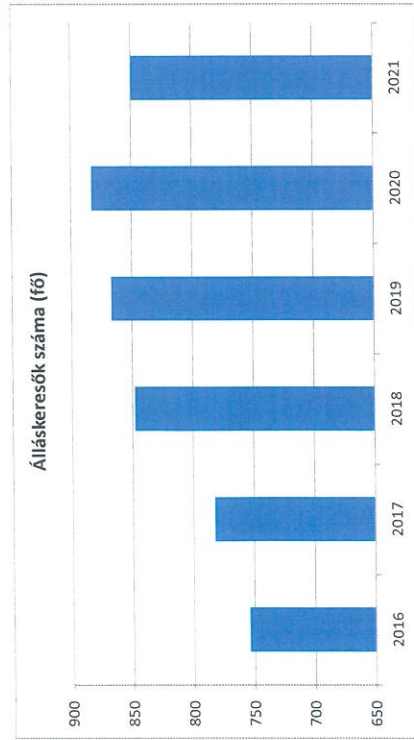
Amakk ellenére, hogy Nyírbátorban elegendő munkahely található, mégis elég magas a nyilvántartott álláskeresők száma a városban. Ennek az egyik oka a megfelelő iskolai végzettség/alkalmasság hiánya, másik oka pedig, hogy nem találhatnak végzettségüknek megfelelő munkát, nem megfelelő számukra a bérezés, vagy nem is akarnak dolgozni.

Munkanélküliség nemek szerint

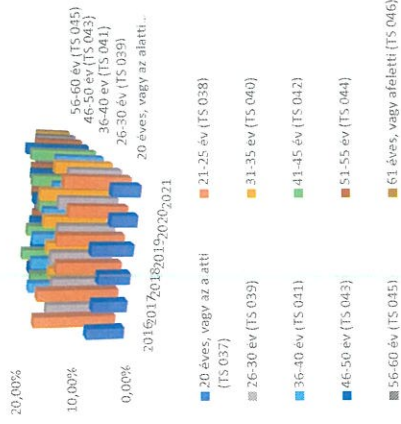
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		Fő összesen	754	782	848	867	883
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	53,00	50,00	50,00	66,00	42,00	43,00
	%	7,03%	6,39%	5,90%	7,61%	4,76%	5,06%
21-25 év (TS 038)	Fő	117,00	119,00	102,00	107,00	94,00	102,00
	%	15,52%	15,22%	12,03%	12,34%	10,65%	12,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	90,00	87,00	100,00	95,00	99,00	83,00
	%	11,94%	11,13%	11,79%	10,96%	11,21%	9,76%
31-35 év (TS 040)	Fő	82,00	82,00	96,00	107,00	118,00	93,00
	%	10,88%	10,49%	11,32%	12,34%	13,36%	10,94%
36-40 év (TS 041)	Fő	100,00	101,00	110,00	98,00	85,00	81,00
	%	13,26%	12,92%	12,97%	11,30%	9,63%	9,53%
41-45 év (TS 042)	Fő	88,00	108,00	111,00	95,00	112,00	112,00
	%	11,67%	13,81%	13,09%	10,96%	12,68%	13,18%
46-50 év (TS 043)	Fő	84,00	83,00	96,00	95,00	104,00	112,00
	%	11,14%	10,61%	11,32%	10,96%	11,78%	13,18%
51-55 év (TS 044)	Fő	73,00	68,00	81,00	87,00	93,00	85,00
	%	9,68%	8,70%	9,55%	10,03%	10,53%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	52,00	62,00	67,00	70,00	72,00	75,00
	%	6,90%	7,93%	7,90%	8,07%	8,15%	8,82%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	15,00	22,00	35,00	47,00	64,00	64,00
	%	1,99%	2,81%	4,13%	5,42%	7,25%	7,53%

A nyilvántartott álláskereső száma a 2016 és 2020 között eltelt években 129 fővel emelkedett, míg 2020-ról 2021-re 33 fővel csökkent-ahogyan ez 3.2.2. sz. táblázatból is kitűnik.

Miközben csökkenést mutatott a 20 éves, vagy az alattiak; a 21-25 évesek; a 26-30 évesek; a 36-40 évesek száma, addig növekedett a 31-35 évesek; a 41-45 évesek; a 46-50 évesek; az 51-55 évesek; az 56-60 évesek és a 61 éves, vagy a felettek száma. A legnagyobb százaléktól csökkenést a 36-40 év közötti nyilvántartott álláskeresők száma mutatja, 19 fővel.

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

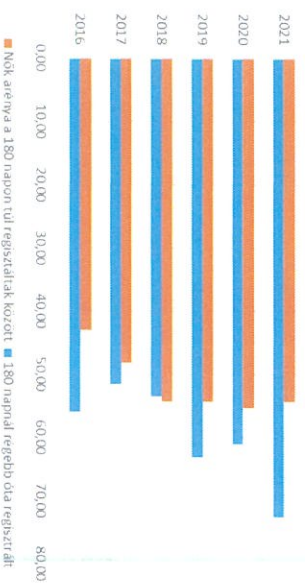
A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2016-tól 2021-ig 16,5 %-kal növekedett. Kiugróan magas volt az emelkedés 2018-ról 2019-re, amikor 9,67 %-kal lett magasabb az arány. 2018-ig a 180 napnál nyilvántartott álláskeresőkön belül a nők aránya volt a kisebb, a férfiak aránya a nagyobb. Azonban a 2018-as évben megfordult ez a tendencia és a nők aránya lett a magasabb.

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)		Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)	
	%	%	%	%
2016	55,97		42,89	
2017	51,53		48,14	
2018	53,42		54,30	
2019	63,09		54,30	
2020	61,04		55,29	
2021	72,47		54,22	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszabb ideje álláskeresők

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága:

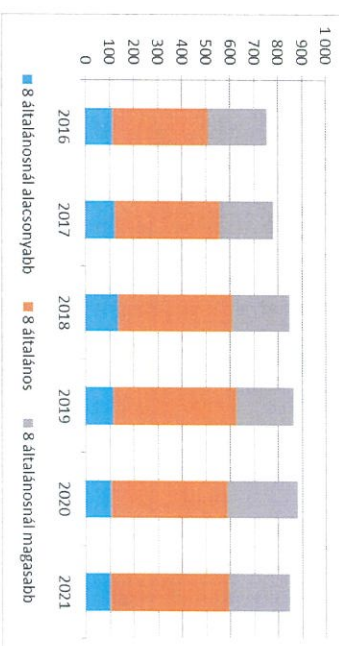
Az iskolai végzettség, szakképzettség fontos szempontja a foglalkoztatásnak, mely a szegénység vizsgálataánál, a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemeltre kerül. Az alacsony iskolai végzettség, iskolázatlanság a melyszegénységben élők és a roma lakosság körében igen jellemző, elsősorban a családi minta átöröklése, a támogatottság hiánya miatt. Az adatok alapján az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező nők aránya közel 10 %-kal magasabb a férfiakéhoz képest. Jól látható, hogy a célcsoport női tagjai ebben az életkorban valószínűleg gyermekvállalás miatt kikerülnek az iskolából, s később sem szerzik meg az alapvégzettséget. A regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők között a legnagyobb arányban az általános iskolai végzettséggel rendelkezők szerepelnek és a legkisebb az aránya a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűeknek (3.2.4.sz. táblázati)

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)	Általános iskolai végzettség (TS 035)	8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	%		
	Fő	Fő	%	Fő	%		
2016	754	113	14,99%	398	52,79%	243	32,23%
2017	782	123	15,73%	433	55,37%	226	28,90%
2018	848	137	16,16%	470	55,42%	241	28,42%
2019	867	117	13,49%	507	58,48%	243	28,03%
2020	883	107	12,12%	480	54,36%	296	33,52%
2021	850	103	12,12%	491	57,76%	256	30,12%

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piaccgazdasági átalakulásának legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkahelyek, az ingázási- és a munkásszállás lehetőségek beszűkülése miatt. Nehezebb helyzetüket, hogy az aktív keresők között alapkötvelemény a beljévezett általános iskolai végzettség megléte, mely a célcsoport tagjainál jelentős számban hiányzik

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő át lépés lehetőségei:

Az önkormányzat jól átgondolt közfoglalkoztatási programot valósít meg évek óta. A közmunkaprogramok szervezését, lebonyolítását a Polgármesteri Hivatal Önkormányzati Irodájának Városüzemeltetési csoportja végzi. Az ebből eredő teendők az Iroda más csoportjai számára is jelentős feladatot jelentenek. A közfoglalkoztatottak száma évről-évre jelentősen csökken, amint a 3.2.5.sz. táblázati is szemlélteti.

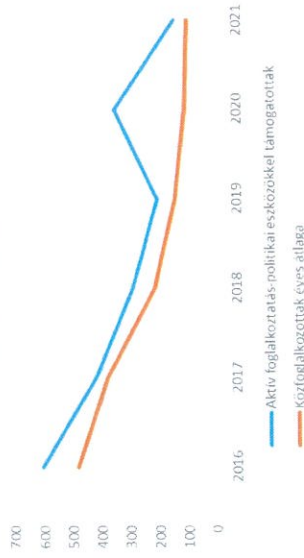
3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Fő	
	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055) (éves átlag - fő)
2016	604	484
2017	420	380
2018	293	215
2019	208	146
2020	355	112
2021	147	102

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

A 2021. évi programok keretében vállalt és megvalósított tevékenységek, melyek egy része 2022. évre is áthúzódott:

3.2.5.a) sz. táblázat-Közmunkaprogram

program elnevezése	időszak	létszám (fő)
Szociális jellegű: (belvíz-elvezetési rendszerek karbantartása, mezőgazdasági utak köztűzhálózat karbantartása, illegális hulladéklerakó-helyek rendbetétele, illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása)	2021.03.05. – 2022.02.28.	25
Helyi sajátosságokra épülő	2021.03.05. – 2022.02.28.	10
Hosszú közfoglalkoztatás	2021.03.05. – 2022.02.28.	6
Összesen:		41

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

- *Belvíz-elvezetési rendszerek kezelése*

A város területén folyamatosan végezték a csapadékvíz elvezető rendszerek takarítását, (tisztító aknáknak kézi takarítását, nyílt árnok kaszálását kb. 1 200 m hosszán uttestekről). Mindezen feladatok elvégzésével jelentős mértékben növelték a város belvízvédelmét. Az árokpartok tisztításakor, kaszálásakor, cserje-irtásakor a terület mértéke közel 2 000 m². Parlagfű mentesítéssel megtisztított terület nagysága 18 000 m².

- *Köztűzhálózat karbantartása*

Nyírbátor belterületén a burkolt utak karbantartását, kátyúzását, padkák rendbetételét valósították meg. A megtisztított közutak hossza 7 000 m, padkázott köztűzhálózat hossza 13 000 m. Az utak széleinek parlagfű mentesítését is elvégezték. A kihelyezett jelzőtáblák karbantartását, láthatóvá tételét is sikerült megoldani.

- *Mezőgazdasági földutak karbantartása*

A városban található külterületi földutak nagy része az elmúlt években a karbantartások ellenére is - a mezőgazdasági munkagépek számára nem, vagy csak nehezen járhatóvá vált. Folyamatosan végezték a korábbi közmunka programok keretében beszerzett eszközök segítségével a földutak egyengetését, további karbantartását, szélesítését. A benőtt fásorok kivágását, utak vízellátási problémáinak megoldását közel 30 km hosszan, 7 fő bevonásával hajtották végre. Ebben a programban valósult meg az éves parlagfű mentesítés is, negyszeri kaszálással közel 18 000 m² területen. A téli hónapokban került sor a fásorok ritkítására, gyertyésére.

- *Illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása*

A város nem rendelkezik legálisan működő hulladéklerakó hellyel, a lakosság sok esetben az építési és egyéb hulladékot illegálisan külterületeken helyezi el. A város közigazgatási területén minden évszakban, folyamatos munkavégzéssel, közel 15 000 m² területet sikerült az illegálisan elhelyezett hulladéktól megtisztítani. A program keretében több, mint 1 millió Ft-ot fordítottak a begyűjtött hulladék elszállítására és megsemmisítésére. A hulladékok elszállítását a már korábban beszerzett 2 db 32 m³-es konténnal oldották meg a hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval.

- *Hosszú közfoglalkoztatás*

Fontos a város köztereinek, járdáinak tisztítása, karbantartása, téli síkosság mentesítése. A hosszú közfoglalkoztatásban részt vevők ezeket a feladatokat oldották meg.

3.2.5.b) sz. táblázat- A 2022. évi programok keretében vállalt tevékenységek

program elnevezése	időszak	létszám (fő)
Helyi sajátosságra épülő	2022.03.07.-2023.02.28.	10
Szociális jellegű	2022.03.07.-2023.02.28.	24
Hosszú közfoglalkoztatás	2022.03.07.-2022.08.31.	5
Hosszú közfoglalkoztatás /képzés/	2022.04.06.-2022-06.30.	12
Hosszú közfoglalkoztatás	2022.09.01.-2023.02.28.	4
Összesen:		55 fő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Az elmúlt években a Nyírbátor Város Önkormányzata által a közfoglalkoztatott munkavállalói létszám az alábbiak szerint alakult:

3.2.5.c) sz. táblázat- A közfoglalkoztatott munkavállalói létszám alakulása

2014 évben	479 fő
2015 évben	319 fő
2016 évben	293 fő
2017 évben	295 fő
2018 évben	104 fő
2019 évben	53 fő
2020 évben	44 fő
2021 évben	41 fő
2022. évben	55 fő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási program:

A korábbi években a saját erőből épített játszótereket, valamint a régebben kialakítottakat is közfoglalkoztatási program keretében javítaniuk és tennék biztonságosabbá. A város közigazgatási területén található phierőpadok, locsk, szemetesek, flagóriák és a kutyafutatóban található fa készletű elemek szakzség szerinti felújítását tervezik.

Soocialis jellegű közfoglalkoztatási program:

- Közintézközök karbantartása
- Belvíz-elvezető rendszernek kezelése
- Mezőgazdasági földutak karbantartása
- Illéghatás hulladékterelő-helyek felszámolása

Tervezik a burkolt beltéri utak kinyúzítását, útpadkák szakzség szerinti javítását elvégezni a város egész területén. Tervezett megújított közutak hossza 7 000 m, padkázott közutak hossza 13 000 m. A mezőgazdasági utak karbantartása indokolt, mert a munkagépek folyamatosan kigórosítják a földutakat, a növényzet betövi azokat. Ezzel kömnyebé válhat a magánlajdonban lévő földök megközhlése, illetve a magángazdák tulajdonában lévő gépek berendezések állagának megóvása. A programban 30 km földutak készülnek rendbe tenni, 7 fő bevonásával. Gépi és kézi kaszállással szerelnék a partagfü mentesítést elvégezni, az előírt évi négyeszeri kaszállással közel 18 000 m² területen. A téli hónapokban kerülne sor a fásorok ritkítására, gyérítésére és a földutakra behajló sarjak levágására.

Hosszú közfoglalkoztatás:

A Hosszú közfoglalkoztatás keretében 5 fő állandó foglalkoztatás szerepel a tervek között, akik a város közterületén minden takarítással kapcsolatos (kommunális hulladékgyűjtés, hó eltakarítás, síkosság megelőzés) munkákat elvégzik.

A Hosszú közfoglalkoztatásban résztvevők vas-és acélfeldolgozó képzésben vesznek részt.

- d) *A foglalkoztatáshoz való hozzájárás esélyének mobilizáció, információ és egyéb tényező: közhéadás, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/területben működő foglalkoztatási programok:*

Nyírbátor biztos gazdasági alapokon álló, folyamatosan fejlődő kisváros, melynek az egyik gazdasági centruma az Ipari Park, a másik pedig a Déli Iparterület. Ebből adódóan ez két a városrészt adja az ipari termelés döntő részét, valamint a foglalkoztatási potenciáljuk is kiemelkedő. A város nem munkanélküliséggel küzd, bár ez is jelen van, hanem a képzett munkaerő hiányával. A nyírbátori nemzeti köznevelési központi iskolákban a dolgozókat nap, mint nap, Nyírbátor Város Önkormányzata Képviseleti-testületének 83/2016. (XI.30.) önkormányzati határozatával elfogadta az „*Esély a jövőre*” Programot. Az önkormányzati program segítséget nyújt a munkanélküli, vagy köznevelési területen lévő nyírbátori lakosoknak, hogy esélyessé váljanak az elsődleges munkanélküliségi, vagy elhelyezkedési Meghatározta a Programban résztvevők kötelezettségeit, lehetőségeit, a programba történő bekapcsolás, kilépés, kizárás részletes szabályait. A Szabályzat mellékletét képezi a foglalkoztatással és a programban résztvevőkkel kötendő együttműködési megállapodás. A program elsődleges oszlopra támogatásokat tartalmaz arra nézve, hogy mivel több személy képes legyen kiépíteni az elsődleges munkaerő piacra. Az oszlopra elemek - munkafelvétel szociális támogatás, műzntényi gyermekkezelési támogatás, munkakezelési szociális támogatás, képzési szociális támogatás, egyszerűsített foglalkoztatásban dolgozó szociális támogatás - mellett a programban résztvevőktől elvárt kötelezettséget is tartalmaz (lakókörményezeti rendbeállítás, óvodáztatási, iskoláztatási kötelezettség). A Program 2017. január 1. napjától indult 208 fővel. 2022. év végén 368-en regisztráltak a Programba és közülük 100 fő dolgozott.

Mezőgazdaság

Nyírbátorban a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya 5%, ami kismértékben elmarad a kistérségi átlagtól (7,6%). A mezőgazdaság kitágított foglalkoztatási és jövedélszerzési lehetőségei miatt azonban lényegesen nagyobb szerepet tölt be a teni számokhoz képest.

A településen a földterület átlagos aránykorona értéke 8,68 (szemben 18,15 AK országos átlaggal), amely a homokos talajok miatt elsősorban a kevésbé előmunka-igényes erdőgazdálkodás számára kedvező. A használt földterületek művelési ágak közötti megoszlására jellemző a szántóföldök és az erdőterületek nagy aránya. A térségben termesztett növények, főként gyümölcsök nagyobb felvásárló helyei Nyírbátorban működnek, amely logisztika szempontból lehetőségeket rejt magában. Az ipari növények közül jelentős a napraforgó és a burgonya, de a jövőben előreláthatóan mindkét növény termőterülete csökkenni fog. A családi gazdaságokban a sertés, a juh, a baromfi, valamint a fő és a nyúl tenyésztése a meghatározó.

A kedvezőtlen folyamatok hatásra csökkent a helyi, térségi felvásárlás és értékesítés, az agrárium lehetőségei nincsenek megfelelő mértékben kihasználva. Ezért a kisebb mezőgazdasági cégek, egyéni vállalkozók és östermelők számára a jelenlegi piaci körülmények között megoldást jelent a szoros kooperációban történő termelés és értékesítés. Ennek alapját a Nyírbátori Bátor - Trade Mezőgazdasági és Szolgáltató Szövetkezet jelenti, amely stratégiai szempontból is meghatározó jelentőséggel foglalkoztató és integrátor.

Nyírbátorban, Városfejlesztési Csoport szakmai irányításával 7 fős mezei őrszolgálat működik. A mezőőrök havi szolgálati terv alapján látják el feladataikat. A szolgálatok 6-22 óráig tartanak, azonban az időszak feladataira tekintettel az állományosi előtér szolgálatokat is tartanak. A mezőőrök alapvető feladata a termőföldök őrzése, valamint a termőföldön lévő, illetve ahhoz tartozó termények és termékek, felszerelések, eszközök, használatok, továbbá mezőgazdasági építmények, földművelési jelek megóvódehmentek eltiltása. A mezőőri szolgálat diszpécserközpontja a Művelődési Központban található a diszpécser szolgálat az információk hirtokában hatékonyan tudja az egyes eseményeket elvezetni, összefüggéseket találni, és az információkat a megfelelő szereplők részére továbbítani. A térfelügyelő rendszer képeit is a diszpécser központ figyeli, így esélyesek gyantás tevékenységek esetén azonnal használni tudja az illetékesekkel rendelkező közbiztonsági szereplőket. A mezőőri szolgálat a tevékenysége során együttműködik a katasztrófavédelemmel, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerveivel, a hivatásos állományi és önkormányzati tűzoltósággal, a természetvédelmi őrszolgálattal, az erdészeti hatósággal, a vadászati hatósággal, a halászati hatósággal, az önkormányzati szervekkel, a járási hivatalal, a fégyveres biztonsági őrséggel, valamint az egyesülettel. Rendkívüli események esetén életet menteni, orvosi segítségét hívni, vagyont menteni köteles. Kiemelt figyelmet fordítanak az illegális hulladékéletről felderítésére, megelőzésére. A fa és terménylopások száma a mezei őrszolgálat felállítás óta jelentős mértékben csökkent, azonban teljesen nem szűnt meg.

Szolgáltatások

A szolgáltatások Nyírbátor gazdaságban lényegesen szerepet töltenek be: az összes foglalkoztatott 64,9%-a dolgozik ezen szektorban (kistérségi átlag 62,4%). A városban a lakossági alapszolgáltatások valamennyi vállalja biztosított. Egyes szolgáltatástípusok tendenciákon fejlődtek, és a személyi szolgáltatások széles körét alakították ki. A leggyorsabban fejlődő humán szolgáltatások (pl. ingatlanközvetítés, könyvelés, adótanácsadás, biztosítás, értékpapír forgalmazás, helynyújtás) a kis- és közepes vállalkozásokra épülnek, amelyek az új társadalmi szükségletek kielégítésére specializálódnak. Az üzleti szolgáltatások terén Nyírbátor adottságai az Inkubátorház és Szolgáltató Központ 2011-es átadásával jelentős mértékben bővültek. Az Inkubátorház és Szolgáltató Központ, amelynek célja, hogy a térségben rejlő innovációs lehetőségeket mtkelődő vállalkozásba, illetve termékek fejlesztése, üzleti alapokra helyezze, valamint az Ipari Parkban működő, újonnan betelepülő kezdő vagy új, fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állítsa

elősegítse. A Nyírbátori Inkubátorház és Szolgáltató Központ a szolgáltatók széles skáláját kínálja az ideiglenes segítségre szoruló vállalkozóknak.

Vállalkozások

Nyírbátorban közel 2250 bejegyzett vállalkozás működik. Újszerű tevékenységként jelent meg az internetes kereskedelem, nőtt a használt cikkekkel kereskedők száma, és emelkedett a meleg-hideg ételt forgalmazók száma is. Az utóbbi években növekedett az új vállalkozások száma, ami új munkalehetőségeket is teremtett. Míg 2020-ban a működő vállalkozások száma 1179 volt, addig 2022-ben közel 2250-re nőtt a számuk.

A legjelentősebb munkáltatók és iparüzési adót fizetők, a TOP 100 – ban is benne lévő cégek, vállalkozások:

1. Bátor-Trade Kereskedelmi és Szolgáltató Kft
2. Coloplast Hungary Kft
3. Diehl Avation Hungary Kft
4. Eden 96 Kft
5. Farnol Hungary Termelői és Kereskedelmi Kft.
6. Gloster Zöldség- Gyümölcs feldolgozó és Kereskedelmi Kft.
7. Grovi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
8. MSK Hungary Gépgyártó Bt
9. Nyíretdő Zrt.
10. Nyírzem Zrt.
11. P&P Kereskedelmi és Szolgáltató Kft
12. Rosenberger Magyarország Kft.
13. Sertoplast Hungary Kft
14. Transziter – Franzifood Kft.
15. TVP Gabona kereskedőház Kft.
16. Unilever Magyarország Kft
  - > A Coloplast Hungary Kft.
  - > A Diehl Aircabin Hungary Kft.
  - > A Farnol Hungary Kft.
  - > Sertoplast Hungary Kft.
  - > Unilever Magyarország Kft.
  - > Rosenberger Magyarország Kft.

Nyírbátorban a mezőgazdasági feldolgozóipari kapacitások aránya is kiemelkedő, emellett nagy jelentőséggel bír a gépgyártás is.

- A város Önkormányzata számos befektetés-ösztönzési tevékenységgel segíti a cégek letelepődését:
- adatszolgáltatást nyújt a településről, a munkaerőpiac aktuális helyzetéről, a közművek kiépítettségéről, a központi és helyi adókról stb.;
  - soron kívüli ügyintézésrel gyorsítja az engedélyezési eljárást, közreműködik más hatóságokhoz tartozó eljárások ügyintézésében,
  - igény szerinti rész vesz a kiszolgáló közművek tervezésében és kiépítésében,
  - szolgáltató, beszállító és kivitelező cégeket ajánl, valamint segíti a megegyezés létrejöttét.
- Az Ipari Park külföldi működő tőkével megvalósított fejlesztési zöldmezős beruházások voltak, amelyek keretében modern termelési kapacitásokat építettek ki. 2018-ban a településen 255 telephellyel bejelentett egyéni vállalkozást regisztráltak. A kínálatot nagymértékben befolyásolja a nemzetközi kereskedelmi láncok megjelenése. (SPAR, TESCO, PENNY MARKET). A Kereskedelmi üzletek legnagyobb része ruházati szaküzlet (15.4%), illetve élelmiszer jellegű üzlet (8.5%).

Turizmus, kultúra

A gazdaság egyre gyorsabban fejlődő ágazata Nyírbátorban a turizmus.

A város legnagyobb vonzereje a gyógy- és termálviz, valamint a vallási és történelmi emlékek. A potenciál nagyobb fokú kihasználása érdekében került sor a „Hit és Egészség” kiemelt turisztikai projekt megvalósítására, amelynek részeként létrehozták a Sárkány Wellness és Gyógyfürdőt, restaurálták a műemlék Református és Minorita templomokat, közöttük kialakították a Város történelmi sétányt és felújították a Bátor Várkastélyt. Nyírbátor további látványosságokkal és kulturális kínálatának folyamatos fejlesztésével tervezi erősíteni idegenforgalmi vonzerejét.

1967 óta, a nyári hónapokban, minden évben megrendezésre kerül a Nyírbátori Zenei Napok rendezvény sorozata. Az eltelt több mint fél évszázad alatt nagyon sok emlékezetes koncert eseményt fel, amelyeken számos világhírű előadóművész és együttes lépett itt a közönség elé. 33 éve várja minden szeptemberben a Szűreti felvonulás és mulatság a városlakokat. Népszerű ingyenes tavaszi program a Hűsvéti Játsszóház, nyári program a Bátor Lovas Napok, a Bátor Sportnap, a városközpontban zajló hétvégi Korzók. Ezekon kívül még számos más esemény és rendezvény közül választhatnak a helyiek és a turisták, amely programokat a város rendezvényterve tartalmaz.

2020-ban és 2021-ben a koronavírus jelentősen visszavetette a turizmust. A Sárkány Apartman és Kempingben 2020-ban az eltöltött vendégszákak száma 7267 volt, míg 2021-ben 9466. A turisztárgalom ismét lassú növekedésnek indul.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen: képzéshez, továbbképzéshez való hozzájárulásuk.

A munkanélüliek között jelentős azon hátrányos helyzetű csoportok aránya, akiknek a munkaerőpiacra kerülés, illetve visszatérés nehézségebe ütközik. Ezek megoldásával megfontolható a felzárkóztatás, és a munkaerőpiacra való visszatérés.

A „Befektetés a jövőbe” EFOP 1.4.3 nyertes pályázatkerecében működött 2022. szeptember 31-ig a „Jövőbe látó Klub”, ami a munkaerő-piaci és közösségi részvételre felkészítő tevékenységeket tartalmazott a gyermek és ifjúsági korosztály részére. A tevékenység célja volt a pályaválasztás előtt álló gyermekeket és szüleit megismertetni a Nyírbátorban lévő pályaválasztási lehetőségekkel, az Ipari Parkban működő üzemekkel. Az általános iskola befejező évében a 8. osztályos tanulók és szülei fontos döntés előtt állnak. El kell dönteni, hogy milyen iskolatípusban, hol tanuljanak tovább a gyerekek. Ez nehéz feladat, az utóbbi évek munkaerő-piaci helyzetét tekintve. A megvalósított döntéshoz helyes önismeretre van szükség, valamint ismeretekkel kell rendelkezni a választott pályáról, az ahhoz szükséges képesítésekről és ezek megszerzésének lehetőségéről. Cél, hogy minél több maradjanak „helyben”, válasszanak olyan szakmát, amiben majd az iskola elvégzése után a városban, vagy a járásban tudnak elhelyezkedni.

Ebben segítettek a pályorientációs tanácsadók. A pályorientációs tanácsadáson csoportonként 3 x 2 órában pályorientációs szakember segítségével a szakmákról történő beszélgetésre (előnyei, hátrányai), csoportos beszélgetésekre, önismeret, kommunikáció és szociális kapcsolatok fejlesztésére került sor. A diákok megismerkedhettek a városban működő oktatási intézmények pályaválasztási lehetőségeivel. Továbbá megismerhették a település nagyobb munkáltatóit a fő profiljukat és az általuk biztosított diák munkalehetőségeket.

Ezt követően a tanulók csoportonként 3 x 2 órában ellátogattak az üzemekbe, gyárakba. Betekintést nyerhettek az üzemek mindennapi életébe, láthatják a termelési technológiákat, a folyamatos munkamenetet, a biztonságos munkavégzés feltételeit, eszközeit, az adott szakterületen dolgozókkal szembeni elvárásokat, szükséges kompetenciákat. Megtekintették, hogyan készülnek a különböző alapanyagokból a késztermékek, milyen munkafolyamatokon mennek keresztül addig, amíg eljutnak a végtermékig.

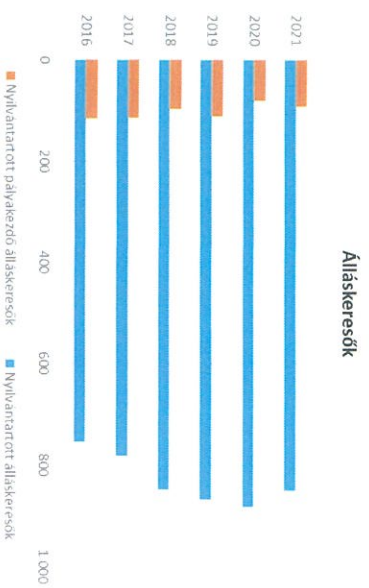
Az EFOP pályázat keretében végzett pályorientációs program sikeres és eredményes volt, ezért a pályázat lezárulta után folytatódik tovább. A városban működő általános- és középiskolák egyaránt megrendezik a pályorientációs napokat, amelyekben bemutatkoznak a városban működő cégek, megismerhetik az általuk biztosított diákunkra lehetőségeit. Emellett a középiskola és a felsőfokú oktatási intézmények is lehetőséget kapnak a bemutatkozásra.

A 2022-ben indított Legyél Te is NYÍRÁTORI elnevezésű program keretében folyamatosan nyújtunk pályaválasztási tájékoztatót (előpályamodellt) , az általános- és középiskolások részére, bemutatva azokat a műszaki- és egyéb szakmákat, melyek Nyírbátorban a szakképzésben elsajátíthatóak és helyben álláslehetőség is adott az elhelyezkedésre. 2022-ben két alkalommal állásbörze is megrendezésre került a városban.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (T5 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (T5 053)
	Fő	Fő
2016	754	116
2017	782	114
2018	848	97
2019	867	111
2020	883	81
2021	850	92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma 2016-tól, ha kis mértékben is de emelkedő tendenciát mutat. Ezen belül viszont a pályakezdő álláskeresők számának csökkenése látható egy év -2019-kivételevel (3.2.6 sz. táblázat). A pályakezdő álláskeresők azok a 25. életévüket, felsőfokú végzettséggel rendelkező esetben a 30. életévüket ben nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem jogosultak. A pályakezdő álláskeresők számára egyik legfontosabb szempont a várható fizetés mértéke, a munkájuk elismertetése és a hosszútávú karrierlehetőségek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások felléphetése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzájárulás, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációhoz, a képzési lehetőségek eléréséhez a Szabolcs –Szamár –Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyírbátori Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya nyújt segítséget az érintetteknek.

Az MSZC Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium államilag támogatott, ingyenes felnőttképzést szervez és folytat, amelynek képzési ideje 1,5-2 év. A képzések megfelfelé létszám esetén indulhatnak. A bemeneti feltétel szakmanként változó: érettségi vagy iskolai rendszerben végzett 10 osztály, felvételi vizsga nincs. Az oktatás elméleti része az iskolában, a gyakorlati része pedig belső tanulmánytervezésben vagy külső gyakorlati helyen zajlik. Az oktatási napok heti 2-3 alkalommal zajlanak – a csoport igényeivel igazodva- általában 15:00 órai kezdéssel. A képzések sikeres vizsga esetén szakmai bizonyítvánnyal zárulnak. Választható képzések: divatszabó, villany-szerelő, automatikai technikus, hegesztő, gépészmérnök, kereskedelmi értékesítő, burkoló, pénzügyi-számviteli ügyintéző, kisgyermekgondozó – nevelő, szociális ápoló és gondozó, szakképző iskola kétéves érettségire felkészítő. Mindezek mellett az önkormányzat rendszeresen biztosít helyszíni egyéb felnőttképzések számára.

Nyírbátor Város Önkormányzata Nagykárolyval közösen a ROHU - 395 azonosítószámú „Nyírbátor és Nagykároly együttműködése a foglalkoztatás javítása, és a munkaerő hatékonyan átváltó mobilitásának elősegítésében” elnevezésű projekt megvalósítására vissza nem térítendő támogatást nyert. A vezető partner: Nyírbátor Város Önkormányzata, a projekt partner: Nagykároly Város Önkormányzata és a pályázat időtartama 3 év. Tartalmi elemek: az infrastrukturális fejlesztések, valamint közös munkaerő-piaci és szolgálatási tevékenységek. Az utóbbi keretében három munkaerő-piaci szereplőt kötött erősítse az együttműködést. A közös jövőképet alapján a magyarországi Nyírbátor és a romániai Nagykároly egy közös, határon átnyúló munkaerő-piacot hoz létre, amely magában foglalja a környező településeket is. A két önkormányzat szorosan együttműködik abban, hogy kedvező feltételeket teremtsenek a növekvő foglalkoztatáshoz, a kegyensúlyozott munkaerőpiacokhoz és a helyi vállalkozások versenyképességének hosszú távú javításához. A szakmai és felnőttképzések kiváló infrastrukturáitjának köszönhetően javulnak a térségben élő és/vagy dolgozó munkaerő képességei és készségei. A potenciális és új munkavállalók versenyképes tudással és kompetenciákkal rendelkeznek, amely csökkenti a vállalkozások folyamatos munkaerőhiányát. Ezek az adottságok sikeressé teszik őket nemcsak a nyírbátori és nagykárolyi munkakeresés folyamatában, hanem abban is, hogy meg tudják tartani munkahelyüket, ami folyamatos és kiszámítható jövedélmel, valamint szakmai előmenetelt és fejlődési biztosít a számukra.

g) mélyszegénységben élők és romák telepítési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. Az önkormányzat Városüzemeltetési csoportja bonyolítja le a közfoglalkoztatást, amelynek keretében aktív korúak ellátásában részesülők foglalkoztatása történik.

A közfoglalkoztatott munkavállalók segítik valamennyi önkormányzati intézmény és gazdasági társaság feladatcéljait. Segítségét nyújtunk a szakrendelő és a háziorvosi rendelő, valamint a járási Hivatal egyes épületeinek üzemeltetéséhez, különböző civil szervezetek és egyházak feladatellátásához. Összességében elmondható, hogy a városban nincs olyan közfeladatot ellátó szerv, amelynek munkáját ne segítenénk közfoglalkoztatás keretében. A roma munkavállalók számáról nem rendelkeznek statisztikai adatokkal az önkormányzat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció diszörban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkacsoportok piaci státusza között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életükük során. A munkacsoportokról való korai kiszorulásból leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelenítheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltevére alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkacsoportokon a hátrányos megkülönböztetés számos esetben találkozhatunk. (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...) A munkáltató feladata, hogy minden szükséges intézkedést megtegyen a hátrányos megkülönböztetés ellen, különösen, ha arra a munkahelyen vagy a munkacsoporton kerül sor.”²

j) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségét.

A nevelési-oktatási intézményekben már az óvodás kortól lehetőségük van a gyerekeknek a digitális ismeretek megismerésére. Az óvodákban megtalálható és mindennapi használatban van a Digitális Oktatóközpont (DIO), amely olyan digitális eszköz, ami pontos képet ad az egyes gyermekek fejlődéséről, aktuális állapotukról és a fejlesztendő képességeikről. A játékos képességfejlesztő feladatok megoldása során feltérképezi a kisgyermekes részképességeit, amiről az óvodapedagógusok folyamatosan tájékoztatják a szülőket.

Az általános és középiskolában tanórai keretek között folyik az informatikai oktatás, és minden intézményben rendelkezésre állnak az okos táblák a tanítási órákon.

A Városi Könyvtár több alkalommal szervezett digitális képzést az érdeklődő időskorúak számára.

² http://www.epenitobanaraszmod.hu/fuam/maamnyok/hu/foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

³ 7. Nemzeti és Etnikai Kisebbség Jogi Védelme, <http://www.neki.hu/kidanyok/valtozasok/dizkriminacio/foglalkozasi.htm>

Az internet és az okostelefonok napi szintű használata miatt, minden korosztály elsajátított bizonyos digitális kompetenciákat. A lakosság egy része már online felületeken intézi a hivatali ügyeit.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélkülihez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentősen átalakult. A szociális és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2015. március 1-jétől hatályba lépő rendelkezése alapján szociális rászorultság esetén a jogosult számára

- a) a járási hivatal – az Szt-ben meghatározott feltételek szerint
  - időskorúak járadékát,
  - foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
  - egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
  - ápolási díjat, kiemelt ápolási díjat és emelt összegű ápolási díjat,
- b) a Képviselet-tesztület települési támogatást állapít meg.

Természetben nyújtott szociális ellátásként a járási hivatal alanyi közügyellátást, normatív közügyellátást, és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg. Továbbra is az önkormányzat köteles gondoskogni szükség esetén a köztemetésről. A lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás és mellányossági közügyellátás támogatási formák 2015. március 01-jével megszűntek.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselet-tesztülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználás ellenőrzésének szabályairól megalkotta a települési támogatásról szóló 16/2021.(VI.30.) rendeletét.

A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az önkormányzat anyagi teljesítő képességére figyelemmel a szociálisan rászorultak részére nyújtandó, illetve nyújtható, pénzbeli és természetbeni ellátások formáit, a jogosultság feltételeit, mértékét, valamint igénybeveteték rendjét és garanciáit.

Nyírbátor adóerő-képessége jelentősen meghaladja a központi költségvetésben meghatározott összeghatárt, így a központi forrás nem áll rendelkezésre 2015 óta, a szociális jellegű feladatok önkormányzati ellátásához.

A képviselet-tesztület - az e rendeletben meghatározott feltételek szerint – az alábbi ellátásokat nyújtja:

- a) a települési támogatás
  - aa) települési lakhatási támogatás
  - ab) települési gyűgyszertámogatás
- b) rendkívüli települési támogatás
- c) pénzbeli rendkívüli települési támogatás
- d) Az „Eszély a jövőért” program keretében nyújtott települési támogatások⁴
- e) köztemetés.

aa) A települési lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háziartások részére a háziartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaink viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A képviselet-tesztület a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az alboríteti díjhoz, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségéhez települési támogatást nyújt annak kérelmezőnek, akinek a háziartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az a szociális vetítési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és a háziartás tagjai egyenként sincs vagyona. Támogatás annak a személynek állapítható meg, akinek lakóhelye vagy tartózkodási helye a közszolgáltatási szerződésben szereplő felhasználási hellyel megegyezik támogatásra való jogosultság egyéb feltétele a rendezett lakókörnyezet folyamatos biztosítása. A települési lakhatási

⁴ Módosította: 30/2016. (XI.30.) számú önkormányzati rendelet. Hatályos: 2017. január 1.

támogatást egy évre kell megállapítani, ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

a) A települési gyógszertámogatás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Települési gyógszertámogatás állapítható meg annak a személynek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális véltési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és az igazolt havi rendszeres gyógszertámogatás elutasítás költségeinek mértéke eléri, vagy meghaladja a szociális véltési alap összegének 15%-át, feltéve, hogy

- a) a kérelmező közgyógyellátási igazolvánnyal és
- b) a kérelmező és családja vagyomni nem rendelkezik.

A támogatás összege az igazolt havi gyógszertámogatás 50%-a, de legfeljebb 8000 forint, azaz, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerétké kell meghatározni.

A települési gyógszertámogatás igényléséhez a jövedelem és vagyomnyitalkozal mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek: a háziorvos igazolása a havi rendszeres gyógszertámogatásról és a gyógszertámogatás igazolása a havi gyógszertámogatásról. A rendszeres gyógszertámogatás viseléséhez nyújtott települési támogatást egy évre kell megállapítani.

b) A kérvényelést illetően a támogatást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan tartamtartási gondnal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújt.

Letartamtartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen

- a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének hirtelen feljött, és korlátozott mértékű betege, továbbá súlyos vagy életveszélyes sérüléssel járó balesete,
- a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének munkanélkülisége, a munkahely elvesztését követő 30 napon belül,
- lakhatási biztosító épületet elpusztító, vagy a rendeltetését akadályozó közudomási elemi kár (különösen tűz, szél- illetve hóvíz, belvíz, más időjárási károsító hatás), vagy meghibásodás (különösen csőtörés, gázrobbanás, elektromos meghibásodás),
- a lakáshasználat jogának tényleges elvesztése, hajléktalanná válás,
- bűncselekmény, vagy szabálysértés (különösen rablás, lopás, betörés) következtében elcsenvedett tartamtartást veszélyeztető élethelyzet,
- egyedülálló személynek büntetés végrehajtási intézetből történő elbocsátása,
- a kérelmező 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorult,
- a gyermek 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorult,
- a gyermek betegsége miatt a szülő harmadik egymást, követő napot meghaladó táppénzt vesz igénybe,
- a gyermek betegsége miatt társadalombiztosítási szerv által nem finanszírozott gyógszertámogatás, segédanyagok használatára szorult, és közgyógyellátásra nem jogosult,
- a gyermeket gondozó/nevelő család csatlakozásának átmeneti otthonába kerül,
- a gyermek védelemben vételeire került sor a család anyagi körülményei miatt,
- a törvényes felügyeletet ellátó szülő halála esetén az átvételadás megállapításáig nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás,
- időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló tartamtartási probléma különösen: adósság miatt kikapcsolt közüzemi szolgáltatás (áram, víz, gáz) újra üzembe helyezésének anyagi terhe,
- krónikus betegség miatt bekövetkezett gyógszertámogatás kezelés (kórházi, szanatóriumi ápolás),
- gyógszertámogatás segédanyagok beszerzése,

- iskolázatlansággal összefüggő kiadások.

c) Pénzübeli rendkívüli települési támogatás állapítható meg annak a személynek, aki tartamtartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került feltéve, hogy a kérelmező családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális véltési alap összegének 200%-át, egyedül élő, vagy egyedülállóként kiskorú gyermek nevelő esetén a 250%-át.

Támogatás költségeik megfizetéséhez pénzübeli rendkívüli települési támogatást kéréses támogatás állapítható meg, akinek a családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális véltési alap 300%-át és

- a) az elhunyt személy eltemetetéséről egy gondoskodott, hogy erre egyébként nem volt köteles, vagy
- b) aki tartására köteles volt, azonban a temetési költségek viselése a saját, illetve családja tartamtartását veszélyezteti.

A léti tüzelő beszerzéséhez pénzübeli rendkívüli települési támogatást kéréses tüzelő támogatás állapítható meg annak a személynek, aki megjelöl az (1) Bekezdésben meghatározott feltételeknek feltéve, hogy természetbeni tüzelő támogatásban nem részesült.

Ezek mellett az önkormányzat minden év december hónapban 5000 forint egyszeri támogatást állapít meg azon - a tárgyévben a 75. életévi betöltését - városi lakosoknak, akiknek háztartásában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg a minimálbér bruttó összegének 300%-át. A jövedelemhatár meghaladását a 6. melléklet szerinti nyilatkozaton minden év november 30-ig szükséges jelezni.

A rendkívüli települési támogatások természetbeni ellátásokról is nyújthatók. Természetbeni ellátás különösen a tüzelő támogatás és az ételmisszertámogatás.

Tüzelő támogatás, ételmisszertámogatás biztosítható annak a személynek, aki tartamtartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került feltéve, hogy a kérelmező családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális véltési alap összegének 200%-át, egyedül élő, vagy egyedülállóként kiskorú gyermeket nevelő esetén a 250%-át. Előnyben kell részesíteni azt a kérelmezőt, aki háztartásában hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű kiskorú nevel, vagy egyedül élő, 65 év feletti személy.

Az önkormányzat eseti jelleget, a veszélyhelyzet idején a járványügyi védekezés elősegítő, az egészség megőrzését szolgáló csomagot biztosít azon - a tárgyévben a 60. életévi betöltését - városi lakosoknak, akiknek háztartásában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg a minimálbér bruttó összegének 300%-át.

d) Az „Eszély a jövőről” program keretében nyújtott települési támogatások igényléséhez a regisztrált álláskereső státusz vagy közfoglalkoztatási jogviszony meglétének igazolása mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek:

- munkafelvételei települési támogatás esetén a foglalkoztatató igazolását a felvételi (esetleg megvásárolt) A munkafelvételei szociális támogatás összege 2.000 forint, mely évente három alkalommal adható.
- intézményi gyermekkezelési támogatás esetén:
  - a) a foglalkoztatatóval megkötött határozatlan vagy legfeljebb 1 éves határozott idejű munkaviszony létesítéséről szóló munkaszerződés
  - b) a gyermek iskolai felvételi igazolása
  - c) a gyermek után megfizetett térítési díj igazolásáról kiállított számla
- munkakezdeti települési támogatás esetén a foglalkoztatatóval megkötött határozatlan vagy legfeljebb 1 éves határozott idejű munkaviszony létesítéséről szóló munkaszerződés,
- képzési települési támogatás esetén az „Eszély a jövőről” program keretében szervezett képzés költségét igazoló dokumentum,
- egyszerűsített foglalkoztatásban dolgozók települési támogatása esetén a munkáltató által egyszerűsített foglalkoztatásról szóló igazolás, mely tartalmazza a felolgozott napok számát.

e) Köztemetés: A Képviselő-testület az életmentésre köteles személyi a köztemetés költségeinek a megtérítési kötelezettsége alól részben vagy egészben - amennyiben annak megfizetése a kötelezett megélhetését súlyosan veszélyeztetné - mentesíti.

a megtérítési összeget elengedheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy családjának az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegét, egyedül élő esetén a 150%-át, a megtérítési összeget a köztemetés költségeinek 50%-ig csökkentheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy a családjának az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 130%-át, egyedül élő esetén a 170%-át, a képviselő-testület az életmentésre kötelezett személy kérelmére a megtérítést összeg maximum 12 havi részletben történő visszafizetését engedélyezheti.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására a következő személyek jogosultak:

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (vagy legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett) vagy vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül,
- az a munkanélküli személy, aki már nem jogosult álláskeresői ellátásra (vagy nem jogosult a jövedelem kiegészítés semelyik formájára, ez esetben az állami foglalkoztatási szervvel való bizonyos ideig tartó együttműködés szükséges);
- valamint megélhetése más módon nem biztosítható

Valamely személy megélhetése abban az esetben nem biztosítható, ha a család egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 90%-át.

Az aktív korúak ellátásának két típusa van: az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás és a foglalkoztatási helyettesítő támogatás. Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, melynek havi összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a, azaz 22.800 Ft.

Nem vehet igénybe foglalkoztatást helyettesítő támogatást az a személy,

- aki egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesül, vagy
- aki megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül, vagy
- aki gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban részesül, vagy
- aki álláskeresői ellátásban részesül, vagy
- aki képzési támogatásként nyújtott keresetpótló juttatásban részesül, vagy
- aki gyermekgondozást segítő ellátásra jogosult, ha gyermeke még nincs féléves, vagy
- aki köznevelési vagy felsőoktatási intézmény nappali rendszerű oktatásában tanul, vagy

- akinek családjában másvalaki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy a támogatás folyósításának ideje alatt jogosult: közgyógyellátásra, továbbá egészségügyi szolgáltatásra, továbbá utazási kedvezményre a helyi személyszállításban.

2015. március 1. napjától hatályba lépő rendelkezése értelmében az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családjában élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban- és gyermek napközi otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben történő ellátását nem tudják biztosítani, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult

Munkanélküliséghez- kapcsolódó támogatások

Munkaerő piaci szolgáltatások: az állami foglalkoztatási szerv a munkahelykeresést, a munkához, valamint a megfelelő munkaerőtöröz jutást, továbbá a munkahely megtartást munkaerő piaci szolgáltatásokkal is elősegíti.

- képzések elősegítése: képzési támogatásként kereset kiegészítés, vagy keresetpótló juttatás, valamint a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.
- foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások
- az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás
- munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása
- munkaerő-piaci programok támogatása

Álláskeresői ellátása

Az álláskeresői részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki

- álláskereső, *(az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez- szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, rehabilitációs járadékában, valamint megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül)*

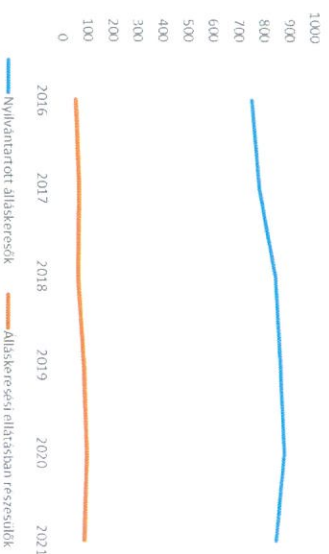
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap -a 27. § (1) bekezdésében meghatározott - jogosultsági idővel rendelkezik,

- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. Az álláskeresői járadék folyósítási idejének számitása során tíz nap jogosultsági idő egy nap járadék-folyósítási időnek felel meg. Az álláskeresői járadék folyósításának legkisebb időtartama 90 nap. Az álláskeresői járadék napi összege a járadéknap 60 szazaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb. A nyilvántartott álláskeresők száma 2016-tól 2021-re 2,17%-kal, míg az álláskeresői járadékban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 3,3%-kal növekedett. (3.3.1. sz. táblázat)

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai 1.			
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	
2016	754	9,22%	Fő 55 Nyilvántartottak %-ában 7,29%
2017	782	9,67%	70 8,95%
2018	848	10,72%	67 7,90%
2019	867	11,25%	87 10,03%
2020	883	11,74%	101 11,44%
2021	850	11,39%	90 10,59%

Forrás: Telf, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

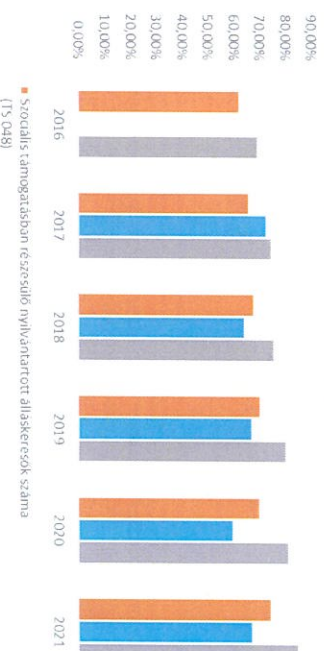
A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök leginkább az álláskeresők számára nyújtható anyagi és egyéb támogatások köre, egészen addig, ameddig nem sikerül munkahelyet találniuk. Ezek az eszközök tehát az álláskeresők ellátásait szolgálják a munkanélküliség időszakában, akik a 3.3.2.sz. táblázat mutatószámai szerint nagyon magas százalékban (60-85%)érintettek.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	470	62,33%	n.a.	-	525	69,63%
2017	517	66,11%	571	73,02%	587	75,06%
2018	577	68,04%	546	64,40%	644	75,94%
2019	611	70,47%	583	67,26%	698	80,51%
2020	620	70,22%	531	60,18%	721	81,65%
2021	635	74,71%	575	67,66%	725	85,29%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személyek lehetnek egészségkárosodott személyek vagy 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek, akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincs. A jogosultság megállapítása a lakhely szerinti illetékes járási, fővárosi kerületi hivatal hatáskörébe tartozik. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra egy családban csak egy személy jogosult egyidejűleg. A 3.3.3 sz. táblázat alapján a 2017 és a 2021 között években folyamatosan csökkent az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlaga.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)	
	Fő	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	64	n.a.
2018	62	n.a.
2019	51	n.a.
2020	54	n.a.
2021	48	n.a.

Forrás: TelR, KSH

Eü. károsodási és gyf. támogatásban részesülők

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakás célra nem használt lakás célú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

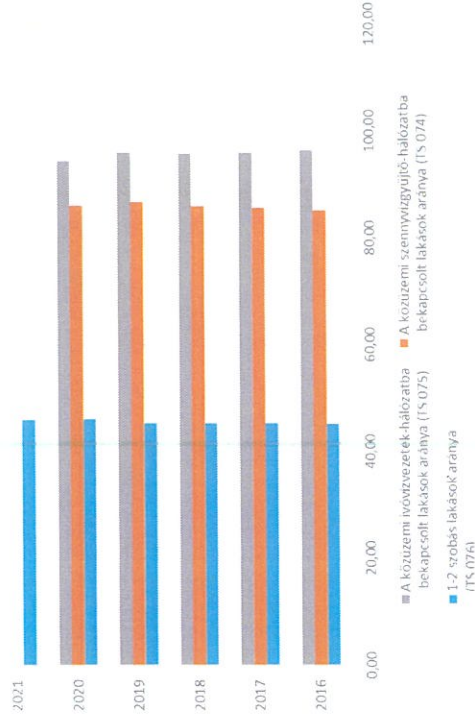
A lakásállomány 2016-tól a 2021-ig eltelt években folyamatosan gyarapodott. A legtöbb lakás 2020-ban épült. A közüzemi szennyvíz-gyűjtőhálózatba bekapcsolt lakások aránya szintén növekedést mutat. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2019-ig emelkedett, majd 2020-ban már csökkenés mutatkozott. (3.4.1.sz. táblázat)

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	4729	2	0,42	45,19	85,20	96,47
2017	4754	28	5,89	45,39	85,63	95,96
2018	4758	4	0,84	45,38	85,92	95,73
2019	4760	2	0,42	45,36	86,74	95,88
2020	4834	76	15,72	46,09	86,04	94,44
2021	4838	4	0,83	46,05	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstár, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

a) *berlakás-állomány*

A településen 2001. után történt berlakás építés növelte az állomány számát. Ezek a lakások azóta is ezt a funkciót töltik be és a piaci feltételek szerint kerülnek bérbéradásra. Az elheli évek alatt történtek felújítások ezekről az épületekről, a lakhatás minőségének biztosítása miatt. Időszentűr leme a felülvizsgálatuk javításuk. Az önkormányzat 133 db lakótelepi lakással rendelkezik és 30 kereses beépítési házát hasznosított berlakásokról, ebből 27 a vasúton túli területen található.

A berlakások kategóriába sorolható a „feskőház” vagy garzonlakás, mely 5 étve jutathatja lakáshoz az önálló étterre vagyó, családót alapítani szándékozó fiatalokat. A „feskőházban” 36 lakás segíti a fiatalok helyben maradását, elhelyezkedését. Ezen lakások ügyvezetési költség elven működőlelti lakások, bérlik a piaci viszonyok figyelembevételével alakult ki, kiutalásuk feltétele a nyírbátori munkahely, vagy lakcím, illetve a bérleti díjhoz igazodó jóvodelem igazolása.

Ezen túlmenően vannak még az önkormányzat tulajdonában berlakások, melyek díját az önkormányzat rendelkezben határozza meg, és bérletre pályázatot kell benyújtani. A váltáregye többi kisvárosához képest a berlakás állomány lényegesen magasabb.

A gazdaság dinamikus fejlődése következtében egyre nagyobb igény mutatkozik a berlakások iránt. Nyírbátor Város Önkormányzata felismerve ezt a szükségletet, berlakás programot indított saját erőből. Ezzel is ösztönözve a más településekről bejáró munkavállalókat a nyírbátori letelepedésre. A berlakás állomány növekedését mutatja a 3.4.2.sz. táblázat 3.oszlopa.

3.4.2. számú táblázat - Berlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elegendően lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Berlakás állomány (db)	Ebből elegendően lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elegendően lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakás célra használt lakás célú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	4 729	n.a.	187	n.a.	49	n.a.	0
2017	4 754	n.a.	167	n.a.	29	n.a.	0
2018	4 758	n.a.	165	n.a.	27	n.a.	0
2019	4 760	n.a.	165	n.a.	27	n.a.	0
2020	4 834	n.a.	236	n.a.	27	n.a.	0
2021	4 838	n.a.	236	n.a.	27	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstár, önkormányzati adatok

Az önkormányzat 2022-ben 236 db önkormányzati berlakással rendelkezik:

- ✓ Feskőházban 36 db lakás van
- ✓ Pályázat útján hasznosított: 71 db lakás
- ✓ Munkaköri lakások száma: 25 db.
- ✓ Bérleti jelöléssel terhelte lakások száma: 6 db.
- ✓ Szociális berlakások száma: 27db.
- ✓ Új önkormányzati berlakások száma: 71 db.

Nyírbátor város fejlődése és az itt élők helyben tartása érdekében az önkormányzat egyik kiemelt célja a lakások és a lakóköznyezet fejlesztése. Ennek legfontosabb lépéssíkjeként, 2019-2020 –ban, Szénaréti Lakopark néven, egy új lakóövezet került kialakításra a Szénaréti-tó mellett. A beruházás összköltsége 1 028 685 000 forint volt.

A 71 önkormányzati berlakás ünnepélyes alapkövetétele 2019. augusztus 28-án volt és 2020. december 21. napjától az új lakók megkezdhetik a beköltözést. A földszinten és az 1. emeleten 41,50 m²-területű lakások találhatóak. A 2. emeleten 37,66 m², 39,12 m² és 44,19 m² alapterületű lakások vannak. A lakásokhoz konyhabútor, tűzhely és pára elszívó tartozik.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2020. januári ülésén fogadta el az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályairól szóló 2/2020 (I.29.) önkormányzati rendeletet, melyvel többször módosított, kibővíve így a jogosultak kövét.

A rendelet célja, hogy támogatás a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező fiatalok első lakáshoz jutását Nyírbátor Város közigazgatási területén. Nyírbátor Város közigazgatási területen letelepedni szándékozó nagykorú személy (a továbbiakban: igénylő) e rendeletben meghatározott feltételekkel Nyírbátor Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) költségvetéséből nyújtott vissza nem térítendő támogatást vehet igénybe új építésű vagy használt lakás vásárlására, új lakás építésére. Az első lakáshoz jutók támogatására jogosult az a 18. életévét betöltött fiatal egyedülálló, fiatal házaspár, aki

- Nyírbátor Város közigazgatási területen lakást kíván vásárolni vagy építeni,
- legalább 2 éve nyírbátori állandó lakóhellyel vagy legalább 2 éve önkormányzati lakásra fenntartott bérleti jogviszonnyal rendelkezik”
- a kérelme benyújtását megelőző 2,5 éven belül legutóbbi éves munkaviszonnyal és 2 éves társadalombiztosítási jogviszonnyal rendelkezik,
- büntetlen előéletű,
- köztartozásmentes,
- A támogatás összege 600 000 forint.

Az első lakáshoz jutók támogatása Nyírbátor Város közigazgatási területén elhelyezkedő

- új lakás vásárlására vagy
  - használt lakás vásárlására, vagy
  - új lakás építésére vehető igénybe,
- amennyiben az új vagy használt lakás esetében a lakás adásvétel szerinti értéke nem haladja meg az 50 millió forintot, vagy új lakás építése esetében a lakás hasznos alapterülete nem haladja meg a 150 m²-t.

Az első lakáshoz jutók támogatásában részesülő személyekről a Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Osztálya nyilvántartást vezet.

b) *szociális lakhatás*

Az önkormányzati szociális berlakások száma nem változott az utóbbi időkből, a szociális lakásállomány többnyire komfortos nyílászárú, a funkciók gyakorlatilag nulla, ezért nem kerülnek kiutalásra lakások, a névjegyzék felülvizsgálata sem vált még szükségessé, mert még vannak ki nem elégített igények.

A szociális berlakások legnagyobb része a szegregátumban található.

Az önkormányzati szociális berlakások száma: 27 db, és ebből 22 lakás a szegregátumban található. A havi lakbér mértéke a lakások elhelyezkedése, az épületek állapota – komfortfokozata szerint, a város északi részén – délről a Mátészalka-Debrecen vasútvonallal határolt területen – található önkormányzati szociális berlakások esetében:

- Összkömfontos lakás esetében 224,- Ft/m²/hó

- komfortos lakás esetében 192,- Ft/m²/hó
- félkomfortos lakás esetében 64,- Ft/m²/hó
- komfort nélküli lakás esetében 48,- Ft/m²/hó
- szükségslakás 26,- Ft/m²/hó

A város egyéb területein található lakások esetében a havi bérleti díj:

- összkomfortos lakás esetében 528,- Ft/m²/hó
- komfortos lakás esetében 497,- Ft/m²/hó
- félkomfortos lakás esetében 66,- Ft/m²/hó
- komfort nélküli lakás esetében 56,- Ft/m²/hó

A város egyéb területein található, a panel program keretében hozzáigazításban részesült lakások esetében a havi bérleti díj:

- összkomfortos lakás esetében 573,- Ft/m²/hó
- komfortos lakás esetében 525,- Ft/m²/hó

Az érdeklődőknek kérelmezniük kell a bérleményt és a szociális szempontok figyelembevételével jelölhető ki a lakó. A szociális bérlet kiadását a kérelmezőnek kell benyújtani az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon. Szociális bérletre az a személy jogosult, akinek nincs 1/1 tulajdoni arányban lakástulajdona és:

- háztartásában legalább egy kiskorú gyermek, vagy tartósan keresőképtelen nagykorú személy van, vagy mindkét házastárs (élettárs) nyugdíjas,
- ahol az egy főre eső havi nettó jövedelem: nyugdíjasok, egyedülálló személyek, gyermek nélküli fiatal házaspárok esetében nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét, egy vagy több gyermekes családok és egyéb lakásigénylők esetében pedig nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének másfélszeresét,
- az igénylés benyújtását megelőzően a város közigazgatási területén legalább hároméves állandó lakcímbeljelentes alapján életvitelszerű helybennlakással rendelkezik, amely a lakcímet igazoló hatósági igazolvány, illetve a személyi igazolványba történt bejegyzéssel igazolható.

Egyre nagyobb igény mutatkozik erre a típusú lakhatás biztosítására, egyenes arányban a szociális helyzet romlásával. Komfort nélküli lakásokra is igény lenne, azok alacsony bérleti költségei miatt.

c) egyéb lakásaira használt nem lakás célú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakás célú ingatlanokban történő lakhatás.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A város északi részén a főleg romák által lakott területeken sok az igen nagy számban lakott lakás és a lakások felszereltsége, komfort elátottsága nem éri el a kívánt szintet. Az önkormányzat a felújításához szükséges források hiánya miatt a lakások értékesítését szorgalmazza.

A hajléktalan személyek átmeneti szállásaként működik az Éjjeli menedékhely. A Menedékhelyt felhívott emberek vehetik igénybe, akik Nyírbátor települési lakcímmel rendelkeznek, de lakhatásuk biztonságosan nem megoldható. Az intézmény 10 engedélyezett férőhellyel rendelkezik. Az elhelyezést

2 db 5 ágyas szobában törtérik, és egy orvosi szoba is rendelkezésre áll, ha szükséges külön elhelyezni az ellátottal. Heti rendszerességgel orvosi ellátást biztosítanak az ott tartózkodók számára. A Menedékhely működését házirend szabályozza.

A menedékhelyet igénybevevő személynek minden nap jelenkeznie kell felvételre, a felvétel érkezési sorrendben történik.

- Az elhelyezés minden esetben csak egy éjszakára szól.
- Felvételnél a hajléktalan személynek (személyi iratok hiányában) közölnie kell személyi adatait.
- Felvételt kérő személynek egy évnél nem régebbi tudószerű lelettel, kell rendelkezni,
- Fertőző betegséget kizáró orvosi igazolás szükséges.

Az ellátottnak este 21.00 óráig be kell érkezni az éjjeli menedékhelyre, ahol este 22.00-kor van villanyoltás. Az intézmény területét legkésőbb reggel 07.00 vagy 08.00-kor el kell hagyni. Az Éjjeli Menedékhelyen ételmelegítési lehetőség biztosított az ellátottak részére kialakított konyhában.

Az éjjeli menedékhely egész évben nyitva tart.

Téli időszakban 15.00-07.00-között. (Krizis időszak)

Krizis időszakon kívül: 18.00-08.00.-között

Az ellátottnak 35 és 75 éves korosztály közöttiek. Az itt megjelenők a munkaerőpiacon egyre nehezebben találnak munkát, a továbbképzés esélye részükre egyre kisebb.

e) lakhatási segítő támogatások

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások már igen megterhelőek a családok, a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja a Szoc.tv-ben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakásfenntartási támogatás. A támogatás pénzbeli és természetbeni ellátásként is folyósítható. Településünkön természetbeni ellátásként elsősorban szolgáltatóhoz utalással történik a támogatás megállapítása.

A települési lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaink viseléséhez nyújtott hozzájárulás, melyet Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési támogatásról szóló 16/2021.(VI.30.) önkormányzati rendelet tartalmaz.

A Képviselő-testület a villanyárant-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahaszírtat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a közös költséghez, illetve a tüzeltőanyag költségéhez települési támogatást nyújt annak kérelmezőnek, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az a szociális vetítési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és a háztartás tagjai egyikeének sincs vagyona.

Támogatás annak a személynek állapítható meg, akinek lakóhelye vagy tartózkodási helye a közszolgáltatási szerződésben szereplő felhasználási hellyel megegyezik.

A támogatásra való jogosultság egyéb feltételeként a Képviselő-testület a rendezett lakókörnyezet folyamatos biztosítását is megjelölte.

A támogatás összege az elismert lakásnégyes és az egy négyzetméterre jutó elismert költség szorzata, de nem lehet kevesebb, mint 1000 forint, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni

A települési lakhatási támogatás esetében elismert lakásnégyes

- ha a háztartásban egy személy lakik 30 nm,
  - ha egy személynél több lakik a háztartásban, az előző pontban megjelölt lakásnégyes és minden további személy után 5-5 nm, de legfeljebb a jogosult által lakott lakás nagysága.
- Az egy négyzetméterre jutó elismert havi költség összege

- ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 150 %-át 105 forint

- ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja a szociális feltéti alap összegének 150 %-át 90 forint

A települési lakhatási támogatás igényléséhez a jövedelem és vagyonyilatkozat mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek:

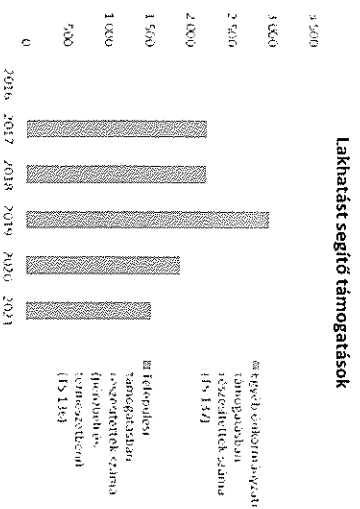
- a lakásban tartózkodás jogcímenek hitel érdemi igazolása,
- a lakás nagyságának hitel érdemi igazolása, valamint
- a támogatott szolgáltatást szolgáltatási vagy közszolgáltatási szerződés alapján szerződőként igénybe vevő fogyasztónak és a fogyasztási helynek a szolgáltató általi azonosításához szükséges adatot.

A települési lakhatási támogatást egy évre kell megállapítani és ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától).

A települési támogatásokat igénybe vevők száma a 3.4.3 sz. táblázat szerint 2017-től 2021-ig folyamatos csökkenést jelez. Az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma 2019-ig szintén csökkenést mutat. 2019-ben a statisztikai adatszolgáltatás megváltozott szerkezete miatt itt jelenti meg a 75 év feletti nyírbátori lakosok számára, évente egy alkalommal kiadott 5000 forintos támogatás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetben) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	2 183	26
2018	2 177	21
2019	2 286	684
2020	1 873	18
2021	1 508	19

Forrás: TeIR, KSH Tárar

A települési támogatások közül a lakhatást segítő támogatások igénylőse evről -évre kisebb számban érkeznek az önkormányzathoz.

g) eladósodottság

Az eladósodás komoly problémát jelent, különösen a hátrányos helyzetű, munkajuttatott elviesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, illetve több gyermekes családok esetében. 2015-ig létezett az adósségcsökkentési támogatás, amely a tartozás visszafizetéséhez biztosított pénzbeli juttatás volt, melyet a hitelező felé kellett folyósítani. A támogatás igénybevételeként feltétele volt az adósségkezelési tanácsadással való részvétel. Az adósségkezelési szolgáltatás szabályait 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből. Eitől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

gy lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóterületen elhelyezkedő lakások, mintázati közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A városban nincsenek külterületek és nem lakóterületen elhelyezkedő lakások. A város teljes területén biztosított a közszolgáltatás, mind az elektromos energia, a vezetékes ivóvíz, és szennyvíz hálózat és gázhálózat vonatkozásában. A város közeli teljes lefedettségű a közüzemi hálózatot tekintve. Nyírbátorban a közösségi közlekedés is megszervezésre került, a helyi igények alapján kialakított útvonalakon közlekednek az autóbuszok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A lakhatási helyzetkép megértéséhez szükséges a következő fogalmak meghatározása:

Beltérület a település zárt beépített része, külterület a település zártan beépített részén kívüli szóróvány lakóhelyek (majorisági épületek, tanyaék, puszták, külterületi lakott helyek)

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településszerven belül elkülönülnek.

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybe tartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

a) a telep. szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közöségi közlekedés, és a munkába járás egyéb lehetőségei, lakástelítőképességének állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezeti-egészségügyi jellemzői):

Nyírbátorban nyolc városrészt határolunk le:

1. Városközpont
2. Viztorony, Csűrös kert, Rozsáskert
3. Ipari Park
4. Vastialomás környéki ipari-gazdasági terület
5. Fészeki lakóterület
6. Széna réti turisztikai övezet
7. Délnyugati lakóterület
8. Déli iparterület

Nyírbátor azonosított városrészei: 1. sz. térkép

Az Északi lakóterület Nyírbátor társadalmi szempontból leghátrányosabb helyzetű városrésze, amelynek mintegy 85%-a tartozik a város azonosított szegregátumához.

Hasonlóan kedvezőtlenek a lakhatási viszonyok: a 813 lakáscélú ingatlan 46,4%-a alacsony komfortfokozatú, mivel a lakók pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé a szükséges felújítások elvégzését, emiatt nem is várható a lakhatási helyzet javulása. Az Északi lakóterület infrastruktúrájának kiépítettsége hiányos, de nem kirívóan rossz a városi átlaghoz képest, kivételt képez a szegregátum területe, ahol ezek a problémák koncentráltan jelentkeznek. A részben kiépítetlen úthálózat rendszeresen gondot okoz különösen az idősök tekintetében. A probléma fokozottan jelentkezik a csapadékos időben, mert olyankor a mentő vagy más gépjármű nehezen, vagy egyáltalán nem tudja megközelíteni az egyes utcákat. Az itt található utcákat az önkormányzat folyamatosan újítja. 2019-ben felújításra került a Béke utcának a Boeska és Bethlen utca közötti szakasza, valamint a Pipacs, a Ságvári, a Gyöngyvirág és a Szechenyi utca. A Pipacs, a Ságvári, a Gyöngyvirág utcaok egy-egy szakaszán sor került az elhasznált járdák felújítására is.

Az Északi lakóterületen és annak környezetében, az elmúlt években 28 térfegyelő kamera került elhelyezésre, az ott élők közbiztonsága érdekében. A József Attila utcai Közösségi ház és Settlement ház udvarán egy új játszótér épült.

Lakáskörülmények:

A szegregátum lakosainak döntő többsége roma származású. A lakóterületen található házak többsége az ötvenes években épült szoba-konyhas, élelismrával ellátott épület, ahol a „Bóni” dolgozók éltek, a WC-k a csatornázás hiány miatt az udvarban voltak található.

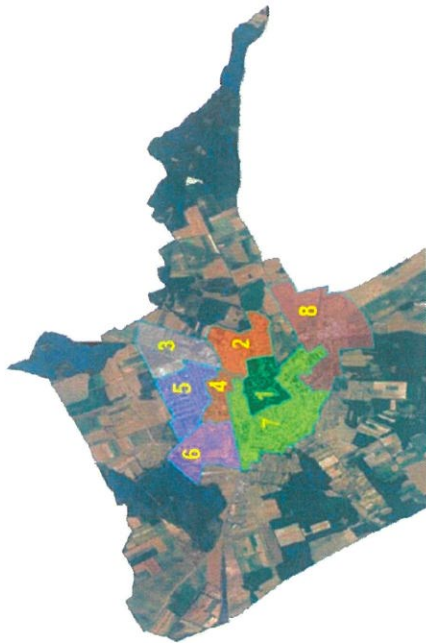
A saját tulajdonú lakásokban élőknek a felújításra, tereprendezésre nincs anyagi forrásuk. A lakóterület felszámolása nem lehetséges, a magántulajdonban lévő lakások értéke olyan alacsony, hogy az érte kapott összegből az itt élők nem tudnának másikat vásárolni, cserélakással pedig nem rendelkezik az önkormányzat.

A lakosok 16,7%-a szoba-konyhas lakásban él. A lakások alacsony komfortfokozatúak, sok lakásban – annak ellenére, hogy az önkormányzat rendszeres lakásfenntartási támogatással segíti a rászorulókat – a fizetési kötelezettség elmulasztása miatt a szolgáltató kikapcsolta a villanyt. Az összes lakás csupán 50%-ában építették ki a mellékhelyiséget. A többi lakás lakói a házak mellett kialakított latrinákat használják. A KSH 2001-es adatai szerint a komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül 51,5% volt. Az önkormányzat a területen lévő szociális bérlakások bérleti díját alacsonyan tartja, de a jogtalan lakásfoglalókkal szemben, akik rendszeresen adják-veszik az önkormányzati lakások bérleti jogát, nem tud hatékonyan fellépni. A lakhatási feltételek javítása érdekében az önkormányzat csak ebben a városrészben, az érvényben lévő lakásrendelethez lehetőséget biztosított kedvezményes lakásvásárlásra is. A fennálló hátralekötök és a tisztázatlan bérleti jogviszonyok miatt egy lakás sem került értékesítésre. A lakáskörülményeket nagyon rontja, hogy a viszonylag szűk alapterületű lakásokba a bentlakók nagyszámú rokonárgúkat fogadják be. Az illegálisan értékesített lakásbérleti jogok következményeként és az állami lakásépítési támogatások kapcsán kialakult helyzet miatt a bérbeadók részéről a kilakoltatás veszélye is fennáll.

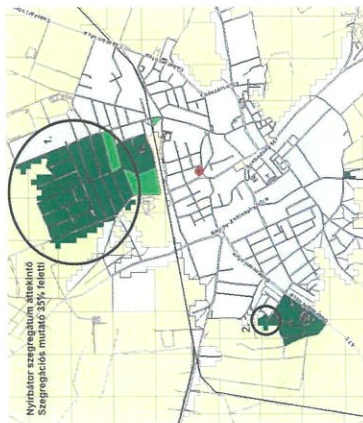
Az elvándorlás nem jellemző, a lakótartós berletre rendezkedtek be. Arról, hogy a berlakások hány százalékában élnek romák, nincs adata az önkormányzatnak, viszont az itt élők többsége halmozottan hátrányos helyzetű, körükben igen nagyfokú az alulképzettség, magas a munkamekélküliség, rossz szociális körülmények jellemzik a családok többségét. Azt is látni kell azonban, hogy helyzetükön kívül a szociális támogatások nyújtásával segíteni nem nagyon lehet. Társadalmi, komplex program van szükség, amelyben a szociális segítségnyújtáson túl, az oktatást, a foglalkoztatást, az egészségügyet és a lakáskörülmények javításának elősegítését érintően vállalt szerepet az önkormányzat is. A szegregált lakóterületen hangsúlyosabb szociális beavatkozásokra van szükség.

E leszakadt, kirekesztődött állapot a rendszerváltást követő másfél évtizedben elmélyült, amely állapotból az ott élők – érthető módon – önérből nem tudtak kitörni. Ezzel párhuzamosan hiányoztak azok a komplex programok és eszközök, amelyek elsősorban ezen csoport társadalmi (munkaerő-piaci, oktatási, lakhatási) integrációját, reintegrációját célozta volna meg.

A társadalmi kirekesztődés, a több mint egy évtizedes tartós munkamekélküliség, az underclass osztályba való átcsúszás következtében a szegregációs-integrációs elképzelések, törekvések csak átgondolt és

2. sz. térkép

Az 2. sz. térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöldszínnel jelölt területeket szegregációs folyamatok veszélyeztetik.

A segélyezési adatok vizsgálata, a helyszíni terepbejárás és az önkormányzat szakembereinek tapasztalata, valamint a korábbi antiszegregációs tervet is jóváhagyó antiszegregációs szakértő álláspontra azt a korábban is érvényes megállapítást támasztja alá, hogy csak az 1. jelölésű terület tekinthető valódi szegregátumnak.⁵

Az Északi lakóterület szegregációs folyamatainak hátterében részben történelmi, a XIX. század éveire visszanyúló városzerkezeti okok állnak. Ugyanakkor az ipari fejlődés a város e területéhez kapcsolódott. Az így érvényesülő kettős hatás, valamint a vasútvonal erősítette a városközponttól történő elkülönülést, jóllehet a terület Nyírbátor szerves része. A szegregált terület a belvárostól és a turisztikai övezettől nem messze helyezkedik el, családi házas övezettel, az Ipari Parkkal, illetve a Városközponttal határolt.

⁵ A 2. szegregátum lakosainak száma épp csak meghaladja a határértéket (51 fő), lakókörnyezete megfelelő, az adatok a szegregátum területén kifejezettebben kedvező irányba változtak.

koherens, következetesen alkalmazott és végig vitt programokkal, célzott adakvái intézkedésekkel valószínűleg meg, amelynek feltétele az érintettek együttműködése is.

E cél elérését szolgálja az Antiszegregációs Terv, amelyben a szegregáció lebontásának és az integráció előmozdításának megvalósításának alapvetései, eszközrendszerei és erőforrásait határozzuk meg, foglalkuk össze, és amely a továbbiakban a város ez irányú célkitűzéseinek alapdokumentuma.

b) a telepén, szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek hátrányos, hátrányosan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Az Északi lakóterületen él a lakónépesség közel 27%-a, amely számos szempontból elterjedteket mutat a város többi részéhez képest:

- a 14 éven aluliak aránya 32,7% (városi átlag 17,69%), amiből következően lehet a magas természetes szaporodásra,
- a 60 éven felüliek aránya 7,1% (városi átlag 17,8%), ami a magas halandóságra és a kedvezőtlen egészségügyi állapotra utal.

A városrészt közbiztonsági helyzete nem megfelelő, előfordulnak zűzora-bűncselekmények is, amelyek felderítésére jelentős központi kormányzati szándék mutatkozik. A közép- és hosszú távú tendenciák ráadásul kedvezőtlenül alakulnak: a szociális-foglalkoztatási adatok nem mutatnak javulást, ami nehezíti a városrész és lakosságának felzárkózását.

A városrészre a történelmi fejlődése során egyfajta kettősség volt jellemző: egyrészt a város szerves részének tekinthető, másrészt mindig is voltak törekvések az elkülönülésre, még elszakadási szándékok is voltak a múlt században. A városrészt részleges alkotópontnak tekinthető, ami jól jellemző, hogy bizonyos közösségi, közszolgálati és egyéb szolgáltatási funkciók megtelepedtek a területen. Ezek közül kiemelkedik a Nyírhatóri Művelődési Központ és Könyvtár által működtetett Közösségi Ház.

A terület kereskedelmi és vendéglátó-ipari funkcióellátottsága lakosságárányosan alacsony. Az üzlethelyiségek részben üres állnak, részben más funkciókat kapnak.

A városrész helyzetének javítására Nyírhatóri Város Önkormányzata európai uniós forrásból városrehabilitációs projekttel valószínűleg meg, amely jelentős eredményei eltarere sem tudja az összes felmerülő problémát komplex módon megoldani (a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében a város 431,5 millió forintámogatásban részesül).

A szabályozási tervben kertvárosi lakóövezetként, illetve falusias lakóterületként szereplő városrész a vasútvonalon túl helyezkedik el, az Ipari Parkkal és a vasút melletti parterterülettel egyaránt határos, megközelítése két vasúti átjárón lehetséges. Eryhén domboz homoktálon ékezik, a kialakult terület kertvárosi, földszintes, családi házas, telkes beépítésű. A terület városképtileg lepusztult, presztizse alacsony. Fontos, hogy a város turisztikai övezetéhez is közel fekszik, ezért az idegenforgalmi potenciál erősítése nem lehetetlen és területi komplex kezeléssel megvalósítható. A településtervezési terv északi irányban további lakóterületi fejlesztést tartalmaz, szerkezeti változás a Darzsi út és elkerülő út csomópontjából a Táncsics és Gyulajti út csomópontjába vezető gyűjtő út fejlesztése.

Foglalkoztatottság

Az Északi lakóterületen:

- A munkavállalói korozsály 60,3%-a, legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik (városi átlag 20,0%);
- Nem jut rendszeres munkajövedelemhez a 15-59 éves népességben belüli 79,9%-uk (városi átlag 47,6%);
- A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belüli 20% alatti (városi átlag 43,69%);
- Ebből automatikusan kövekezik, hogy kiemelten magas a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya: 64,8% szemben a városi 39,3%-kal;
- Alacsony presztizsi foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a lakónépességben belüli 75,3% (városi átlag 35,7%).

Munkanélküliség aránya 59,0 %/a városi átlag 18,8%).

A jelenlegi helyzetet tekintve, a lakóterületen élőkre vonatkozóan az aktív korúak iskolai végzettsége kiemeltan alacsony (a többség legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik), míg a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma kirívóan magas.

A szociális és megélhetési problémák oka a rendszeres jövedelemszerszerzéshez történő hozzájárulás hiányában és a munkaszociálisizáció alacsony színvonalában keresendő. A Nyírhatóriban foglalkoztatott munkavállalók közel 50%-a nem nyírhatóri lakos, hanem bejáró, ami azt jelenti, hogy lenne elegendő munkahely gyakorlatilag minden munkavállaló számára, azonban ezzel a munkavállalók egy része nem tud, a másik része pedig nem akar élni. Ennek oka valószínűsíthetően a szociális juttatási rendszerben meglévő belső ellátómunkákban keresendő. A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról 2011. évi CVI. törvény alapvetően megváltoztatta a közfoglalkoztatás rendszerét. Nyírhatóri Város Önkormányzatának célja továbbra is az, hogy a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak több-utóbb az elsődleges munkaerőpiacra tudjanak elhelyezkedni. A közéleti munkákban elvégzendő feladatok többnyire a következők: parkfenntartási, köztisztasági feladatok, illegális személtérek felszámolása, zöldfelületek tisztántartása, parkfenntartási, burkolat és burkolatlan árkok takarítása, belviz- és csapadékvíz- elvezető árkok tisztántartása, burkolat és burkolatlan árkok takarítása, a felszíni csatornák és szivárgók takarítása, iszapmentesítés, gondteltelítés, gondozás, járszörfvek takarítása, járdaalap egyártás és járdák felújítás/újítése. Emellett a város mezőgazdasági feladatokkal is ellátott a közfoglalkoztatás keretében. A közéleti munkákban elvégzendő tevékenységek nagy része fizikai jellegű, kulönösebb szakképzést nem igényel, így alkalmasak arra, hogy jelentős számban vonjanak be alacsonyabb iskolai végzettségűeket, de az Önkormányzat a szakképzéssel, magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőknek is kínál változatos feladatokat, munkalehetőséget, főleg az önkormányzati szociális, oktatási, egészségügyi intézményeknél és szolgálatoknál.

RQH1395, CO-LABOUR Együttműködési Nyírhatóri és Nagykaroly között a foglalkoztatási javítása és a határon átválto munkaterő-mobilizálás elősegítése céljából projekt céljai között szerepel:

- ✓ Mentörprogram kialakítása a határyos helyzeletű személyek munkaerőpiaci integrációja céljából,
- ✓ Nyírhatóri és Nagykaroly közös munkaerőpiacra a kereslet és kínálat harmonizálása,
- ✓ A munkaerő kompetenciáinak javítása az elsődleges munkaerőpiaci integráció érdekében,
- ✓ munkahelyteremtés;
- ✓ a munkanélküliségi ráta csökkentése.

A két önkormányzat szorosán együttműködik abban, hogy kedvező feltételeket teremtsenek a növekvő foglalkoztatáshoz, a kiegyensúlyozott munkaerőpiachoz és a helyi vállalkozások versenyképességének hosszú távú javításához.

Jövedelmi viszonyok, segélyezés

A háztartásokban élők döntő többsége a segélyekből származó jövedelmét alkalanni munkával egészíti ki, de sok család él a városban a külföldről behozott használt holmi eladásából és „vesszashálór”. A Rosenberget Magyarországra Kft. nyírhatóri gyártáiban dolgoznak is dolgoznak roma munkavállalók. A városrészben élők számára rendszeres természetbeni támogatásokat (élelmiszer, ruhajuttatás) nyújt Nyírhatóri Város Szociális Szolgálat, Nyírhatóri Város Önkormányzata, valamint a Mátyai Szociális Szolgálat.

Köszölgéleltatásokhoz való hozzájárulás

A közszolgáltatásokhoz való hozzájárulás Nyírhatóriban biztosított. Az óvodaskorúakat tekintve az Önkormányzat minden igényt ki tud elégíteni. Az általános iskolai korozsályt tekintve a lakóterületi gyerekek a város iskoláiban tanulhatnak integrált oktatás keretében belül. Az itt élő általános iskolás korú gyerekek legnagyobb számában az állami fenntartású Nyírhatóri Magyar-Angol Kétannyelvű Államias Iskolákban kerülnek beiskolázásra. A gyermekek közül azonban többen – az előírt biztositási szakvélemény alapján – a Mátyásfalvai Központi fenntartásában működő Eltes Mátyás

Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban tanulnak. Az intézményben szakiskolai nevelés-oktatás, nappali rendszerű iskolai oktatás, sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékosok – hallási fogyatékosok, érzékszervi fogyatékosok – látási fogyatékosok), sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékosok – hallási fogyatékosok, érzékszervi fogyatékosok – látási fogyatékosok), szakiskolai és készségfejlesztő iskolai képzés folyik.

A lakóterületen nagy arányban élnek iskoláskorú és fiatalabb gyerekek, akik egészséges fejlődéséhez hiányoznak a megfelelő anyagi feltételek, ez a legtöbb családban nincs meg. A lakóterülethez környezeti és a rossz szociokulturális háttér komoly lemaradásokat eredményez a gyermekeknél a közoktatási rendszerben, ez alapvetően meghatározza előre haladásukat. A roma lakosok társadalmi hátrányainak nagy része a hatalmas méretű iskolai lemaradásukból származik. Az iskolai végzettség hiányában csökken a munkanélküliség kockázata.

Nyírbátorban az általános iskolás korú gyermekek 5,1%-a sajátos nevelési igényű tanuló, akiknek mindössze 2%-a integráltan oktatható a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság véleménye szerint. A gyermekek 5%-a gyógypedagógiai oktatásban részesül. A tanulók 20,1%-a hátrányos helyzetű, 9,4%-a jelenleg regisztrált halmozottan hátrányos helyzetű. A halmozottan hátrányos helyzetűek jelentős részét a roma gyermekek teszik ki, akik közül többen járnak a sajátos nevelési igényű tanulók oktatását ellátó intézménybe is.

Az állami fenntartású iskola, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók képzését végző intézmény abban a helyzetben van, hogy itt jelennek meg azok a családok, amelyek a társadalom peremén élnek, így befolyásolásra is itt van a legnagyobb esély. Ennek érdekében megpróbálják megvalósítani azt a „közösségi iskolamodellt”, amely talán a leghatékonyabb lehet a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása érdekében.

Az iskolák felvetik feladataik közé olyanokat, amelyek túlmutatnak a szorosan vett oktatási-nevelési tevékenységen, megpróbálják a hatókörüket a tanulók családjaira is kiterjeszteni.

Legtöbbször ez a kulturális-művelődési tevékenységet jelenti, de a szociális feladatok is szinte minden iskolában megjelennek. Általában a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, a szociális deficitek póllása, a szociális ellátáshoz való hozzájárulás segítése jelent meg az iskolák feladatai között. Az iskolának fel kell készülnie arra, hogy kellő felkészültség nélkül nem lehet áthidalni a különböző kulturális közötti szakadékok. A hátrányos helyzetből induló tanulóknál az iskola nem alapozhat arra, hogy a roma lakóterületen élő szülők kielégítik a gyermekeik fizikai és fejlődési szükségleteit, ugyanis a szükséges viszonyai között erre csak részben képesek.

Nyírbátor Város Önkormányzata Konzorciumi formában a Tutor Alapítvánnyal közösen nyújtotta be az EFOP-1.4.2-16 számú pályázatát az Integrált térségi gyermekprogramok megvalósítására, amely 2017. október 1. napjával kezdődött el és 2022. december 29. napjáig tartott.

A Projektgazda, valamint Konzorciumi Partnere (Tutor Alapítvány) által nyújtott programelemek megvalósításával a főbb célok: a gyermekekett sújtó nélkülözés újra termelődésének megakadályozása, illetve mérséklése, a gyermekek esélyeinek növelése, továbbtanulási mutatóinak a javulása, valamint a résztvevők körében az egészségügyi életmód elterjesztése. A projekt megvalósítás adminisztratív háttérét a Gyerekesély Iroda látta el. Az iroda biztosította a projektvégrehajtás zavartalan működését, valamint a Járási Gyerekesély Bizottság adminisztratív és szakmai háttérrel.

A Képviselő-testület a 15/2015.(II.25.) önkormányzati határozatával döntött arról, hogy 2016. január 1-i jétől önállóan biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat, a gyermekjóléti és egészségügyi feladatokat, ezért 2015. szeptember 1. napjától megalapította Nyírbátor Város Szociális Szolgálatát. Az intézmény székhelye a Vár u. 1. szám alatt található. Nyírbátor Város Szociális Szolgálat a ellátja a bölcsődét feladatokat, a Zrínyi u. 42. szám alatt. Itt 4 csoportban 48 gyermek napközbeni gondozását végzik.

2016. január 1-jétől a nyírbátori lakosság számára az intézmény látja el:

- a család- és gyermekjóléti központ feladatait,
- a család- és gyermekjóléti központ feladatait,

- a házi segítségnyújtást,
- a szociális étkeztetést,
- az idősek nappali ellátását.

A Szolgálat a 2016-tól a közösségi ellátást a pszichiátriai betegek részére nappali ellátás formájában biztosítja.

2016. január 1-jétől a Szolgálat dolgozói az intézmény székhelyén, a Vár u. 1. szám alatt fogadják az ellátottakat, és az ellátások iránt érdeklődőket.

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatát látja el 2016. január 1-jétől:

- a védőnői szolgálat,
  - az anyatejgyűjtés,
  - az iskola-egészségügy
- feladatait is. Ezen ellátások változatlan telephelyen, a Szentivér u. 28/C. alatt érhetőek el a jövőben is. Nyírbátor Város Szociális Szolgálatát a Bocskai u. 4. szám alatt biztosítja az éjjeli menedékhely működtetését, változatlan feltételekkel.

A Szociális Szolgálat munkatársait az alábbi időpontokban fogadják az ellátottakat és érdeklődőket:

Hétfő – csütörtök: 7.30 - 16.00
Péntek: 7.30 - 13.30

Az önkormányzat és az intézmény vezetése arra törekszik, hogy valamennyi ellátott részére a legmagasabb színvonalú ellátást biztosítsa.

A szegregált lakóterületen a Városi Szociális Szolgálat szakemberei napi rendszerességgel fordulnak meg. A városrész halmozódó szociális problémáit tapasztalva a szociális és gyermekjóléti szakemberek adott területen való jelenléte két féle módon valósul meg:

- területi munka (családlátogatások): a védőnői, a gyermekjóléti és a családsegítő szolgálat családlátogatásainak száma éves átlagban kb. 12.000 alkalom, ezek megközelítőleg 85%-a a szegregálttámasnak valósul meg.
- kitelepített szolgáltatások szervezése az elérhetőség érdekében, pl. játszóházak, családi napok, nyári napközi tábor, munkaerő-piaci információs napok, nyári gyermekétkeztetés (valamennyi ingyenes szolgáltatás).
- a régi Községi Házban/Settlement házban került kialakításra mosókonyha, ahol 2db automata mosógépen tudják a ruhákat kimosni azok, akiknek otthon erre nincs lehetőségük és 1 db szárítógép is a rendelkezésükre áll. A szolgáltatás minden héten hétfő, szerda, csütörtöki napokon délután 13 órától 16 óráig vehető igénybe, elsősorban a nagycsaládos és szociálisan rászoruló családok számára. A mosáshoz a kifizések előzetesen bejelentkeznek, számukra mosószert és öblítő szert is biztosítanak. A családok folyamatosan igénybe veszik a szolgáltatást, legfőképpen napi rendszerességgel, és számuk emelkedik.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Nyírbátor Károlyról és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről, támogatásokról szóló 28/2016.(X.26.) önkormányzati rendlete tartalmazza a Nyírbátor Károlyt (a továbbiakban: kártya) kapcsolatos meghatározott kedvezményeket, amelyeket a nyírbátori állandó lakóhelyvel rendelkező magánszemélyek vehetnek igénybe.

A kártya a következő társaságok saját rendezvényeire szóló kedvezményes belépésre, illetve szolgáltatások, termékek kedvezményes ár igénybevételeire jogosít:

- ✓ Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő – 15% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Fürdő u. 1.)
- ✓ Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő 3 óras jegyéből – 25% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Fürdő u. 1.)
- ✓ A Nyírbátói Városfejlesztés és Működési Kft. által üzemeltetett Kulturális Központ egyes rendezvényeiből – 13% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 8-9.)
- ✓ Kutya-baj Állatgyógyászati Centrum-5% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Debreceni u. 36.)
- ✓ Kovboys Kft - 5% kedvezmény az éptőmnyagok telepi áraiból (4300 Nyírbátor, Császári u. 77.)

- ✓ Kakukk Éterem, Presszó és Panzió - 10% a fogyasztás végösszegéből (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 21.)
- ✓ KIEI-ET Takarékszövetkezet - az igényelhető bankkártyák (Maestro, MasterCard, Visa) első éves díját elengedi (4300 Nyírbátor, Váci Mihály út 21.)
- ✓ Ácserraza Kft. - 5% kedvezmény a boltban árusított termékekre (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 10.)
- ✓ Geszterédű László ÉV. - 10% kedvezmény a forgalmazott termékekre és szolgáltatásokra (állattenyésztés, sportrendezvények lebonyolítása) (4300 Nyírbátor, Györgyliget 2-4.)
- ✓ Grovi Kft. A gázolaj árából 13 Ft/l, benzín árából 10 Ft/l kedvezmény (4300 Nyírbátor, Szerény u. 41.)
- ✓ K&H Bank kedvezménye a jártékozatók alapján
- ✓ Chocolate Brown Csokiszalárum - 5% kedvezmény a szolgáltatásokból és termékekből (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 18.)

Eddig 3025 fő nyírbátori igényelje a Bátor Kártyát.

Közelkedési lehetőségek

A tömegközlekedés a helyi autóbuszjáratokkal megoldott. A menetrend szerint naponta több alkalommal közlekedő járatok eljuttatják gyerekeket és a felnőtteket az iskolába, az egészségügyi intézményekbe, a hivatalokba. Probléma, hogy a szolgáltató többször jelezte, hogy a lakóterületről felszálló utasok gyakran nem váltanak jegyet, és megantartásukkal zavarják a többi utast. Ennek megszüntetésében közreműködött a Kistérségi Önkormányzat és az Önkormányzat foglalkoztatási jogviszony keretében biztosított felügyelőket a járatokra.

A Nyírbátorban állandó lakóhelyet rendelkező személyektől, a Nyírbátor Ipari Park elnevezésű helyi autóbusz-járaton fizetendő jegyárát, illetve bérlet árát az önkormányzat átvállalja.

Az átvállalt önrész forrását az önkormányzat az éves költségvetésében a helyi autóbusz közlekedés támogatásán keresztül biztosítja. Az önkormányzat a helyi menetrendszerinti autóbuszjárat mindenkori üzemeltetőjével megkötésre kerülő közszolgálati megállapodás keretében biztosítja a támogatást.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átvándorításának folyamatai.

Nyírbátor Város elkészítette a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átvándorítása folyamatainak áttekintésére a Nyírbátor Város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját és ennek részeként az antiszegregációs tervet.

Az építési környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXV. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjanak. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezeti folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi törvény 2015. évi CXXXIII. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatokat körében gondoskodik

- a) a közisztatási és településkiszárasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, (közvetlenül és önkormányzati ingatlanokon)
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezeti-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek
- d) esélyesek romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel
- e) rendelkező és illetékes hatóságnaí kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- f) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szr. értelmében a személyes gondoskodás megábrban foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmenei elhelyezési nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyetnő bánásmódlhoz való jog megábrban foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illedeleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegséggemelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvételi jogát.

A szociális és gyermekjóléti ellátás területén Nyírbátor Város Önkormányzata teljesíti a Szociális törvényben és Gyermekvédelmi Törvényben meghatározott ellátási kötelezettséget, s a hátrányos helyzetű csoportokra irányuló szolgáltatásai elősegítik az esélyegyenlőség gyakorlatban történő érvényesülését.

Nyírbátor Város Önkormányzati Képviselő-testület megállapította és kialakította az egészségügyi alapellátások körzeteit, a területi ellátási kötelezettségre a szerződést az alapellátásban részvevő orvosokkal megkötötte, így biztosítva a lakosság részére az egészségügyi ellátáshoz a hozzáférést.

veők száma az elmúlt években nem mutat jelentős változást. Az ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma 2017-től 2021-ig csökkenést mutat. (3.6.1.sz. táblázat)

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felneveltek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felneveltek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	5	3	4	n.a.	n.a.
2017	0	5	3	4	1.065	76,84
2018	0	5	3	4	564	66,14
2019	0	5	3	4	566	44,54
2020	0	5	3	4	530	50,99
2021	0	5	3	4	553	45,38

Forrás: TeIR, KSH Tstár

Egészségügyi ellátás

Körzetek szerint 5 háziorvos látja el a felnőtt lakosságot és 3 gyermekorvos.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapotja megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. A fenti tevékenységet a Nyírbátori Járásai Hivatal látja el. Az ellátást igénybe

b) *prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés*

A szociális egészségügyi intézmények, civil szervezetek közötti kapcsolatok kiemelkedő fontosságúak a megelőzésben, a problémák kezelésében, a szűrőprogramokhoz jutásban. A Népegészségügyi program is kiemelten kezeli a szervezett szűrővizsgálatokat

Köröki összetétel alapján vezetők halálak a szív – és érrendszeri betegség. Ezt követik a daganatos betegségek, az emésztőrendszer és a légzőrendszer betegségei. A háziorvosok statisztikai adatai szerint felhívott lakosság megbetegedései között a magas vérnyomás, a keringési zavar okozta szívbetegségek állnak az első helyen, ezt követik a mozgásszervi betegségek. Magas arányt képvisel a kor specifikus cukorbetegség, és a különböző légúti megbetegedések is.

Fontos, hogy a nőgyógyászati daganatos megbetegedések megelőzésében nagy szerepet játszó méhnyakrák szűrések folytatásához a városban továbbra is megfelelő szakrendelő álljon rendelkezésre, mely előfeltétele a nők minél szélesebb körű bevonásának is.

A háziorvosok jelentős prevenciósi munkát végeznek, a városban egyre nagyobb szerep jut a megelőzésnek. Többek között hipertóniaszűrés, az anyagcsere betegségek felférkeztetése, az egészségére artalmas rizikófaktorokra (dohányzás, alkohol...) való felhívás a leggyakoribb.

Az elmúlt években emelkedett az onkológiai szűrésben résztvevők száma. Ezen a területen is jelentőse van az intézmények mellett a civil szervezeteknek és a különböző területekre benyújtott nyertes pályázatoknak. A kötelező szűréshez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, egészségügyi szűrésnek térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján mindenki számára hozzáférhető. A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapota többek között a nem megfelelő higiénés feltételek és a szűrések való alacsony részvétel miatt jellemzően elmarad a városi átlagtól.

Az iskolai egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknek, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fej tetevességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik. Az iskolákban az iskolavédőnek végzik a következő vizsgálatokat, szűrészeket:

- Januártól - májusig által előírt státusz - és orvosi vizsgálatok, védőoltások (Engerix-B II., Cervarix oltások), és az ezekkel járó adminisztrációs tevékenység és adatszolgáltatás.
- A szakképző iskolában a betratkozás előtti alkalmassági vizsgálatokat.
- A szakmai gyakorlat megkezdése előtt az alkalmassági vizsgálatokat.
- Minden iskolai védőnő a tanév folyamán végzett iskola-egészségügyi munkáról jelentést készít, melyet interneten keresztül küldött el az Országos Módszertani Központon keresztül az Állami Egészségügyi Ellátó Központ felé

Felvilágosító előadásokat, kiselőadásokat tartanak rendszeresen az alábbi témakörökben:

- Serdülőkör sajátosságai, serdülőkörben bekövetkező változások
- Menstruációról, menstruációs higiénéről
- Oltzókodásról, tisztálkodásról, hajápolásról, kézmosás fontosságáról
- Helyes táplálkozásról „A piramis titka” címmel(kisfilm) - Szeretlem, barátság, parkapcsolat”
- Ma van holnap” címmel(video)
- Elsősorú nyújtási ismeretek átadása (csont- és izületi sérülések, vérzések, sebellátás, mérgezesek, áramütés, újratestítés, égés-fagyás ellátása stb.)
- HPV oltás jelentőségéről
- AIDS világnapja alkalmából „Emléktű Évának” címmel (video)
- Fogamzásgátlásról, abortuszról, felelős parkapcsolatról. „
- Drog, alkohol, dohányzás-felvilágosító előadás, stb.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2018. (II.28.) önkormányzati határozata alapján a rotavirus elleni Rotarix vakcinát 2018.01.01. után született nyírbátori 6-22 hetes gyermekek részére ingyenesen biztosítja. A szükséges számú Rotarix vakcinát Nyírbátor Város Szociális Szolgálatán keresztül vásárolja meg, melyre az intézmény költségvetéséből biztosít forrást. A szülők nagy örömmel fogadják az ingyenes oltást és élték is a beadás lehetőségét. Mivel az önkormányzat a raszonnói igénylők esetén átvállalta az oltás beadásának költségét, olyan csecsemők is megkaphatták a védőoltást, ahol a szülők önerőből nem tudták volna ezt kifizetni.

Ezek mellett a nagy városi rendezvényeken, mint a Majális, a Gyermeknap, a Bátori Sportnap, vagy a Sírrel Felvonnás, rendszeresen vannak ingyenes szűrővizsgálatok: vércukorszint, vérnyomás, tesztel, esonásútség mérések.

A Nyírbátori Egészségfejlesztési Hroda 2018. március 1-jén nyílt meg. Ingyenes állapotfelmérésekkel és prevencióis tanácsadásokkal segítik az egészségmegőrzést. Demonsztrációs eszközök segítségével egészségmegőrző, fejlesztő foglalkozásokat tartanak a fiatal és idős korosztálynak egyaránt. Senior - tornával, stressz kezelő tanfolyammal, folyamatos életmód, testmozgás és mentálhigiénés tanácsadásokkal szerdai napokon 9:00 és 15:00 óra között várják az érdeklődőket, előzetes, telefonos bejelentkezés alapján.

Az Országgyűlés által 80/2013. (X. 16.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Drogellenes Stratégiában elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket figyelembe véve Nyírbátor Város Önkormányzata más szervekkel együttműködve megalkotta a Nyírbátori Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (továbbiakban: BÁTORKÉF), amely a megalkutásától kezdve végzi tanácsadó és egyeztető munkáját.

Céljai:

- Egészséges élet feltételeinek kialakítása, az egészségi állapot fennmarása és lehető legteljesebb helyreállítása érdekében a helyi közösség aktív szerepvállalásának erősítése.
- Együttműködés erősítése a családon (szülők-gyermekek-különböző generációk), a korcsoporton és az iskolán (pedagógusok-diákok-iskolai egészségügyi szolgálat) belül, továbbá a területen működő különböző közösségek és intézmények között.
- A Fórum szerepvállalásának és koordinációs tevékenységének a növelése.

Feladatai:

- A Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 célkitűzéseit figyelembe véve feladatait a megelőzés, kezelés, ellátás, ártalomcsökkentés, kinalatosságterítés területén végzi, melynek keretében ellátja a városban a káros szenvedélyek - különösen a kábítószerrel tiltott fogyasztása - elleni egységes fellépés koordinálását,
- stratégiai célokat szolgáló megelőzési tevékenységek megszervezését és összehangolását,
- a veszélyeztetett, sérültékany személyek és csoportok számára biztosítja a célzott megelőző beavatkozás igénybevitelének lehetőségét,
- a függőnek nem minősülő, de problémás kábítószer-használattal jeleit mutató személyek számára biztosítja a megelőzést, a szakcsereit beavatkozást, illetve kezelést igénybevitelének lehetőségét, továbbá támogatja a családlagokat és a hozzátartozókat,
- családok problémáinak észlelését, kezelését elősegítő komplex család gondozási szolgálatok és szolgáltatások elérhetővé tételét,
- támogatja az intézmények szociálizációs feladatainak hatékonyabb ellátását szolgáló folyamattokat.

Kiemelt feladata, hogy támogatja az „alulról jövő” kezdeményezéseket. Szakmai ajánlóként koordinálja és elősegíti a pályázatokon való helyi részvételt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen működik a Szabolcs - Szatmár- Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézménye, mely az alábbi feladatokat, fejlesztéseket látja el :

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, gondozás
- szakértői tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytornarevelés
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanutók
- A gyógytornarevelés, felismerve annak jelentőségét teljes körűen megoldott városunkban

A Városi Szociális Szolgálat a Nyírbátorban élő, olyan pszichiatrai betegségben szenvedő személyek részére biztosítja a nappali ellátást, akik orvosi előírásra betegségük miatt nem, vagy csak részben képesek. Lehetőségel nyújtanak a nappalozóknak tartózkodásra, a társas kapcsolatok építésére, továbbá igény szerint megszervezik az ellátottak étkeztetését (Szt. 67/F. §).

d) közéleti életben az egészségügyi állapotok szempontjainak megőrzése

A 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelet a közéleti életben vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szabályozza az iskolai menza alapanyag felhasználását és az ételkel előállításának módjait.

A Nyírbátori Kerekterű Óvoda az egészségügyi táplálkozás alapelveit figyelembe véve állítja össze az étrendet a nevelési – oktatási intézmények részére:

- Napsugár Bölcsőde
- Nyírbátori Kerekterű Óvoda
- Nyírbátori Magyar-Angol Kettanyelvű Általános Iskola
- Éltés Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium,
- Leonárdó Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye

Az önkormányzat által pályázaton újan felújított és a HACCP előírásainak megfelelően működő korszerű iskolai konyha biztosítja a megfelelő tágyi feltételeket a közéleti életben.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nyírbátorban sokszínű, gazdag sportélet folyik, 21 sportegyesület működik. Van lehetőség a labdalétkokra (labdarúgás, röplabda, kézilabda), a kuzdósportokra (karate), a lovaglásra, az úszásra, a természetjárásra, a sakkozásra, az asztaliteniszre, a horgászatra, a testépítésre. Az Önkormányzat komoly anyagi eszközökkel támogatja az egyesületek működését.

1. Arany Sárkány Focisuli
2. Bátor Fitt Testépítő és Erőemelő Egyesület
3. Bátori Sárkány Úszó Egyesület
4. Bátori István Diák Sportegyesület
5. Bethlen Diák Sport Egyesület
6. Éltés Diák Sport Egyesület
7. Nyírbátori Asztalitenisz SE
8. Nyírbátori Football Club
9. Nyírbátori Kyokushin Karate SE
10. Nyírbátori Lovas Egység Szervező Kft
11. Nyírbátori Lovas Egyesület

- d) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- e) Támogató Szolgálat
- f) Pszichiátriai Nappali ellátás

Személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátás körében:

Nyírbátor Város Szociális Szolgálat alaptevékenysége 2021. április 1-jétől kibővült. Ekkortól a Nyírbátor Város Önkormányzata tulajdonában lévő Idősek Bentlakásos Otthona (Nyírbátor, Páy András utca 17/D. szám) a Szociális Szolgálat telephelyeként működik. A szakosított ellátást (idősotthon) az Önkormányzat önállóan, Nyírbátor Város Szociális Szolgálatá keltéségetési szerve útján látja el. Az idősotthonban 62 férőhelyen folyik az ellátottak ápolása-gondozása.

- Éjjeli Menedékhely

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások körében:

- a.) Gyermekjóléti szolgáltatás.
- b.) Bölcsőde

2019.09.01-jétől 48 kisgyermek ellátása biztosított a nyírbátori Napsugár Bölcsődében, két külön bejárattal gondozási egységben, összesen négy csoportban. A férőhelybővítésnek megfelelően az intézmény egy új gondozási egységgel bővült, ahol a kisgyermekek ellátására 2 csoportszoba, 1 gyermeköltöző, 1 gyermekfürdőszoba, 1 előtér és 1 akadálymentes mosdó került kialakításra. Ezek a helyiségek a szükséges eszközökkel és felszerelésekkel rendelkeznek. Az új gondozási egységhez külön játszódudvar és terasz tartozik a szükséges felszerelésekkel. Az új gondozási egység lapos tetőjére napelmeles röndszert telepítettek.

A bővítésnek köszönhetően a személyzet kiszolgálására szolgáló helyiségek is kialakításra kerültek, mint a kisgyermeknevelői szoba és felöltő ékező. A férőhelyszám növekedése miatt szükséges volt a tálató és mosogató helyiség bővítése, illetve kialakításra került takarítószer raktár, selejt raktár. irattár, játék raktár és foygocsköz raktár is. Ezek a helyiségek is rendelkeznek a rendelkezésre leírt felszerelésekkel. „A Nyírbátori Napsugár Bölcsőde férőhely bővítése” című pályázat segítségével sikerült a technikai eszközök bővítése is. Fényképezőgéppel, notebookkal, CD lejátszós magnóval, multifunkciós kszűlékkel, mosógéppel, szárítógéppel, porszívóval, vasalóval, projektorral é vászonnal, levegőtisztítóval és párástóval sikerült bővíteni a meglévő eszközöket.

Egészségügyi alapellátások körében:

- a) Vádónői szolgálat
- b) Iskola egészségügyi szolgálat
- d) Háziorvosi alapellátás

A Nyírbátori Görögkatolikus Egyházközség, mint fenntartó és szociális szolgáltató működtet házi segítségnyújtást. A 2007. évtől a fogyatékos gyermekék és családjaik segítségét vállalta fel az Egyenlő Esélyért Egyesület. Családi napközi, Mini- Manófalva neven 2010. december 9-ától működik a városban. Kezdetben egyéni vállalkozásként, 2012. március 1-től egyesületi formában működik. Mind az Egyenlő Esélyért Egyesülettel, mind a Mini-Manófalva Családi Bőcsődével az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött.

- g) *drogprevenációs szolgáltatások:*

- 12. Nyírbátori Lovassport és Hagyományörző Egyesület
- 13. Nyírbátori Police SE
- 14. Nyírbátori Sakk SE
- 15. Nyírbátori Sport- és Utánpótlás-nevelő Nonprofit Kft
- 16. Nyírbátori Sportclub Nonprofit Kft
- 17. Nyírbátori Természetbarát Egyesület
- 18. Róp-Papa Szövekvetkezeti Sportegyesület
- 19. Városi Kézilabdá Klub
- 20. Vassas Horgász Egyesület
- 21. Zrínyi Diák Sportegyesület

2011-től az Önkormányzat minden nyírbátori általános iskola első osztályos tanulóinak ingyenes biztosítja az úszásktatását. A 2018-as évtől pedig az általános iskola 5. osztályos tanulóinak az ingyenes lovaglástanulás lehetőségét biztosítja. A Képviseelő-testület a Szociális –diákösztöndíjak között létrehozta a Bátorító Sport Ösztöndíjat, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók is sportolhassanak, akár versenyszerűen is. Ezek mellett kétfévente megrendezésre kerül a sportegyesületekkel közösen, önkormányzati szervezésben a Sportágválasztó nap. Az önkormányzat a diákolimpiát versenyeket, a városi szintű iskolai és tömegsportversenyeket, kupákat, tornákat, érem és trófea díjazással támogatja, esetenként a felmerült bérleti, utaztatási költségekhez járul hozzá. Az oktatási intézmények tornatermet, a városi sporttelep, az asztalitenisz edzőközpont, a Mivvelődési Központ, valamint a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő lehetőségekhez mérten biztosítanak színteret a sportolni vágyó felnőttek részére is. Az Önkormányzat kiemelten támogatja a fiatalok sportolását, a foygatókkal élők sportját, a családok, valamint a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok testmozgását. TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00046 (2018.11.30. – 2019.10.30.) Multifunkcionális közösségi terek kialakítása Nyírbátorban pályázat keretében felújításra került a Városi Sportpálya. Ennek keretében megépült egy trial pálya, egy szenior kondipark, felújításra került a futópálya és egy új játszótér is létesült.

Az egykori 2-es iskola udvarán szintén új játszótér épült, az épület emeleti részén a civil közösségek kaptak helyet, és edzőtermek is kialakításra kerültek.

A Képviseelő –testület a 17/2017 (IX.15.) önkormányzati határozatával a 100 éves nyírbátori sport tiszteletére megalapította a „NYIRBÁTORI CENTENÁRIUMI SPORT ÉRDEMEM” kiüntetés, amely nettó 300.000 forint pénzzsszeggel jár és döntött annak adományozásáról is. Az érdemérem odaítélésével kapcsolatos kritériumokat rendelet tartalmazza.

A „Nyírbátori Centenárium Sport Érdemérem” kiüntetés adományozható annak a nyírbátori székelyű sportegyesületben igazolt, vagy nyírbátori lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező, magyarországi vagy bármely nemzetközi sportegyesületben igazolt sportolónak, aki az előző év augusztus 01. napja és a tárgy év július 31. napja közötti időszakban az adott szakszövetség által jegyzett, elismert nemzetközi versenyen kiemelkedő, országos versenyen pedig 1-10. helyezést ért el, és ezzel a tevékenységével hozzájárult a város hírnevének öregbítéséhez.

A kiüntetésben évente 1 fő részesülhet. A kiüntetés adományozására írásban tehettek javaslatot: a sportegyesületek, az oktatási intézmények, a civil vagy gazdálkodó szervezetek, a nyírbátori lakosok. A javaslatokat az Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Bizottsághoz írásban kell benyújtani. A szakmai zsűri a jelöltek közül titkos szavazással választja meg évente a Nyírbátori Centenárium Sport Érdemérem” kiüntettetjét.

- g) *személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés*

A városban biztosított szociális alapszolgáltatások:

- a.) Családsegítő szolgálat (szociális, mentális és jogi tanácsadást, család-gondozást is nyújt)
- b) Értéktetés (szerződés alapján)
- c) Házi segítségnyújtás

Nyírbátor Város Önkormányzata konzorciumi formában a Tuor Alapítvánnyal közösen nyújtotta be az I.4.2.-16-2016-00028 számú pályázatát az Integrált térségi gyermekprogramok megvalósításra. A pályázati tevékenységek megvalósítása 2017. október 1. napjával kezdődött el és 2022. szeptember 30. napjáig tartott. Az egyik tevékenység forma a „Kézben az egészséged” című prevenció előadásorozat volt, a devians megatartás, a kortai iskolaelhagyás, kortai tehetségek, káros szenvedélyek stb. megelőzése érdekében. A program általános iskolák hetedik és nyolcadikos osztályában zajlott. A diákok érdeklődők és figyelmesek voltak, aktívan részt vettek a témakörök feloldozásában. A foglalkozásokkal az óvodai- és iskolai szociális munkások tartották, mindegyikük mintegy vendégtelődökként az általuk nem ellátott intézményben tartotta meg előadásait. A program olyan sikeres és szeretett volt, hogy az iskolai szociális munkások ezt vizsik tovább folyamatosan, csak immár az általuk ellátott általános iskolákban. Mindezek mellett a korábban már említett BÁTORKÉF is végez dropprevenció tevékenységet.

h) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor.*

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelégedik az megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, minden meglesznek az egyenlő bánásmóddal és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i) *előnyben részesítési (hátránykompenzáció) jutalások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretén belül.*

- ✓ Nyírbátor Város Önkormányzata minden nyírbátori újszülötet 15.000 forint értékű Babsonnaggal ajándékoz meg, melynek tartalma:
  - *Codi hintőpor 100gr.*
  - *Higgies Baba törökendő tit. 56-db-os*
  - *Jura Antibakteriális nedves törökendő 72db-os*
  - *Ultra combact antibakteriális nedves törökendő 100db*
  - *Gabi lamolinos krém 100ml*
  - *Gyerekszívas 2 db-os*
  - *Tomi kapszula 15 db-os*
  - *Baba folyékony szappan pumprás 250 ml*
  - *Jonson's baba sampon 500ml*
  - *Nivea baby ápoló olaj 250 ml*
  - *Bo-Gi pelenka záskos midt 62 db-os*
  - *Pelenka textil 1 db*
  - *Kapucnis furdőlepedő*
  - *Papír-zsebkendő 3r. 100-as*
  - *My Comforti nedves törökendő 90 db-os*
  - *Ultra Compact antibakteriális nedves törökendő 15 db-os*
  - *Bradalife kézferőtlenítő géli 50ml*
  - *Aquella kids biztonsági jáliscitő*

✓ Nyírbátor Város Önkormányzata a 2018.01.01. után született nyírbátori 6-22 hetes gyermekek részére ingyenesen biztosítja rotavírus elleni Rotarix vakcinát.

- ✓ Az önkormányzat Népsugár Bölcsődében és a Nyírbátori Kerekertő Óvodában minden gyereknek ingyenes tisztasági felszerelés biztosít (szalvéta, WC-papír, papírszékendő, szappan, papírtörli)
- ✓ A nyírbátori iskolások ingyen utazhatnak a helyi buszjáratokon
- ✓ Internet támogatás: Internet támogatásra jogosult az a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező magánszemély, aki internet előfizetéssel rendelkezik és az háziátadásban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az 75.000 (hetvenöt ezer) forintot
- ✓ A Nyírbátorban állandó lakóhellyel rendelkező személyektől, a Sarkány Wellness és Gyógyfürdő gyógyászati kezelőjében elvégzett, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által támogatott balneoterápiás kezeléseket fizetendő önrészt az önkormányzat átvállalja
- ✓ A városban 2016-tól működhet népkonyhák két településen a Nyíregyházi Élektelési Centrum, ahol napi ket alkalommal biztosított a népkonyhai szolgáltatás a részorulók számára. A népkonyhat igénybe védkről az önkormányzat nem rendelkezik konkrét adatokkal. Átlagosan naponta 400-800 fő veszi igénybe.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A szünidei gyermektevékenységekhez kapcsolódóan a Családszolgáltató és gyermekjóléti szolgálat munkatársai rendszeresen szervezik nyári játszótársat a szünidei gyermekékezés lebonyolításául szolgáló Közösségi Házban (4300 Nyírbátor, József Attila u. 25 szám alatt.) minden pontonként 8-10 óráig, melyen átlagosan 15-20 gyermek vesz részt.

RSZTÖP 2.1.1. projekt keretében alapvető fogynaszási cikkeket tartalmazó csomagokat kaptak, a 0-3 év közötti gyermekeket nevelő családok havonta egy alkalommal a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság jóvoltából. A programban való részvételt feltétele az, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak legyenek, szerepeljenek a PTR adatbázisban, ahol azok találhatóak, akik jogerőre emelkedett határozattal rendelkeznek, és nem részeseinek intézményi ellátásban. A csomag 13 kg súlyú volt, lisztet, száraztejszót, kristálycukrot, étlőlt, konzerveket és bábítelket tartalmazott. Továbbá évente egy alkalommal e családok tisztasági csomagot kapnak, mely tartalmaz digifális lázmérőt, fogkefét, fogkrémet, mosóport és különböző tisztálkodási felszereléseket összesen 8 kg-ban. Átlagosan 100-120 gyermek vesz részt ebben az adományban.

Az egyházak, a Vöröskereszt helyi szervezete, az Önkormányzat, valamint a Máltai Szeretetszolgálat adománygyűjtő akciókat szervez, és így segítik a rászorulókat.

Nyírbátor Város Önkormányzata Szociális Szolgálat a együttműködési megállapodást kötött az Élclimiszerbank Egyesülettel 2019-ben. A Tesco az ételmszer-pazarlás visszaszorítása érdekében elküldte magát, hogy jótékony célra ajánlja fel az áruházaiban napi rendszerességgel visszagyűjtött ételmszer-félséget. A kezdeményezéshez a nyírbátori Tesco is csatlakozott, a félajánlott ételmszeret az Élclimiszerbank partnerszervezeteként a Szociális Szolgálat vette át munkanapokon és osztotta szét a rászorulóknak között.

Az ételmszeradományt a nappali ellátásban részestülő idős emberek, pszichiátriai betegek, a házi segítségnyújtásban részestülő idős emberek, a fogyatékkal élők, hajléktalanok, a többgyermekes családok és a gyermekeiket egyedül nevelők kapták meg, ami többnyire pékárú és zöldség- gyümölcs volt. Évente 150 rászoruló családnak jutott így segítség.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai:

A városban a közösségi élet színterei sokrétűek, az intézménycsített közösségek, a lakóközösségek, a munkahelyek, intézmények, a templomok, a civil szervezetek is megtalálhatók.

A helyi köznevelődési intézményekben rendszeresen szerveződnek olyan kulturális programok, amelyek a kisebbségi kultúrát népszerűsítik. Ennek köszönhetően megvalósul a kisebbségi kultúra, a roma kultúra megismertetése a többségi társadalom tagjaival. 2014-ben és 2015-ben „Zsamo „- Gyere bel- „Együtt a vasúton innen és túl „címrel roma kulturális fesztivált rendeztünk egyszerre három helyszínen, a Kulturális Központban, a Roma Közösségi Házban és a Városi Könyvtárban.

A Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár a város kulturaközvetítő, információadó intézménye. Feladatának tekinti a város és vonzáskörzete lakosai számára biztosítani a kulturális és könyvtári szolgáltatásokat. Tevékenységével hozzájárul a lakosság szabadidejének minőségileg eltöltéséhez, a kulturális kapcsolódásához.

Nyírbátor civil és egyházi szervezeteinek tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. A városban 21 civil szervezet szervezeteinek a sport, míg 16 szervezetnek pedig a kultúra a fő tevékenységi területe. A szervezetek működését Nyírbátor Város Önkormányzata támogatja.

TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00046 (2018.11.30. – 2019.10.30.) Multifunkcionális közösségi terek kialakítása Nyírbátorban projekt keretében került sor az egykori 2-es számú általános iskola (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 7.) felújítására. Az épület akadálymentesített. Itt kapott helyet több művészeti -, nyugdíjas- és sportegyesület, valamint itt kezdte meg működését a Nyírbátori Közösségi Felsőoktatási Központ is. Az udvaron modern játszótér épült.

Az intézményi ellátottságot szemlélhető 3.7.1.sz. táblázatból látható, hogy a városban 2 köznevelődési intézmény működik, az MNM Báthori István Múzeuma, amelyeknek zajlik a felújítása és a Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár. A városi könyvtár nagyon népszerű a városiakok között és kimagaslóan magas számban kölcsönöznek onnan könyveket.

A város nevelési -oktatási intézményei egy kivétellel: LMA Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye- mind rendelkeznek tornateremmel, illetve tornaszobával.

A Városi sportpálya csakúgy, mint a sportszarnok folyamatosan maximális kihasználtsággal működnek. A sportegyesületek mellett rendszeresen használják ezeket sportolásra különböző baráti társaságok és a városban működő nagy cégek dolgozói is.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (Intézményi székhelye szerint) (TS 102)	Sportszarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsonított egységeinek száma (TS 104)	Köznevelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
5	igen	92 398	2

Forrás: TeIR, KSH Tstár

Az általános iskolák államosításával a város valamennyi sportszarnokát, iskolai tornatermet elvesztette. A tulajdon a Tankerület által fenntartott iskolák tekintetében megmaradt. A város számos olyan tevékenységet folytat, sportszervezetet működtet és civil közösségeket támogat, amelyhez szükség volna egy önkormányzati fenntartású sportszarnokra.

b) közösségi egyvittetés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások:

A városban magas a roma aránya, az etnikai konfliktusok gyakorinak mondhatók. A konfliktusok megoldásához sokszor szükséges a rendőrség, illetve a településen működő polgárőrség bevonása a közbiztonság növelése érdekében. Az etnikai konfliktusok, a társadalmi előítéltség kezelésében és megelőzésében az önkormányzat hangsúlyos szereplőként van jelen. Az önkormányzat kezdeményezte a társadalmi párbeszédet a kisebbség és a többségi társadalom tagjai között, a romakkal kapcsolatos előítéletek csökkentése érdekében. Az etnikai konfliktusokkal terhelt nevelési-oktatási intézményekben folyamatos az egyeztetés.

Nyírbátor Város Önkormányzata 2014-től résztvevője a ROMED2-ROMACT uniós programoknak. A programokat az Európa Tanács és az Európai Bizottság támogatja. A szervezeti hátteret a program magyarországi megvalósításához 2015. január 1-től a Partners Hungary Alapítvány biztosítja (Nemzeti Fókusz Pont). A ROMED program 24 országban, míg a ROMACT program 7 országban valósul meg. A programok célkitűzése a helyi roma integráció valós előmozdítása.

ROMED2 - Demokratikus kormányzás és közösségi részvétel mediáció útján. A mediáció eszközön keresztül komplex hatást kíván elérni 10 országban, a korlátozott számban kiválasztott önkormányzatok részvételével. Minden egyes kiválasztott településen a mediátorok között, a külső facilitátorral elindították a roma lakosokból álló Közösségi Akciócsoportokat (KACS), melyek célja a helyi roma közösségeket érintő problémák meghatározása és rendezése, végző soron pedig – a figyelembe veszik a meghatározott prioritásokat, az akciótervezések idején, különösen az EU-s társfinanszírozásban kidolgozott projektekben. Nyírbátorban is megalakult és működik a Közösségi Akciócsoport.

A ROMACT program célja a közművelődési, a hatóságok, a választott hivatalos képviselők és a vezető beosztású közalkalmazottak érzékenységeinek és felkészültségének javítása a marginalizálódott roma közösségek irányába. A program hosszú távú politikai elköteleződésre összpontosít, amely a roma integráció érdekében fenntartható tervek és intézkedésekre ösztökél. A ROMACT a helyi közigazgatás számára munkamódszereket és eszközöket biztosít annak érdekében, hogy hatékonyan elérje és felmérje a közösségeket és azok szükségleteit ott, ahol a legserülékenyebb állampolgárok élnek. A program fő hangsúlya, hogy facilitációval erősítse az

önkormányzatok kapacitásait a romák társadalmi befogadására alkotott tervekre és projektekre vegyelték át. A program segíti az önkormányzatokat, hogy minőségi pályázatokra nyújtsanak be EU-s és hazai támogatásokra. Mindez elvezet a tartós, inkluzív közszolgáltatások kialakításához. A ROMACT jelenleg 5 országot (Bulgária, Magyarország, Olaszország, Románia, Szlovákia) 40 településen kerli végrehajtásra. A Nemzeti Támogatás Csoportot a Nemzeti Projektvezető, a Nemzeti Fókuszpont és a facilitátorok alkotják, akik együttesen felelnek a Képzési Akciócsoportok koordinálásáért minden településen, biztosítva a KOMED2 részvételén alapuló megközelítést, és segítik a közművelődéssel való együttműködést, összhangban a ROMACT programmal. Magyarországon a következő települések vesznek részt: Bag, Gyula, Jászfennsík, Nagyecsed, Nyírbátor, Pécs és Porcsalma (csatlakozása folyamatban).

Nyírbátor Város Önkormányzata a Partners Hungaria Alapítvány és a Kaos tagjának közreműködésével kezdte meg 2015-ben kidolgozni a Hátrányos helyzetűeket felzárkóztató programját. Ennek legfőbb célja többek között a hátrányos helyzetű gyermekek ösztönző programja, amiről a Képviselet-estül 2018-ban alkotta meg a rendeltetést.

A „Biztonságosabb Nyírbátorért Egyesület” 10 alapító taggal, a Nyíregyházi törvényesíték 2018. október 04-én vette jogerősen nyilvántartásba. Az egyesület tagjai 2019 szeptemberében részvételükkel kiképzésben, melyet követően együttműködési megállapodást kötöttek a Nyírbátori Rendőrkapitányssal. Az egyesület célja a bűnmegelőzés, gondoskodás a közrend és közbiztonság helyi feladatáról, védelméről, a lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése, vagy-on-és értékvédő tevékenység megszervezése, propagálása, a rendőrséggel és a helyi önkormányzattal, a közbiztonság védelmével összefüggő feladatok végrehajtásának elősegítése. Az egyesület a helyi közrend és közbiztonság védelmére, valamint a bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében közérlelt járószolgálatot, felügyelőszolgálatot, a közúti baleset helyszínén, valamint baleset, óvoda, általános- és középiskola közvetlen közelében jelöltek tevékenységét látja el. Az egyesület tevékenységei továbbá önrédelmi, vagy-on-és értékvédő tevékenység, ezen tevékenységek megszervezése, bűnmegelőzési információk közvetítése a lakosság felé, a bűnmegelőzési tapasztalatok, módszerek, ajánlások népszerűsítése, gondoskodás a közrend és közbiztonság helyi feladatáról, közvetlen kapcsolattartás a Városi és Országos Polgárőrséggel és egyéb társzervezetekkel, a rendőri szervekkel és a helyi önkormányzattal a közbiztonsággal kapcsolatos feladatok végrehajtásának elősegítése, a lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése.

A közösségi együttélési megnehezítő körülmény és konfliktus forrása a városiakok között az, hogy a szegregáltumban élő roma lakosság nagy része nem gondoskodik az általuk megteremtett szociális megítélés elszállításáról, illetve az illegális személtárolás megakadályozásáról. Az önkormányzat 2022.08.01. és 2022.09.30. között ismételt megkezdte az Északi lakóterületen a felhalmozott illegális személtárolásait. Az összegyűjtött személtárolás 331 tonna, ami 1140 m³ volt. Több mint 45 millió Ft-ot fordított erre az önkormányzat. Ebből az összegből több mint 300 család részére biztosították kuktát, történt parkányítás és volt tereprendezés. Ezzel kapcsolatban továbbra is nagy szűkség van személtároló közösségi rendezvényekre.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyitóműködés:

Nyírbátor lakóira jellemző az adományozás, az önkéntes munka jelenléte. Vélhetően összefüggésben van ez azazal, hogy a közösségi, kapcsolati háló fontos szerepet játszik az adományozóvá és önkéntes segítővé válásban. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősíti az ilyen jellegű tevékenységeket. Az adományozásra hasonló hatással van az egyházi kötődés, a karitatív tevékenység. Rendszeresek a városban a jótevékenységi rendezvények, bálók, ahol különböző célok érdekében kérik a részvételüket az adakozásra. Új kezdeményezéseket jelent meg 2014-ben a helyi társadalom szolidaritásaként, a karácsonyi adománygyűjtő akció, "Segítsem jót" elnevezéssel. A Nyírbátori Lions Klub Egyesület 30 éve végzi Nyírbátorban és a térségben humanitárius, szociális tevékenységeit. Segítik a rászorulókat, a fogyatékosokat, a betegeket, a nehéz, hátrányos helyzetben levőket.

A Zhutipe Hátrányos Helyzetűeket Segítő Alapítvány a hátrányos helyzetű gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődését segítő programokat szervez és rendez immár 18 éve. A Magyar Vöröskereszt Nyírbátori Szervezete szintén eredményesen végzi feladatát a városban, és az Északi városrészen aktívan tevékenykedik a Máltai Szeretetszolgálat is.

d) a helyben élő nemzetségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei:

Nyírbátorban a roma nemzetségek van jelen, akiknek a Nyírbátori Roma Nemzetségi Önkormányzat koordinálja a kulturális tevékenységeit és közösségi programjait. A Zhutipe Hátrányos Helyzetűeket Segítő Alapítvány közreműködésével a roma nemzetségek rendszeresen résztvevői és fellépői a városi rendezvényeknek. A Nyírbátori Kerkerdő Óvoda Szászorszeg Tagvédőjében kiemelt hangsúlyt fektetnek az óvodapedagógusok a roma hagyományok, népszokások és mesterségek megismertetésére.

e) helyi lakosságot önszerveződés:

Nyírbátor közösségi, kulturális életének alakulásában kiemelt szerepet játszik a városban működő közel 50 civil szervezet, melyek egy része a sport, egy része kulturális, egy része a hagyományápolás, egy része a segítő tevékenységeket tűzte a zászlójára. Minden évben szervezsen bekapcsolódnak a városi programokba, saját rendezvényeket szerveznek, amelyekbe bevonják a városiakokat, nemzeti közkapcsolatokkal is építnek. A sportegyesületek korábban már felsorolásra kerültek, az alábbiak a kulturális, a hagyományörző és a segítő tevékenységekkel gazdagították a város életét:

- Bátorfi István Nyugdíjas Klub
- Bátorfi Nőegylet Egyesület
- Nyírbátori Hátort Igazgatóság Nyugdíjasok Egyesület
- Nyírbátori Nyugdíjas Erdemiségi Egyesület
- Nyírbátori Lions Club Egyesület
- Bátorfi István Múzeum Barátai Kör
- „Nyírbátor” Bátor Múzeumi Egyesület
- Lenzszrom Színház és Módszertani Kulturális Közhazsnú Egyesület
- Nyírbátori Diákszimpad Egyesület
- Nyírbátori Fúvószenet Egyesület
- Nyírbátori Tündéi Kulturális Egyesület és Vegyes Kórus
- Nyírbátori Lovassport és Hagyományörző Egyesület
- Bátorfi Önkéntes Tűzoltó és Kultymentő Egyesület
- Nyírbátori Alapítvány
- Nyírbátor Jövőjéért Egyesület
- Kelti Motoros Egyesület

Az önkormányzat a Civil, a Sport és Kulturális Alapból támogatja minden évben az egyesületeket, amely támogatáshoz pályázati eljárás keretében juthatnak hozzá.

3.8 A roma nemzetségi önkormányzati célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységek, partnerségek a települési önkormányzattal

A roma nemzetségek érdekvédelmi a Nyírbátor Város Roma Nemzetségi Önkormányzata (5/6) lánya el. Székhelye: 4300 Nyírbátor, Bátorfi u. 5. szám alatti található. A Képviselet-estületi ülés

hivatalos helysége: a Városháza (4300 Nyírbátor Szabadság tér 7.) Nyírbátor Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata (RNO) képviselői a Közösségi házban rendszeresen fogadóórát tartanak a testület által külön meghatározott rend szerint. A fogadóórák rendjét a helyben szokásos módon kell közzétenni és folyamatosan aktualizálni.

Nyírbátor Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a rendelkezésére álló anyagi eszközök arányában biztosítja – az éves önkormányzati költségvetési rendelet keretein belül – a Nemzetiségi Önkormányzat részére a működéséhez szükséges feltételeket, az alábbiak szerint:

Az Önkormányzat ingyenesen biztosítja a Nemzetiségi Önkormányzat számára a 4300 Nyírbátor, Bátorfi István ut. 5. szám alatti található ingatlan folyamatos használatát.

A képviselő-testület a Polgármesteri Hivatalon keresztül biztosítja a Nemzetiségi Önkormányzat kérésének megfelelően a postai, kézbesítési, gépjármű, sokszorosítási feladatok ellátását és az ezzel járó költségek viselését, a Nemzetiségi Önkormányzat működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket.

Az RNO szükség szerint, de évente legalább 4 rendes ülést tart.

A Nemzetiségi Önkormányzat feladatai megvalósítása érdekében együttműködik és hivatalos kapcsolatot tart fent:

- Nyírbátor Város Önkormányzatának Képviselő-testületével, tisztviselőivel, az önkormányzat által fenntartott önkormányzati intézményekkel,
- a) a nemzetiségi önkormányzat elnöke tanácskozási joggal rendszeresen részt vesz a települési önkormányzat képviselő-testületi ülésein;
- ab) a jegyzővel vagy az általa megbízott köztisztviselővel egyeztetést folytat a nemzetiségi önkormányzat jogszertű működése céljából;
- ac) kapcsolatot tart fent az oktatási intézmények vezetőivel elsősorban kulturális, szabadidős és sport rendezvények tárgyában.

- Magyarországon más település önkormányzataival, területi roma nemzetiségi önkormányzatokkal
- ba) nemzetiségi önkormányzat elnöke részt vesz és képviseli az önkormányzatot az általuk fontosnak tartott értekezleteken, gyűléseken, kiállításokon és rendezvényeken melyre meghívást kapnak;
- c) Országos Roma Nemzetiségi Önkormányzattal;

ca) a nemzetiségi önkormányzat feladatainak ellátása során együttműködik az országos nemzetiségi önkormányzattal;

- cb) rendszeresen egyeztet a települési nemzetiségi önkormányzatokat érintő pályázati lehetőségekről;
- cc) segítséget kér a pályázatok elkészítéséhez.

- d) A helyi roma nemzetiségi hagyományápolás területén szerepet játszó társadalmi szervezetekkel
- da) a nemzetiségi kulturális értékek továbbadása, és ápolása céljából részt vesz az ilyen irányú programok szervezésében

db) A képviselő-testület - közös érdekek alapján - feladatának tekinti, és szorgalmazza a vármegye önszerveződő közösségeivel az érdemi együttműködést.

A mélyszegénységben élők, a romák többsége a társadalom peremén él, helyzetük halmozottan hátrányos, jellemző rájuk az alacsony iskolázottság szintje, magasabb munkanélküliségi arány.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szociális helyzet nem működik megfelelően, folyamatosan újra termelődik a szemet, ami egészségügyi kockázatokkal jár.	Több gyűjtőedény kihelyezése, illegális személtelakás felszámolása.

Az Északi lakóterületen a járdák, utak felújításra szorulnak. A csapadékvíz elvezetése megoldatlan.	Az Északi lakóterületen infrastrukturális fejlesztése: utak, járdák aszfaltozása, csapadékvíz -elvezető árkok kiépítése, tisztán tartása.
---	---

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Korcsoport	4.1. számú táblázat - Gyermekek népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)						
	Férfiak		Nők		Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005) %	Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)
	Fő	Fő	Fő	Fő			
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 839	6 250	12 089	48,30%	51,70%		
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			381		3,15%		
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 001	960	1 961	8,28%	7,94%		
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	197	193	390	1,63%	1,60%		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.1. sz. táblázat számait megvizsgálva megállapítható, hogy a férfiakhoz viszonyítva az állandó népességből a nők aránya 3,4 %-kal magasabb.

A 0-14 éves és a 15-17 éves, vagyis a gyermekkorú népesség körében viszont a férfiak vannak jelen nagyobb számban és arányban.

Városunkban az ellátórendszer támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat s emellett a megelőző tevékenységét a szociális, köznevelési, egészségügyi, közművelődési, sport és civil szervezeteknek hálózatán keresztül és együttműködve tudja végezni. Elmondható, hogy a településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

d) *veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogvatartással élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzetei.*

A gyermekek védelméről és a gyamügyi igazgatásról szóló A 1997. évi XXXI. törvény értelmében, a járásközhelyeken Család- és Gyermekjóléti Központot kell működtetni. A Család- és Gyermekjóléti Központ Nyírbátor Város Szociális Szolgálatá szervezett keretben belül 2016. január 1. napjától kezdte meg működését a Nyírbátor, Vár u. 1. szám alatti irodában felújított a jogszabályi előírásoknak megfelelő épületben. A Család és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatást nyújt az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Család- és Gyermekjóléti Központ célja, hogy az alapvető szociális gondokkal átszított egyének és családok krízishelyzetét egyidejűleg kezelje, a tartósan segélysegre szorulókat átfogó gondozásra, szociális és mentális ellátás biztosítása, valamint prevenció.

Feladata: A Család- és gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl, a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztettségének megelőzése érdekében egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokkal, programokat nyújt, amelynek keretében az alábbiakat biztosítja Nyírbátorban és a kistérségben dolgozókkal team munkát: utcai szociális munkát, iskolai szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, kiegészítő szolgálatot, jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást családkonzultáció, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet, szakmai támogatást nyújt az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára, elkészíti a szociális diagnosztikát az Szj. 64/A. §-a szerint. Az esetenkéntes gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatóság intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- ✓ kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- ✓ javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tanköltségeit teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kimenetelére, a leendő gondozási helyére vagy annak megvalósztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, éhrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- ✓ egyúttal ködök a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnműködés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- ✓ a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és véggez - az otthon nyújtó ellátás, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálatoktól végző intézményvel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításhoz,
- ✓ utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámossal együttműködve
- ✓ védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és véggez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készíti,
- ✓ szakmai támogatást nyújt az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Család- és Gyermekjóléti Központ részeként működik az óvodai és iskolai szociális segítő szolgálat. A szolgáltatás 2018. szeptember 1. napjával indult, de az oktatási, köznevelési intézményekben a tényleges tevékenységet 2019. január 2. napjától kezdte meg.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás feladatai:

83

A gyermek veszélyeztettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyén, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el az adott oktatási nevelési intézményben.

Ennek keretében segíti:

- ✓ a gyermekkel a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésben,
- ✓ a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- ✓ a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- ✓ a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a köztük lévő konfliktus feloldásában,
- ✓ prevencióes eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztettségének kiszűrését és
- ✓ a járóköndszert működtetését.

Ellátási területük a Nyírbátori járás 20 települése, mely összesen 48 községet és községek területét foglalja magába.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok célja: a működési területen Nyírbátor Városban (lakosai) élő gyermekek testi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztettség megelőzése, valamint a gyermek családjából történő kimenetelének megelőzése.

Feladata: A települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése az ilyen helyzetekhez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

A szolgálat ezt a feladatot egyéni, családra vonatkozó gondozási terv alapján végzi, személyes kapcsolatot keretén belül.

A családok számára a családsegítő szolgálatok igénybevétele önkéntes. Vagy a kliens fordul hozzájuk problémájával, segítséget kérve, vagy a részükre felajánlott segítséget elfogadja. Céljuk a bizalomra épülő személyes kapcsolat kialakítása klienseikkel, ami nagyban megkönnyíti az együttműködést a probléma megoldásának érdekében.

Megelőző tevékenység: ennek keretén belül figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárja a magyszámban előforduló az egyén és család életében jelentkező probléma okait és jelzi az illetékes hatóság, vagy szolgálatok felé.

Veszélyeztető és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működte, ennek keretén belül elősegíti az egészségügyi szolgálatok, oktatási intézmények, gyermekjóléti szolgálat, valamint társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében a családsegítő:

- ✓ tájékoztatást nyújt a gyermekeknek, ill. a szülőknél mindazon jogokról, kötelezettségekről, támogatásokról és ellátásokról, amelyek össze függésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával
- ✓ pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadást végez, vagy ezekhez a tanácsadásokhoz való hozzájárulást megszervezi

84

- ✓ Segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyákat
  - ✓ Szabadidős programokat szervez (játsszoházak, szülőklub, speciális gyermek csoportok)
  - ✓ Hivatatos ügyek intézésében közreműködik
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:
- ✓ a védőnők, gyermek és ifjúságvédelmi felelősök, a nem állami szervek és magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak, egyesületek bevonásával észlelési és jelzőrendszerrel működő
  - ✓ esetkonferenciákat, szakmaközi megbeszéléseket tart, éves tanácskozást szervez a jelzőrendszeri tagokkal, a gyermekekkel foglalkozó szakemberekkel

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében:

- ✓ komplex családgondozást végez
- ✓ A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

Család- és gyermekjóléti szolgálat / központ munkatársai: esztendőszerek, családsegítők, szociális asszisztens, óvodai/iskolai szociális segítők.

Család- és gyermekjóléti Központ/ Szolgálat ügyfélfogás rendje:

- hétfő- csütörtök: 8 órától – 15 óráig
- kedd-szerda- péntek: nincs ügyfélfogadás
- jogi tanácsadás, tájékoztatás nyújtás kétévente szerda napokon 14 órától
- pszichológiai tanácsadás nyújtása- egyeztetés szerint

A fentiekben túl a Család és Gyermekjóléti Központ kötelező feladata tanácsadások, ezen belül:

- Pszichológiai tanácsadás biztosítása, mely a teljes járás lakossága számára elérhető, előzetes bejelentkezést követően.
- Az intézményben továbbra is két pszichológus segíti a lelki problémákkal küszködő gyermekeket és felnőtteket.
- Jogi tanácsadás - minden második hét szerdáján 14 órától jogi tanácsadást vehetnek igénybe Nyírbátorban és a járás településeim élő emberek.

A család és gyermekjóléti központnak további speciális feladatai a járás teljes közigazgatási területén:

- kapcsolattartási ügyelet (szülő – gyermek, nagyszülő-gyermek) között.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 7/B § alapján a szolgáltatás alapvető célja a gyermeki jog biztosítása. A gyermeki jogokról szóló ENSZ egyezmény 9/3 pontja alapján a szülőjétől elszakadt gyermeknek joga van, rendszeres, közvetlen, élő kapcsolatot tartania a tőle külön élő szülőjével is, ahol semleges és nyugodt környezetet biztosítunk.

- készenléti szolgálat – információnyújtás a nyitvatartási időn túl az alábbi telefonszámon: 06/30 507-5962 érhető el.

Célja: A Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő szociális krízis helyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása.

Az alábbi szolgáltatások ellátásához nyújtunk segítséget:

- családok átmeneti otthona,
- anyaothonok,
- hajléktalan ellátás,

- bántalmazás esetén kríziskezelő elérhetőség,
- lelki segítségnyújtást.

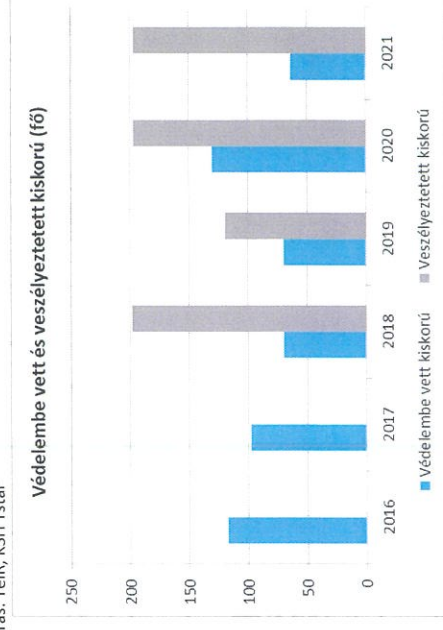
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelemben vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelemben vételt a gyermekjóléti szolgálatok feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételevel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermeket fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelemben veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés)

2016-ban Nyírbátorban 118 fő volt a védelemben vett kiskorúak száma. 2021-re ez lecsökkent 64 főre. A veszélyeztetett gyermekek aránya nem mutat jelentős változást az elmúlt években. (4.1.1.sz. táblázat)

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
2016	Fő	Fő
2017	118	n.a.
2018	98	n.a.
2019	70	198
2020	70	119
2021	130	197
2021	64	197

Forrás: TelR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

A **jogosultság** megállapítását a törvényes képviselő vagy a nagykorú gyermek kérheti, ennek megállapítása 2013. szeptember 01. napjától a **jegyző feladata**.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylő/leszokor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylő/leszokor az Szr. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylő/leszokor időpontját megelőző 16 hónapban belül legalább 12 hónapig állaskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szereplő adatoknak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségállakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
  - a nevelésbe vett gyermek,
  - az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt
- A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelme- külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra- megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.
- A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

Települési szintűn biztosított ellátások:

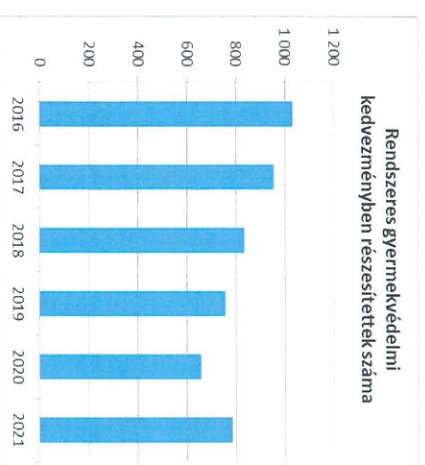
- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
  - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
  - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
  - c) a gyermekjuttatási díj megelőlegezése,
  - d) az otthonteremtési támogatás,
  - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- Az iskolai gondoskodás keretében tartozó gyermekjuttatási alapellátások:
  - a) a gyermekjuttatási szolgáltatás,
  - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
  - c) a gyermekek átmeneti gondozása.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 11.1)
	Fő
2016	1031
2017	953
2018	834
2019	757
2020	659
2021	784

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

A Gyvt. értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre,
- más jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére,
- valamint évi 2 alkalommal természetbeni, a 2017-es évtől alapösszegű (6000,- Ft) és emelt összegű (6500,- Ft) támogatás igénybevételére 2012 novemberétől a természetben nyújtott támogatás kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet –utalvány formájában történik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve nappali tagozaton tanulmányokat folytató nagykorú gyermek saját jogán kérheti a Szociális csoporttal, az erre rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével, a szükséges mellékletek csatolásával. A jogosultságot a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén Nyírbátor Város jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg gyermekként, külön-külön egyedi határozattal.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 247 fővel csökkent 2016-tól 2021-ig. 2021-ben 138 gyermek számát állapítottunk meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való

jogosultságot, de a veszélyhelyzet miatt a korábban megállapított jogosultságok automatikusan meghosszabbodtak, így az év végén az összlétszám 784 fő volt (4.1.2.sz. táblázat).

Az elutasításra került kérelmek esetén az elutasítás indoka minden esetben az volt, hogy az egy főre jutó havi nettó jövedelem meghaladta a Gyvt.-ben előírt jogosultsági jövedelemhatárt. Az ügyfeleket a kérelem elutasításáról szóló határozatban tájékoztattuk az egyéb igénybe vehető ellátásokról. Ennek eredményeként az elutasított ügyfelek nagy része – amennyiben a körülményeiben változás következett be – néhány hónapon belül ismételt kérelemmel fordult hivatalunkhoz és az új kérelem eredményeként megállapításra került a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása nem jelent konkrét pénzbeli támogatást. A kedvezményben részesülők a kéhez vett határozattal többájtja támogatást vehetnek igénybe, pl. 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek gyermekkezelés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át, nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani. Ezen kívül az iskolákban ingyen biztosítják számukra a tankönyveket.

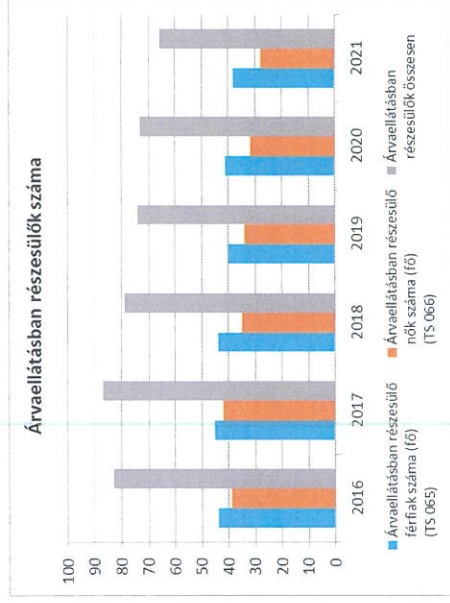
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal, augusztus és november hónapban egyszeri, 2021 évben alkalmanként 6.000 – 6.500,- Ft összegű pénzbeli kiegészítést kaptak. Ahogy a korábbi években, 2021-ben is az ellátást a jogosultak mindkét alkalommal készpénzben - postai úton - kapták meg.

c) *a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete:*

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 54-56. §-a, valamint a törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 64. §-a rendelkezik az árveállításra való jogosultságról, annak feltételeiről. Az árveállításban részesülők számát, a lány- és fiúgyermkek arányát a 4.1.3.sz.táblázat szemlélteti, amelyből kitűnik, hogy a nagyobb számban szerepelnek az ellátottak között a fiúgyermkek, mint a lányok.

4.1.3. számú táblázat - Árveállítás			
Év	Árveállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árveállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árveállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	44	39	83
2017	45	42	87
2018	44	35	79
2019	40	34	74
2020	41	32	73
2021	38	28	66

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

2018. január 1-jétől minden nyírbátori újszülött Babacsomagban részesül, amely a gyermekgondozáshoz szükséges tisztasági felszerelést tartalmazza, 15.000,- Ft értékben.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 16/2021. (VI.30.) a települési támogatásról szóló önkormányzati rendelete 8. §-a értelmében:

(1) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időskakozakos vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújt.

(2) Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

- a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének hirtelen fellépő, és kórházi ápolást igénylő betegsége, továbbá súlyos vagy életveszélyes sérüléssel járó balesete,
- a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének munkanélkülisége, a munkahely elvesztését követő 30 napon belül,
- lakhatást biztosító épületet elpusztító, vagy e rendeltetését akadályozó köztudomástú elemi kár (különösen tűz, szél- illetve hóvihár, belvív, más időjárási károsító hatás), vagy meghibásodás (különösen esőtörés, gázrobbanás, elektromos meghibásodás),
- a lakáshasználat jogának tényleges elvesztése, hajléktalanná válás,
- bűncselekmény, vagy szabálysértés (különösen rablás, lopás, betörés) következtében elszervezett létfenntartást veszélyeztető élethelyzet,
- egyedülálló személynek büntetés végrehajtási intézetből történő elbocsátása,
- a kérelmező 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorul,
- a gyermek 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorul,
- a gyermek betegsége miatt a szülő harminc egymást, követő napot meghaladó táppénzt vesz igénybe,
- a gyermek betegsége miatt társadalombiztosítási szerv által nem finanszírozott gyógyászati segédesszköz használatára szorul, és közgyógyellátásra nem jogosult,
- a gyermeket gondozó/nevelő családok átmeneti otthonába kerül,
- a gyermek védelembre vételére kerül sor a család anyagi körülményei miatt,
- a törvényes felügyeletet ellátó szülő halála esetén az árveállítás megállapításáig
- nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás.

- 3) Időszaksosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló életfenntartási probléma, többek között, különösen.
d) iskolázatlansággal összefüggő kiadások.

2021 évben is az önkormányzati költségvetés tartalmazza az övodai programhoz szükséges sajátterületi fedezetet, mert önkormányzati fontosnak tartja, hogy minden gyermek hozzájáruljon a napi tevékenységhez.

Önkormányzatunk a Bursa Hungarica szociális ösztöndíj támogatására 1.500 e Ft előirányzati biztositott 2021 évre. Az Önkormányzat Szociális- Egészségügyi Bizottsága, átruházott önkormányzati hatáskörében dönt a Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat keretében a felsőoktatásban tanulók támogatásáról. A Szociális és Egészségügyi Bizottság a korábbi években 19 felsőoktatásban tanuló pályázó részére 5.000 – 5.000,- Ft havi ösztöndíjat állapított meg. Ez jelentős segítséget jelent a pályázóknak, hiszen az önkormányzati támogatást a minisztérium ugyanilyen összeggel kiegészíti. Az elektronikus rendszerben 14 pályázó regisztrált, valamennyien papíron is benyújtották pályázatukat. Az „A.” típusú pályázati felhívásra 13 darab érvényes pályázati érkezett, 11 hallgatói támogatunk, 2 fő pályázata elutasításra került a magas jövedelem miatt. A „B.” típusú pályázati felhívásra 1 pályázati érkezett a tanulói támogatunk.

Az „A.” típusú támogatott pályázók (11 fő) 2021. évben 10 hónapra (2 * 5 hónap 2 tanulmányi feltevére) havi 5.000,- Ft, az előző évben támogatott „B.” típusú pályázó (1 fő) 6 * 5 hónap 3 tanulmányi évre havi 5.000,- Ft önkormányzati ösztöndíjban részesültek.

Az Arany János tehetséggondozó program keretében hatrányos helyzetű középiskolás tanulók támogatása történik, melyre átruházott hatáskörben az önkormányzat Oktatási és Kulturális Bizottsága tesz javaslatot. A támogatott tanulók a középiskolai tanulmányaik idejére (5 tanulmányi évben) havi ösztöndíjat kapnak az önkormányzattól. Az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevő tanuló az önkormányzattól 5000,- Ft/hó összegű támogatásban részesülhet.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Nyírbátori szociális - diákösztöndíjra szóló 2/2021.(1.28.) önkormányzati rendelet alapján az alábbi diákösztöndíjakat adományozhatja: szociális- tanulmányi ösztöndíj (Eszélyteremtő Ösztöndíj) szociális- sport ösztöndíj (Bátorító Ösztöndíj) szociális- művészeti ösztöndíj (Fiatalkor Alkotók Ösztöndíjja). A támogatás célja a felhasználható előirányzati összeget a Képviselő-testület évente - a város anyagi lehetőségeitől függően - a költségvetési rendeletében állapítja meg.

A diákösztöndíjakat pályázati úton lehet elnyerni. A feltételeknek való megfelelésről meghatalmazott értékelési rendszer alapján, átruházott hatáskörben az Oktatási és Kulturális Bizottság dönt. A diákösztöndíj célja, hogy segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képességének kibontakoztatását, tanulmányi előmenetelüket, az általános iskolai tanulmányaik sikeres befejezését és az erudítoriaság, továbbtanulásiukat. Továbbá csökkentsse az iskolai lemorzsolódást, az életlehetőségekből való kiszorulást, oly módon, hogy az a családjuk számára is motiváló legyen. Elősegítse a nehéz körülmények között élő családok tagjainak szemléletformálását.

A diákösztöndíjra pályázhatnak a Nyírbátor Város közigazgatási területén működő általános iskolák 4. osztályos és felső tagozatos tanulói, amennyiben Nyírbátor Város közigazgatási területén bejelentett állandó lakóhellyel rendelkeznek, és családjukkal együtt a pályázati felhívás közzétételét megelőző legalább 1 éve igazolhatóan, életvitelszerűen Nyírbátor Város közigazgatási területén laktak, továbbá nappali rendszerű képzésben vesznek részt.

2018 szeptemberétől évente közel 40 nyírbátori általános iskolás kap havonta 10.000,- Ft összegű támogatást. A diákösztöndíjakok többsége a szegregátumban él. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Nyírbátor Kormányát és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményeikről, támogatásokról szóló 28/2016.(X.26.) önkormányzati rendelet tartalmazza a Lakossági internet-hozzáférés támogatását.

Az önkormányzat a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező magánszemélyeknek a tárgyévi költségvetésben e célra tervezett összeg erejéig pályázati úton utólag a lakossági internet előfizetéshez támogatást nyújt.

Internet támogatásra jogosult az a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező magánszemély, aki internet előfizetéssel rendelkezik és a háztartásában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az 75.000 (hevenöt ezer) forintot és

- a) a háztartásban legalább két fő kiskorú vagy tanulói vagy hallgatói jogviszonyal rendelkező nyírbátori állandó lakóhelyű személy el, vagy
b) egyedül él a háztartásban és a 60. életévét beűltölte, vagy
c) legalább egy - az a) pontban foglalt feltételeknek megfelelő - gyermeket egyedül neveli.

A támogatás mértéke havi 1.000,- Ft (egyezer forint). Egy háztartásban csak egy előfizetés után igényelhető támogatás. A képviselő-testület a költségvetés elfogadásán után írja ki a pályázatot és – e rendelet alapján - határozza meg a részletes pályázati feltételeket. A pályázati évről egy alkalommal lehet benyújtani. A beérkezett pályázatokat a polgármester bírálja el. A pályázati feltételeknek megfelelő pályázóknak a lakossági internet szolgáltatáshoz nyújtott támogatást a befizetési számlák benyújtását követően évente egy alkalommal fizeti ki a Polgármesteri Hivatal Költségvetési- és Adóirodája.

d) Ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekétkeztetést, ha a szülő (törvényes képviselő) elterően nem rendelkezik, a fennmaradó óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvoda nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd kiadón is igénybe vehető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is alkalmazni kell.

A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek mindengyike jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, melyet különböző mértékű kedvezményekkel vehetnek igénybe:

- bősédsős, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén
- a kedvezmény az intézményi térítési díj 100 %-a,
- három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-a,
- tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%.

A városban a gyermekétkeztetés a bölcsőde, az óvodák, illetve az iskolák keretében megoldott, a gyermekek az intézményekben kialakított ebédlőkben fogyasztják el azt. A közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az ételany szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést biztosítanak. A közétkeztetést biztosító intézményeink mindengyike az életkoruk megfelelő étrendet nyújtja, azonban az utóbbi években megnőtt az étkezéssel kapcsolatos „betegségek” száma (hiszt-, tejallergia érzékenység), amely speciális étrendet igényel. Az ételérzékenységekben szenvedő gyermekek számára is biztosítják a megfelelő étrendet.

A Gyvt. 148. §-a értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezett bősédsős és óvodás korú gyermekek, valamint az általános iskolába járó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek után a szülőknek nem kellett térítési díjat fizetni. Jogszabályváltozás következtében 2016-tól a települési önkormányzatoknak a szüneti gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen kell biztosítani.

Nyírbátorban a szüneti gyermekétkeztetést igénybe vevők száma 2021. évben:

- Téli szünetben: 67 gyermek
- Tavaszi szünet: 184 gyermek
- Nyári szünetben: 372 gyermek
- Őszi szünet : 64 gyermek

Az ebéd a Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola konyhájáról és az új Közösségi Ház épületében került kiosztásra. Az étkeztetés megszervezése és lebonyolítása a Nyírbátori Gazdasági és Szolgáltató Intézmény, majd a Kerekdó Óvoda, a Polgármesteri Hivatal, a Gyermekjóléti Szolgálat és az oktatási intézmények felkísérletes dolgozóinak bevonásával volt eredményes.

A 4. 1. 4. sz. táblázat tartalmazza a kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők számát. Mind az ingyenes óvodai étkezők, mind az általános iskolai ingyenes étkezésben részesülők száma lassít csökkentést mutat. Emellett kevesebb lett az 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult 1-13.évfolyamosok száma is 2016-tól 2021-ig. Ugyanez alatt az időszak alatt jelentősen kevesebb lett a nyári étkeztetésben részesülők száma is.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitérése és elemzése opcionális.)									
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma		Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma	Fő	Fő
				Fő	n.a.				
2016	398	480	162	n.a.	n.a.	n.a.	626		
2017	460	520	139	n.a.	n.a.	n.a.	605		
2018	470	405	139	n.a.	n.a.	n.a.	505		
2019	368	399	146	n.a.	n.a.	n.a.	404		
2020	325	356	128	n.a.	n.a.	n.a.	295		
2021	317	372	106	n.a.	n.a.	n.a.	372		

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete:

Az orosz-ukrán háború kibrobbanása után nagy számban érkeztek ukrán menekültek, akik a városban több ponton kerültek elszállásolásra. Az önkormányzat gondoskodott számukra meleg ételről. Az ide érkező menekültek a hosszabb-rövidebb idejű itt tartózkodás után követték a már külföldön, illetve Magyarországon máshol élő rokonikat, családtagjait. Az önkormányzat Nyírbátori Kerekdó Óvodában van tudomásunk két kettős állampolgárságú és egy ukrán állampolgárságú kisgyermekről. A többi nevelési-oktatási intézményből nem rendelkezünk ilyen jellegű adatokkal.

b) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az állampolgársággal nem rendelkező, külföldről visszatért családokról nem rendelkezik adatokkal az önkormányzat.

4.2 Szegregált, telepsterü lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas körülményeket és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek c. leni védelemben részesüljön.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepsterü lakókörnyezet.

A városban működő nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok kiemelt figyelmet fordítanak a halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, esélyegyenlőségre. A különböző képességfejlesztő és felzárkóztató programokat személyre szabottan, az egyén képességei figyelembevételével fejlesztik.

Nyírbátorban a gyerekek számos ingyenes közösségi programon vehetnek részt: Fűszvétü játsszóház, Városi Majális, Gyermeknap, Szüreti felvonulás, Bátor Lovas Napok, Városi Mikulás ünnepség, adventü rendezvények.

Nyírbátor Város Önkormányzata nem rendelkezik nyilvántartott, pontos, aktuális adatokkal a szegregált környezetben élő családok számáról és azok nagyságáról.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetü, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának feladatai közé tartozik a védőnői szolgálat ellátása is. A védőnők kompetencia köre egyre szélesebb, napjainkra már az egész család egészségügyi, szociális problémáinak a megoldásában is részt vesznek, humán szolgáltatásokat nyújtanak és tanácsokat adnak a felmerülő problémák megoldására.

A védőnői munka szakmai irányelveit elsősorban az egészségügyi törvények és rendeletek határozzák meg.

A területi védőnői gondozás módszerei a következők:

- családlátogatás
- önálló védőnői tanácsadás
- orvossal tartott tanácsadás
- fogadóóra tartása
- egészségnevelés a családok otthonában, családlátogatások során, tanácsadóban, - oktatási intézményekben (iskola, óvoda)
- egészségfejlesztés közösségi szinten
- bölcsődében huzenit vizsgálatok

A területi védőnői ellátás során az alábbi területekre fektetnek nagy hangsúlyt.

- a) A családok komplex gondozása során az alábbi feladatokat végzik:
  - családi életre való felkészítés, szülői szerepre „nevelést”
  - kiemelten a várandos nők, csecsemők védelme, rendszeres gondozása
  - gyermekágyas anya és újszülöttjének gondozása

- egészségnevelés (egyéni és közösségi szinten)
- szűrővizsgálatok végzése, biztosítása
- védőoltások megszervezése
- tanácsadások szervezése, lebonyolítása (várandós, csecsemő - önálló és orvossal tartott-, növédelmi)
- b) A gyermekellátás részeként:
  - részt vesznek a családi környezet szociális problémáinak megelőzésében
  - tanácsot adnak gondozási, nevelési kérdésekben
  - táplálási tanácsot adnak, ellenőrzik és regisztrálják a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődését,
  - elvégzik az alap szűrővizsgálatokat, statusvizsgálatokat (1, 3, 6 hónapos, 1, 2, 3, 4, 5, 6 éves korban, iskolában 2,4,6,8,10,12. osztályokban)
  - a kiszűrt eseteket megbeszélik az illetékes szakemberekkel
  - kapcsolattartás a családdal és a szakemberekkel
  - a higiénés viszonyokat figyelemmel kísérik
  - a jelzőrendszer tagjaként szükség esetén problémajelző lapot írnak a veszélyhelyzetben lévő várandósokról, 0-7 éves korú kiskorú gyermekekről a gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal, háziorvosok felé.

Az Önkormányzat közigazgatási területén 8 védőnői körzet működik területi és iskola-egészségügyi ellátási kötelezettséggel.

1. **sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet**
Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Középsiskolája, Szakképző Iskolaja és Kollégiuma (Nyírbátor, Fűveskert u. 9.)
Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium (Nyírbátor, Ifjúság útja 2.)
2. **sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet**
Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium (Nyírbátor, Ifjúság útja 2.)
Nyírbátori Református Általános Iskola és Óvoda (Nyírbátor, Fáy A. u. 17.)
3. **sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet**
Nyírbátori Magyar-Angol Kétannyelvű Általános Iskola (Nyírbátor, Zrínyi u. 48.)
4. **sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet**
Nyírbátori Eltes Mátyás Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium (Nyírbátor, Debrececi u. 67.)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	9	505	56,11
2017	10	478	47,80
2018	10	515	51,50
2019	9	491	54,56
2020	8	403	50,38
2021	8	527	65,88

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

